

28 .10.2016

AM19446
1541/00.01.00/2015

PLM kirjaajat

PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUKSEN LOPPURAPORTTI

1	Tiivistelmä.....	2
2	Johdanto.....	5
3	Puolustusvoimauudistuksen lähtökohdat ja tavoitteet	5
4	Puolustusvoimauudistuksen toiminnalliset vaikutukset.....	6
4.1	Organisaatiomuutokset.....	7
5	Taloudelliset vaikutukset.....	11
5.1	Rakenteelliset säästöt.....	12
5.2	Kertaluonteiset menot.....	13
5.3	Menorakenteen tasapaino	14
6	Henkilöstövaikutukset sekä henkilöstö- ja tehtävärakenteen kehittäminen.....	14
6.1	Keskeisimmät henkilöstötoimialan tavoitteet ja kriteerit sekä niiden toteutuminen	14
6.2	Henkilöstövaikutukset sekä henkilöstö- ja tehtävärakenteen kehittäminen.....	17
7	Yhdenvertaisuus ja sukupuoliset vaikutukset	21
8	Yhteiskunnalliset vaikutukset ja uudistuksen vaikutus kansalaisten asemaan	22
9	Vaikutukset toimitiloihin, alueisiin ja ympäristöön	22
9.1	Tilahallinta	22
9.1.1	Tilahallinnan puolustusvoimauudistuksen menot	22
9.1.2	Puolustusvoimauudistuksen luopumiset	23
9.2	Ympäristönsuojelu	24
10	Puolustusvoimauudistuksen kriteerit ja niiden tavoitearvojen toteutuminen	27
11	Riskit ja riskienhallinta puolustusvoimauudistuksessa	30
12	Organisaatiomuutosten toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset	31

Liitteet

1 Tiivistelmä

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todettiin, että hallitus käynnistää puolustusvoimien laajan uudistamisen, joka valmistellaan parlamentaarisella pohjalla. Uudistuksen tavoitteena oli Suomen puolustuskyvystä huolehtiminen ja pysyvien kustannussäästöjen aikaansaaminen. Puolustusvoimauudistuksella oli sopeutettava puolustusvoimat pieneneviin ikäluokkiin ja kasvaviin kustannuspaineisiin ylläpitäen ja kehittäen puolustuksen ennaltaehkäisykykyä. Uudistuksen lähtökohtana olivat kriisiajan puolustusvoimien mitoitus ja tehokas toiminta. Maanpuolustuksen perusteet (yleinen asevelvollisuus, alueellinen puolustus, sotilaallinen liittoutumattomuus, puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät) säilytettiin.

Puolustusvoimien tukitoiminnat oli toteutettava entistä kustannustehokkaammin, hyödyntäen mm. kumppanuusjärjestelyjä. Johtoportaita, joukko-osastoja ja muita toimipisteitä oli vähennettävä ja tarpeettomista kiinteistöistä sekä toimitiloista oli luovuttava. Uudistuksen oli tuotettava merkittäviä säästöjä henkilöstökuluissa. Asevelvollisuutta oli kehitettävä asevelvollisuustyöryhmän raportin suosituksiin tukeutuen.

Puolustusvoimauudistus oli laajuudeltaan merkittävä ja se toteutettiin vuosien 2012 - 2015 aikana. Uudistuksella tavoiteltiin menorakenteen tasapainottamista ja kokonaisrahoituksen riittävyttä. Menorakenteen tasapainottamiseksi asetettiin säästötavoitteita. Säästöjä saavutettiin vähentämällä johtamistasoja, lakkauttamalla ja yhdistämällä joukko-osastoja, keskittämällä toimintoja sekä lyhentämällä palvelusaikoja.

Puolustusvoimauudistuksessa Puolustusvoimien sodan ajan joukkojen kokonaisvahvuutta vähennettiin vuoden 2015 alussa noin 230 000 sotilaaseen. Keskeiset syyt muutokselle olivat operatiivisten syiden lisäksi aikaisempien sodan ajan joukkojen materiaalin vanheneminen ja sen korvattavuus sekä koulutettavien palveluskelpoisten ikäluokkien pieneneminen tulevaisuudessa.

Puolustusvoimien rauhan ajan rakennetta supistettiin vastaamaan pienentyvää sodan ajan vahvuutta. Tärkeimmät rakenteelliset toimenpiteet olivat organisaatorakenteen madaltaminen kolmiportaiseksi, puolustushaarojen toiminnan keskittäminen sotilaallisen suorituskyvyn käytön suunnitteluun ja valmisteluun sekä koulutukseen ja harjoitteluun, materiaalihankintojen ja yhteisten logistiikan toimintojen kokoaminen pääesikunnan alaisen laitoksen vastuulle, tukipalvelujen organisointi puolustusvoimalliseen kokonaisratkaisuun perustuen.

Kokonaisrakennetta supistettiin joukko-osastoja, laitoksia, tukikohtia ja toimipaikkoja lakkauttamalla ja yhdistämällä sekä luopumalla tarpeettomista alueista ja kiinteistöistä.

Uudistuksen toimeenpanon toteutus oli onnistunut. Rakenteet olivat valmiina 1.1.2015 ja ensimmäisen toimintavuoden aikana alkoi muuttuminen uusiin toimintatapoihin.

Muutoksilla saavutettiin vuonna 2015 noin 123 milj. euron vuotuinen säästö verrattuna tilanteeseen, jossa uudistusta ei olisi tehty. Uudistuksen avulla mahdollistettiin toiminnan tason palauttaminen, varmistettiin kouluttajien riittävyys peruskoulutuskaudella sekä katettiin leikkauksia ja menopaineita. Kertausharjoitusten määrä ja lentotunnit palautettiin vuoden 2010 tasolle. Alusvuorokausien määrässä ei päästy tavoitteeseen, mutta tämä aiheutui aluskaluston alentuneesta käytettävyydestä. Menorakenteessa saavutettiin tavoiteltu tasapaino, jossa kiinteiden henkilöstömenojen osuus on korkeintaan kolmasosa kokonaismenoista. Uudistuksen toimeenpanoon varattu kertaluonteinen rahoitus oli riittävä.

Puolustusmateriaalihankinnat eivät olleet tavoitteellinen säästökohde puolustusvoimauudistuksessa, vaan niillä jouduttiin kattamaan puolustusvoimille uudistuksen aikana kohdennettuja kehysleikkauksia, sisäisiä kustannuspaineita sekä puolustusvoimauudistuksen toimeenpanosta aiheutuneita kertaluonteisia menoja.

Muutoksen ajoituksessa vuosille 2012 - 2015 käytettävissä oleva aika antoi mahdollisuuksia henkilöstö- ja tehtävärakenteen sopeuttamisiin hyvän työnantajan periaatteita noudattaen ja irtisanomisten lukumäärää minimoiden. Henkilöstön vähennys voitiin pääosin toimeenpanna luonnollista poistumaa hyödyntäen. Tämän lisäksi hyödynnettiin irtisanoutumiskorvausta, ylivahvuusmenettelyä ja kumppanuusjärjestelyjä, joissa henkilöstö siirtyi uuden työnantajan palvelukseen liikkeenluovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä. Puolustusvoimat toimi uudistuksessa hyvän työnantajan periaatteiden mukaisesti saaden Valtiokonttorin myöntämän Kaiku -palkinnon.

Puolustusvoimauudistus vähensi kiinteistöjen energiankulusta ja kasvihuonepäästöjä. Uudistuksen myötä tehtyjen lakkautusten johdosta puolustusvoimien käytössä olevien kiinteistöjen määrä pienentyi, mikä vähensi lämmön, sähkön ja veden kokonaiskulutusta.

Hallintoyksiköiden lakkauttamisilla ei ollut merkittäviä heikentäviä vaikutuksia kansalaisten asemaan. Joukko-osastojen väheneminen aiheutti kutsuntajaottelun muutoksen, minkä seurauksena osalle varusmiespalvelusta suorittavista asevelvollisista matkat palveluspaikkakunnalle pitenivät. Samalla pidentyivät varusmiesten lomamatkat, mutta toisaalta puolustusvoimauudistuksen myötä varusmiespalvelus lyheni 15 vrk ja kaikki lomamatkat muuttuivat maksuttomiksi.

Puolustusvoimauudistuksen aikana tapahtunut toimintaympäristön muutos on lisännyt Suomen sotilaalliselle puolustamiselle asetettuja

vaatimuksia. Sotilaallisen painostuksen ja laajamittaisen sotilaallisen hyökkäyksen lisäksi puolustusvoimien tulee kyetä vastaamaan nopeasti kehittyvään sotilaalliseen uhkaan. Perinteisten sotilaallisten uhkien lisäksi on korostunut kyky vastata monitahoisempiin uhkiin, joissa yhdistyvät sotilaalliset ja ei-sotilaalliset keinot. Turvallisuusympäristön nopea muutos, erityisesti ennakkovaroitusajan lyheneminen ja nopeasti kehittyvien kriisien mahdollisuus vaatii välittömästi käytössä olevia kansallisia sotilaallisia suorituskykyjä. Koko puolustusjärjestelmältä tämä edellyttää korkeampaa valmiutta ja kykyä yhteisoperointiin jo kriisin alkuvaiheessa. Tämän vuoksi puolustusvoimauudistuksen jälkeisessä puolustusjärjestelmän kehittämisessä korostuvat erityisesti valmiuden ja hybridiuhkiin vastaamisen tarpeet.

Puolustusvoimauudistuksen aikana sekä sen jälkeen Puolustusvoimille kohdenneet lisäleikkaukset ja -velvoitteet, tapahtunut kustannustason nousu sekä turvallisuusympäristön muutos ovat aiheuttaneet suorituskyvyn ylläpitämiseen vaadittavien määrärahojen lisätarpeen. Kustannustason nousu on näyttäytynyt erityisesti kunnossapidossa ja johtamisjärjestelmissä. Tarpeen kattamiseksi on jouduttu siirtämään määrärahaa puolustusmateriaalihankinnoista toimintamenoihin ja tämän lisäksi Puolustusvoimat pyrkii kattamaan leikkauksia ja hallitsemaan kustannus- ja menopaineita sisäisillä säästötavoitteilla.

Kokonaisuutena katsoen puolustusvoimauudistus toteutti vuonna 2012 annetut tavoitteet. Uudistus toteutettiin suunnitellussa aikataulussa.

2 Johdanto

Tässä raportissa käsitellään puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoa vuonna 2012 asetettuihin tavoitteisiin nähden. Raportissa verrataan pääsääntöisesti lähtötilannetta 2010 / 2012 ja tilannetta vuoden 2015 lopussa. Puolustusvoimauudistuksen aikana puolustusvoimien toimintaympäristö on muuttunut, mutta uudistuksen alkuperäiset tavoitteet säilytettiin ennallaan.

Puolustusvoimauudistuksen aikana puolustusvoimille kohdistettiin valtionhallinnon asettamia säästöjä, joihin puolustusvoimien on täytynyt sovitaa menonsa. Puolustusvoimauudistus ja valtiontalouden tasapainottamiseksi tehdyt mittavat määrärahaileikkaukset olivat erillisiä asioita, vaikkakin niiden toimeenpano ajoittui samalle ajalle. Lisäksi uudistuksen aikana on syntynyt uusia kustannuspaineita hallittavaksi. Tässä raportissa ei kuitenkaan käsitellä puolustusvoimien rahoituksen riittävyttä puolustusvoimauudistuksen jälkeen.

Nykyrakenteeseen ja toimintamalliin vaikuttivat myös materiaalin kunnossapidon kumppanuuden laajentaminen Millog Oy:n kanssa ja turvallisuusverkon liikkeenluovutus STUVE Oy:lle.

3 Puolustusvoimauudistuksen lähtökohdat ja tavoitteet

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todettiin, että hallitus käynnistää puolustusvoimien laajan uudistamisen, joka valmistellaan parlamentaarisella pohjalla. Uudistuksen tavoitteena oli Suomen puolustuskyvystä huolehtiminen ja pysyvien kustannussäästöjen aikaansaaminen. Puolustusvoimauudistuksella oli sopeutettava puolustusvoimat pieneneviin ikäluokkiin ja kasvaviin kustannuspaineisiin ylläpitäen ja kehittäen puolustuksen ennaltaehkäisykykyä. Uudistuksen lähtökohtana olivat kriisiajan puolustusvoimien mitoitus ja tehokas toiminta.

Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaaminen ja puolustuskyvyn ylläpitäminen edellyttivät, että sodan ajan suorituskyky sekä rauhan ajan rakenne vastaavat tehtäviä ja resursseja. Puolustusvoimien oli kyettävä toteuttamaan lakisääteiset tehtävät nykypäivän ja tulevaisuuden toimintaympäristöissä. Osaa suorituskyvystä oli kyettävä käyttämään joustavasti sekä kansallisissa että kansainvälisissä tehtävissä. Tukitoimintoja oli kehitettävä ja laajennettava verkottumisen ja yhteistyön toimintamallilla. Yhteistoimintaa muiden yhteiskunnan alojen kanssa oli kehitettävä edelleen. Suorituskykyjen rakentamisessa oli pyrittävä hyödyntämään monikansallisen yhteistyön tuomia mahdollisuuksia.

Uudistus tehtiin siitä lähtökohdasta, että se ei muuttanut puolustuksemme perusteita (yleinen asevelvollisuus, alueellinen puolustus, sotilaallinen liittoutumattomuus, puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät).

Puolustusratkaisun mukaisesti koko maata valmistaudutaan puolustamaan ja puolustusvoimien on kyettävä toimimaan koko maan alueella sekä muodostamaan painopiste tilanteen vaatimusten mukaisesti.

Organisaatiota ja toimintatapoja oli uudistettava vastaamaan kriisiajan puolustusvoimien mitoitusta ja tehokasta toimintaa sekä suunnittelupeusteeksi annettua vuoden 2015 resurssitasoa. Puolustusvoimien tukitoiminnot oli toteutettava entistä kustannustehokkaammin, hyödyntäen mm. kumppanuusjärjestelyjä. Johtoportaita, joukko-osastoja ja muita toimipisteitä oli vähennettävä ja tarpeettomista kiinteistöistä sekä toimiloista oli luovuttava. Uudistuksen oli tuotettava merkittäviä säästöjä henkilöstökuluissa. Asevelvollisuutta oli kehitettävä asevelvollisuustyöryhmän raportin suosituksiin tukeutuen.

Puolustusvoimauudistuksen ratkaisumalli perustui kokonaisarvioon, jossa painottuivat operatiiviset tekijät, toiminnalliset vaikutukset sekä saavutettavat kustannussäästöt.

Uudistuksen tavoitteena oli koulutus- ja harjoitustoiminnan palauttaminen koulutusvaatimusten edellyttämälle tasolle ja materiaalsen suorituskyvyn ylläpidon varmistaminen. Puolustuksen rakentaminen ja ylläpito edellyttävät tasapainoa materiaalien, kiinteiden henkilöstömenojen ja muiden toimintamenojen välillä.

Vuoden 2015 alkuun mennessä toteutetun puolustusvoimauudistuksen perustavoite oli varmistaa, että puolustusvoimilla on edellytykset täyttää tehtävänsä sekä ylläpitää Suomen sotilaallinen puolustuskyky 2020 -luvulle.

Yhteensä rakenteellisilla uudistuksilla oli aikaansaatava 115 – 135 milj. euron vuosittaiset säästöt vuodesta 2015 alkaen. Lisäksi puolustusmateriaali-investoinnit vuositasona olisivat noin 500 milj. euroa vuodesta 2016 alkaen.

4 Puolustusvoimauudistuksen toiminnalliset vaikutukset

Puolustusvoimat on kyennyt palauttamaan toiminnan tason puolustusvoimauudistuksen jälkeen. Puolustusvoimat toimi määritetyllä madalletun toiminnan tasolla vuosina 2012 – 2014. Tällöin ei pystytty harjoittamaan tarvittavia joukkokokonaisuuksia, eivätkä alus- ja lentotoiminnan määrät olleet tavoitteisiin nähden riittäviä. Vuonna 2015 saavutettu toiminnan taso tukee merkittävästi suorituskykyjen ylläpitämistä. Toimintatapojen vakiinnuttaminen on aloitettu ja se jatkuu lähivuosina.

Puolustusvoimauudistuksessa Puolustusvoimien sodan ajan joukkojen kokonaisvahvuutta vähennettiin vuoden 2015 alussa noin 230 000 soti-laaseen. Keskeiset syyt muutokselle olivat operatiivisten syiden lisäksi aikaisempien sodan ajan joukkojen materiaalin vanheneminen ja sen

korvattavuus sekä koulutettavien palveluskelpoisten ikäluokkien piene-
neminen tulevaisuudessa.

Puolustusvoimien rauhan ajan rakennetta supistettiin vastamaan pie-
nentyvää sodan ajan vahvuutta. Tärkeimmät rakenteelliset toimenpiteet
olivat:

- Organisaatorakenteen madaltaminen kolmiportaiseksi
- Puolustushaarojen toiminnan keskittäminen sotilaallisen suoritus-
kyvyn käytön suunnitteluun ja valmisteluun sekä koulutukseen ja
harjoitteluun
- Materiaalihankintojen ja yhteisten logistiikan toimintojen kokoami-
nen pääesikunnan alaisen laitoksen vastuulle
- Tukipalvelujen organisointi puolustusvoimalliseen kokonaisratkai-
suun perustuen
- Kokonaisrakenteen supistaminen joukko-osastoja, laitoksia, tuki-
kohtia ja toimipaikkoja lakkauttamalla ja yhdistämällä sekä luopu-
malla tarpeettomista alueista ja kiinteistöistä.

Kokonaisuudessaan uusien toimintatapamallien vakiinnuttaminen on
vielä osittain kesken, vaikkakin alun käynnistymisvaikeudet on pääosin
saatu ratkaistua. Uudet toimintatapamallit ovat osoittautuneet pääosin
toimiviksi, vaikka joiltakin osin on myös kehittämis- ja korjaamistarpeita.
Myös henkilöstön uusiin toimintatapoihin liittyvä osaaminen on uudis-
tuksen jälkeisenä aikana kohentunut. Haasteena on ollut kulttuurimuu-
tos esimerkiksi palvelutoimintaan ja itsepalveluun liittyvissä asioissa.
Keskitettyjen tietojärjestelmien hitaus on paikoin vaikeuttanut ja hidas-
tanut uusien toimintatapamallien sujuvuutta. Kokonaisuutena puolus-
tusvoimauudistuksen uudet toimintatavat ovat muotoutumassa osaksi
jokapäiväistä toimintaa.

4.1 Organisaatiomuutokset

Puolustusvoimien hallintoyksiköiden määrää vähennettiin siten, että
karsittiin päällekkäisyyksiä tehtävissä ja toiminnoissa, jolloin hallintoyk-
siköt ovat toiminnallisesti tehokkaita kokonaisuuksia. Uudistuksessa
luotiin puolustusvoimille aiempaa yhtenäisempi toimintatapa ja tarkistet-
tiin prosessien toimivuus.

Pääesikunnan organisaatorakennetta ja toimintatapoja uudistettiin se-
kä henkilövahvuutta pienennettiin vuoden 2015 alkuun mennessä. Ra-
kenteen uudistamisessa otettiin huomioon Pääesikunnan vastuu Puo-
lustusvoimien toiminnan ohjauksesta sekä yhteisten tukipalvelujen
suunnittelusta ja johtamisesta. Pääesikunnassa vahvennettiin strategis-
ta suunnittelua ja yhteisoperaatioiden johtamiskykyä, kehitettiin toimi-
alajohtamista sekä madallettiin päätöksenteon ratkaisuoikeuksia.

Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeseuksen (PVJJK) organisaattiorakenne sopeutettiin puolustusvoimauudistuksen jälkeisiin palvelutarpeisiin normaali- ja poikkeusoloissa sekä valtionhallinnon turvallisuusverkon hallintomallin mukaisiin tehtäviin ja rakenteisiin.

Puolustusvoimien tutkimuslaitos (PVTUTKL) perustettiin 1.1.2014. Puolustusvoimien tutkimus- ja kehittämistoiminta järjestettiin monialaiseksi puolustusvoimalliseksi kokonaisuudeksi.

Puolustusvoimien palvelukeskus (PVPALVK) aloitti toimintansa 1.1.2015 tuottaen hallinto- sekä asiantuntijapalveluita. Puolustusvoimien yhteiset tukipalvelut järjestettiin kustannustehokkaasti ja varmistaen poikkeusolojen toimintakyky.

Puolustusvoimien logistiikkalaitos (PVLOGL) perustettiin 1.1.2015, johon keskitettiin puolustusvoimien logistiset toiminnot. Puolustusvoimien yhteinen logistiikkajärjestelmä uudistettiin ja järjestettiin kustannustehokkaasti mahdollistaen ja varmistaen ydintoiminnan toteuttaminen sekä toimintakyky normaali- ja poikkeusoloissa.

Puolustusvoimien tiedustelulaitos (PVTIEDL) perustettiin 1.5.2014 neljä kuukautta tavoitetta myöhemmin lainsäädäntötyön pitkittymisen takia.

Puolustushaarojen asema on edelleen keskeinen Suomen puolustusjärjestelmässä. Ne osallistuvat puolustusjärjestelmän suunnitteluun ja kehittämiseen ja vastaavat sotilaallisen suorituskyvyn eri osatekijöiden yhdistämisestä taistelukelpoiseksi kokonaisuudeksi sekä suorituskyvyn käytöstä eli maa-, meri- ja ilmaoperaatioiden suunnittelusta, johtamisesta ja toteutuksesta.

Puolustusvoimauudistuksessa puolustushaarojen toiminnassa korostuu ydintoimintojen toteutus. Puolustushaarojen rauhan ajan rakenteen ja toimintojen järjestelyissä säilytettiin perusta puolustushaarojen sodan ajan tehtäville ja toiminnoille ottaen huomioon rauhan ajan hallinnon ja koulutuksen tarpeet.

Kaikissa puolustushaaroissa uudistettiin ja kevennettiin joukko-osastojen rakennetta keskittämällä hallintoa ja tukeutumalla nykyistä keskitetympiin tuotettuihin logistiikan järjestelyihin sekä tukipalveluihin.

Maavoimien päätehtävänä on maahyökkäyksen torjunta ja hyökkääjän lyöminen muiden puolustushaarojen tukemana ja yhteisten suorituskykyjen voimin. Maavoimien rauhan ajan toiminnassa korostuu sodan ajan joukkojen tuottaminen ja maapuolustuksen suorituskyvyn rakentaminen.

Maavoimien organisaattiorakennetta uudistettiin vuoden 2015 alkuun mennessä seuraavasti:

- Maavoimien johtamistasoja madallettiin lakkauttamalla sotilasläänit ja aluetoimistoja sekä perustamalla jäljelle jäävät aluetoimistot osaksi joukko-osastoja
- Joukkotuotanto ja joukko-osastorakenne sopeutettiin pienenevään ikäluokkaan lakkauttamalla sekä yhdistämällä joukko-osastoja toimintakykyisiksi kokonaisuuksiksi
- Maavoimien huolto siirrettiin pääosin puolustusvoimien yhteisen logistiikan johtoon sekä kumppanin (Millog Oy) tuotantoon.
- Lakkautettujen sotilasläänien esikuntien tehtävät jaettiin Maavoimien esikunnalle ja joukko-osastoille sekä niihin kuuluville aluetoimistoille ja eräiden alueellisten edunvalvontatehtävien (mm. kaavalausunnat, ympäristönsuojeluun liittyvät lausunnot) osalta Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle.

Sotilasläänien esikuntien lakkauttamisen myötä myös sotilaslääneihin perustuva maapuolustuksen aluejako poistui. Asevelvollisuusasioita koskevien tehtävien osalta maa jaettiin 12 aluetoimiston alueeseen maakuntarajoihin perustuen. Aluetoimistot toimivat kuuden maavoimien joukko-osaston osana. Asevelvollisuusasioissa aluetoimistot ovat hallinnollisesti Maavoimien esikunnan alaisia.

Maavoimista lakkautettiin Pohjois-Karjalan prikaati 31.12.2013, Hämeen rykmentti 31.12.2014 ja Pioneerirykmentti 31.12.2014.

Maavoimissa toteutettiin seuraavat hallintoyksiköiden lakkauttamiset ja liittämiset:

- Lapin ilmatorjuntarykmentin lakkauttaminen 31.12.2014 ja liittäminen Jääkäriprikaatiin 1.1.2015
- Tykistörikaatin lakkauttaminen 31.12.2014 ja liittäminen Porin prikaatiin 1.1.2015
- Viestirykmentin lakkauttaminen 31.12.2014 ja liittäminen Panssariprikaatiin 1.1.2015
- Reserviupseerikoulun lakkauttaminen 31.12.2014 ja liittäminen Maasotakouluun 1.1.2015. Samalla toteutettiin maavoimien aselajikoulujen ja toimialakoulujen uudelleen järjestelyt 1.1.2015 lukien.

Lisäksi maavoimista lakkautettiin Maavoimien materiaalilaitos 31.12.2014.

Merivoimien päätehtävänä on meri- ja rannikkoalueen valvonta sekä meritse tapahtuvien alueloukkausten ja hyökkäysten torjunta. Merivoimat vastaa meriyhteyksien turvaamisesta ja johtaa meriliikenteen suojaamisen. Merivoimat vastaa lisäksi ruotsinkielisten varusmiesten koulutuksesta puolustusvoimissa.

Merivoimien organisaatorakennetta uudistettiin ja johtamista kevennettiin vuoden 2015 alkuun mennessä seuraavasti:

- Meripuolustusalueet lakkautettiin 31.12.2014
- Laivastojoukkojen ja rannikkojoukkojen koulutusta eriytettiin omiin joukko-osastoihinsa perustamalla Rannikkolaivasto ja Rannikkoprikaati 1.1.2015
- Varusmiesten koulutusta keskitettiin Upinniemeen lakkauttamalla Kotkan rannikkopataljoona 31.12.2013.
- Merivoimien materiaalilaitos lakkautettiin 31.12.2014 ja merivoimien huolto siirrettiin pääosin puolustusvoimien yhteisen logistiikan johtoon ja kumppanin (Millog Oy) tuotantoon.
- Merivoimien tutkimuslaitos lakkautettiin 31.12.2013 ja osa sen toiminnoista liitettiin Puolustusvoimien tutkimuslaitokseen.

Ilmavoimien päätehtävänä on ilmoitse tapahtuvan hyökkäyksen torjunta. Rauhan aikana toiminnassa korostuu alueellisen koskemattomuuden valvonta ja turvaaminen.

Ilmavoimien organisaatorakennetta uudistettiin vuoden 2015 alkuun mennessä seuraavasti:

- Aiemmat lennostot lakkautettiin 31.12.2014
- Hävittäjätoiminta keskitettiin uusimuotoisiin hävittäjäjoukko-osastoihin Lapin lennostoon Rovaniemelle ja Karjalan lennostoon Rissalaan 1.1.2015
- Kuljetus-, yhteyslento- ja tutkimustoiminta (ml. koelentotoiminta) keskitettiin kuljetus - ja tutkimusjoukko-osastoon Satakunnan lennostoon Pirkkalaan 1.1.2015
- Ilmavoimien teknillinen koulu lakkautettiin 31.12.2013 ja Lentosotakoulu lakkautettiin 31.12.2014 ja Ilmavoimissa annettava koulutus keskitettiin uudelleen organisoituun Ilmasotakouluun Tikkaoskelle
- Ilmavoimien materiaalilaitos lakkautettiin 31.12.2014 ja ilmavoimien huolto siirrettiin pääosin puolustusvoimien yhteisen logistiikan johtoon.

Maanpuolustuskorkeakoulussa (MPKK) puolustusvoimien perus-, jatko- ja täydennyskoulutus järjestettiin kokonaisuuksiksi, joilla saavutettiin resurssisäästöjä koulutuksen taso säilyttäen. MPKK:n päätehtävien toteutus turvattiin ja koulutuksen kustannustehokkuutta lisättiin erityisesti hallinnon ja tukipalvelujen uudelleenjärjestelyillä. Puolustusvoimien

mien kansainvälinen kurssitoiminta ja Puolustusvoimien kansainvälinen keskus siirrettiin MPKK:n yksiköksi 1.1.2015.

Sotilassoittokuntien rakenne uudistettiin lakkauttamalla seitsemän aiempaa sotilassoittokuntaa ja muodostamalla kuusi vahvempaa ja riittävän alueellisen kattavuuden varmistavaa soittokuntaa sekä turvaamalla puolustusvoimien edustussoittokunnan sekä varusmiessoittokunnan toimintaedellytykset.

Puolustusvoimien toiminta jatkui maan eri osissa toimintojen uudelleenjärjestelystä huolimatta. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa sekä maanpuolustustyön jatkuminen muutosten aikana varmistettiin joukko-osastoihin ja aluetoimistoverkostoon pohjautuen.

Puolustusvoimien verkottumista suomalaiseen yhteiskuntaan vahvistettiin palvelujen tuotannon uudelleenjärjestämisen, muun yhteiskunnan osaamisen hyödyntämisen sekä vapaaehtoisen maanpuolustuksen vahvistamisen avulla. Kansainvälisellä yhteistyöllä parannettiin avun vastaanottokykyä sekä edellytyksiä suorituskykyjen kustannustehokkuuteen kehittämiseen.

Puolustusvoimien rauhan ajan organisaatorakenne ennen uudistusta vuonna 2012 on esitetty liitteessä 21 ja uudistuksen jälkeen vuonna 2015 liitteessä 22.

5 Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisten vaikutusten laskenta perustuu puolustusvoimauudistuksen organisaatiomuutoksia koskeviin hallinnollisiin esityksiin.

Puolustusvoimauudistuksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon, että hallinnolliset esitykset eivät kata Puolustusvoimien koko organisaatiota ja sen toimintaa.

Laskelmien perustana on käytetty Puolustusvoimien toiminnanohjauksen tietojärjestelmän (PVSAP) kirjanpidon toteumalukuja, kehyskauden suunnitteluasiakirjoja ja puolustusvoimauudistuksen suunnitelmatietoja.

Laskelmat koskevat vain toimintamenoja. Puolustusmateriaalihankinnat ovat laskelmien ulkopuolella, koska Puolustusvoimien organisaatorakenteen muuttaminen ei sinänsä vaikuta hankintamenoihin.

Laskelmissa on mallinnettu Puolustusvoimien toimintamenojen kehitys, jos puolustusvoimauudistusta ei olisi tehty ja verrattu sitä uudistuksen jälkeiseen menotasoon. Laskelma on vaihtoehtolaskelma, jossa verrataan kunkin hallinnollisen esityksen kohteen toimintamenojen tasoa ilman uudistusta ja uudistuksen jälkeen. Menotason ero muodostaa vuosittaisen säästön. Laskelmat on laadittu vuoden 2012 hintatasoon.

Organisaatiomuutoksia koskevissa hallinnollisissa esityksissä kuvataan muutostekijät, joiden perusteella määritellään kustannustekijät seuraavana kuvatuille menoille:

- Kiinteät henkilöstömenot sisältävät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttavat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne.
- Puolustusvoimat vuokraa käyttämänsä tilat ja alueet sekä hankkii ylläpitopalvelut. Kiinteistömenojen muutostekijöitä ovat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen.
- Uudistuksella pyritään turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut puolustusvoimauudistuksessa varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen on voinut jossain määrin vähentää henkilösidonniaisista menoja, jotka liittyvät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon ja toimistopalveluihin. Lakkautettavissa organisaatioissa on otettu huomioon myös vaikutukset muihin toimintoihin esim. vartiointi ja lentokenttämaksut.
- Uudistuksesta aiheutuviin kertaluonteisiin menoihin kuuluvat muun muassa henkilöstömenojen osalta tukitoimenpiteet, virkasiirtojen kustannukset, irtisanoutumiskorvaukset, ylivahvuuden kustannukset ja siirtokorvaukset.
- Tiloihin ja alueisiin kohdistuvia kertaluonteisia menoja ovat muun muassa ympäristön puhdistamisesta ja raivaamisesta aiheutuvat kustannukset, tilahallinnan sopimusten purkamisen kustannukset sekä valvonta - ja johtamisjärjestelmien muutostöistä johtuvat kustannukset.

5.1 Rakenteelliset säästöt

Säästöjä on tarkasteltu sekä menolajeittain että rakenneulottuvuuksittain. Kokonaisarvio saavutettavasta säästöstä vuonna 2015 on noin 123 milj. euroa vuoden 2012 hintatasossa verrattuna tilanteeseen, jossa uudistusta ei olisi tehty.

Menolajeittain tarkasteltuna puolustusvoimauudistuksen merkittävin taloudellinen vaikutus on syntynyt rakenteellisista uudistuksista, joiden seurauksena kiinteät henkilöstömenot vähenivät. Uudistuksella saavutettiin kiinteissä henkilömenoissa noin 91 milj. euron suuruinen vuosittainen säästö alkaen vuodesta 2015.

Tiloista ja alueista luopumisella ja tilahallinnan sopeuttamisella saavutettiin noin 13 milj. euron suuruinen vuosittainen säästö kiinteistömenoissa alkaen vuodesta 2015.

Muissa toimintamenoissa saavutettiin vajaa 19 milj. euron vuosittainen säästö. Joukko-osastojen lakkauttamisella saavutettiin säästöjä varuskunnallisissa toiminnoissa.

Rakenneulottuvuuksittain tarkasteltuna johtamisrakenteen tiivistämisellä saavutettiin noin 18 milj. euron vuosittaiset säästöt. Joukko-osastojen lakkauttamisella ja yhdistämisellä saavutettiin noin 69 milj. euron vuosittaiset säästöt.

Logistiikan järjestelyt tuottivat noin 23 milj. euron vuosittaiset säästöt. Tukipalvelujen uudelleen järjestelyllä saavutettiin noin 8 milj. euron vuosittaiset säästöt. Palveluihin liittyviä säästöjä sisältyy lisäksi edellä mainittuihin.

Varusmiesten palvelusajan lyhennys tuotti noin 5 milj. euron (päivärahat 1,6 milj. euroa, ravitsemuspalvelut 3 milj. euroa, muut toimintamannot 0,4 milj. euroa) vuosittaisen säästön.

5.2 Kertaluonteiset menot

Puolustusministeriön ohjauskirjeen mukaisesti puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon kertaluonteisiin menoihin suunniteltiin enintään 100 milj. euroa. Määrärahan tarvetta on tarkennettu osana toiminnan ja resurssien suunnittelua. Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon kertaluonteisiin menoihin on käytetty vuosina 2013 - 2015 yhteensä noin 75 milj. euroa. Kertaluonteisten menojen euromäärät on esitetty nimellisarvoisina.

Merkittävimmät käyttökohteet olivat tulosityksiköiden kertaluonteiset erät (n. 23,1 milj. euroa eli 31 % käytetystä määrärahasta), valvonta- ja johtamisjärjestelmäalan muutostyöt (n. 12,2 milj. euroa, 16 %), henkilöstön muut kertaluonteiset erät (n. 10,0 milj. euroa, 13 %) ja tilasopimusten purkaminen (n. 9,6 milj. euroa, 13 %). Henkilöstön tukitoimenpiteisiin, henkilöstön siirtokorvauksiin sekä valvonta- ja johtamisjärjestelmäalan menoihin suunniteltujen määrärahojen käytöt alittivat suunnitellut tasot. Henkilöstöön liittyvät kertaluonteiset menot olivat suunniteltua pienemmät. Tilasopimusten purkamisen ja ympäristön puhdistamisen menot toteutuivat suunnitelmien mukaisesti.

Vuosina 2013 - 2015 toteutuneen käytön ja vuosina 2016 - 2017 suunnitellun käytön perusteella arvioidaan, että yhteensä kertaluonteisiin menoihin käytetään noin 85 milj. euroa.

Puolustusvoimauudistuksen kertaluonteisten menojen käyttö vuosina 2013 - 2015:

PVUUD kertaluonteiset menot	Käyttö 2013-2015 (€)	Osuus (%)	Käyttö 2013 (€)	Käyttö 2014 (€)	Käyttö 2015 (€)
Henkilöstön tukitoimenpiteet	756 800	1 %	366 463	280 337	110 000
Irtisanoutumiskorvaukset	4 418 639	6 %	1 304 734	1 748 905	1 365 000
Henkilöstön muutto ja siirtokorvaukset	7 215 773	10 %	666 948	2 982 825	3 566 000
Henkilöstön muut kertaluonteiset erät	9 988 738	13 %	6 543	707 195	9 275 000
Raivaaminen ja materiaalin hävittäminen	616 313	1 %	271 255	201 668	143 390
Tilasopimusten purkaminen	9 592 578	13 %	702 626	2 069 953	6 820 000
Valvonta- ja JOJÄ-muutostyöt	12 220 166	16 %	2 099 261	6 384 443	3 736 462
Ympäristön puhdistaminen	3 131 899	4 %	988 284	1 208 615	935 000
Tilaluopumisen muut kertaluonteiset erät	4 302 141	6 %	1 045 145	2 736 502	520 494
Tulosityksiköiden kertaluonteiset erät	23 114 703	31 %	5 379 248	11 342 930	6 392 526
Yhteensä	75 357 750	100 %	12 830 506	29 663 373	32 863 871

5.3 Menorakenteen tasapaino

Menorakenteen tasapainon toteutumista tarkastellaan jäljempänä luvussa 10 Puolustusvoimauudistuksen kriteerit ja niiden tavoitearvojen toteutuminen.

6 Henkilöstövaikutukset sekä henkilöstö- ja tehtävärakenteen kehittäminen

Henkilöstötoimien osalta uudistus on edelleen kesken jatkuen aina vuoteen 2018, jolloin uudistuksen vuoksi ylivahvuuteen sijoitetut henkilöt saataneen sijoitettua Puolustusvoimien tehtäväkokoontaan.

6.1 Keskeisimmät henkilöstötoimialan tavoitteet ja kriteerit sekä niiden toteutuminen

Puolustusvoimauudistuksen henkilöstötoimialaa koskevat tavoitteet ja seurattavat tunnusluvut toteutuivat seuraavasti:

- 1 Tavoite: Kiinteiden henkilöstömenojen osuus Puolustusvoimien menorakenteessa saatetaan noin kolmanneksen tasolle.

Tulos: Kiinteiden henkilöstömenojen osuus sotilaallisen maanpuolustuksen menoista oli 30 % vuonna 2015.

- 2 Tavoite: Uudistuksessa henkilöstömäärän osalta tavoitteena oli 2 100 tehtävän vähennys.
- Tulos: Puolustusvoimien tehtäväkoonpano (TKP) pieneni 2 408 tehtävällä ja henkilöstön määrä väheni 2 281 henkilöllä.
- 3 Tavoite: Puolustusvoimissa palvelee lisäksi 200–300 sopimussotilasta, joiden tehtävät eivät sisälly tehtäväkoonpanoon. Tavoitteeseen liittyy puolustusvoimauudistuksen kriteeristössä määritetty laskennallinen tunnusluku 2,5 kouluttajaa/koulutusjoukkue.
- Tulos: Vuonna 2015 sopimussotilaiden henkilötyövuosien määrä oli 222 ja kouluttajien lukumäärä per koulutusjoukkue oli 2,5.
- 4 Tavoite: Uudistuksen toimeenpanon aikana vuosina 2014 - 2015 arvioidaan olevan ylivahvuudessa 100 - 300 henkilöä.
- Tulos: Vuoden 2015 lopussa TKP:n ulkopuolella palveli 264 henkilöä.

Seurattavat tunnusluvut toteutuivat henkilöstötoimialalla seuraavasti:

- 5 Seurattava tunnusluku: Palkatun henkilöstön maanpuolustustahto
- Tulos: Palkatun henkilöstön maanpuolustustahto säilyi vakaana saavuttaen vuosina 2012 - 2015 arvon 4,7 (asteikolla 1-5).
- 6 Seurattava tunnusluku: Palkatun henkilöstön motivaatio
- Tulos: Palkatun henkilöstön motivaatio säilyi työilmapiirikyselyjen mukaan vakaana, saavuttaen vuosina 2012 - 2015 arvon 3,7 (asteikolla 1-5).
- 7 Seurattava tunnusluku: Esikuntapalvelukseen kohdistuvat henkilötyövuodet. Seurannan mittarina esikuntien (PE, PHE, SLE) henkilötyövuodet suhteessa PV henkilötyövuosiin (%).
- Tulos: Tavoitteeksi asetettu 11 % ei toteutunut, toteuma 2015 oli 12 %. Poikkeama johtuu siitä, että esikuntien henkilötyövuodet eivät laskeneet samassa suhteessa kuin hallintoyksiköiden. Toisaalta puolustushaaraesikuntiin on puolustusvoimauudistuksessa keskitetty esim. teknistä henkilöstöä. Vuoden 2015 esikuntien henkilötyövuosien määrästä on vähennetty Pääesikunnan kanslian kokonpanoon sijoitetut kansainvälisissä tehtävissä palvelevat henkilöt (72 HTV) sekä Merivoimien esikuntaan sijoitettu Laivaston Soittokunta (33 HTV) ja merivoimien (YEK, EUK ja SM - kurssien) oppilasupseerit (28 HTV).
- 8 Seurattava tunnusluku: Puolustusvoimien palkatun henkilöstön määrä. Seurannan mittarina on henkilöiden lukumäärä, joille Puo-

lustusvoimat maksoi kulloisenkin vuoden joulukuun lopussa palkkaa toimintamenoista.

Toteutunut henkilöstön määrä vuosina 2012 - 2015	
3/2012	14330
2012	14046
2013	13728
2014	13513
2015	12049

- 9 Seurattava tunnusluku: Puolustusvoimien henkilötyövuodet. Seurannan mittarina ovat toimintamenoista maksetut henkilötyövuodet.

Toteutuneet henkilötyövuodet vuosina 2012 - 2015	
2012	13845
2013	13585
2014	13482
2015	12012

- 10 Seurattava tunnusluku: Puolustusvoimien henkilöstön sairauspoissaolovuorokaudet. Seurannan mittarina on sairauspoissaoloista kertyneet henkilötyövuodet.

Toteutuneiden sairauspoissaolovuorokausien osuus (%) PV henkilötyövuosista 2012 - 2015	
2012	8,4
2013	8,4
2014	7,5
2015	7,3

Sairauspoissaolojen keskimääräisen pituuden lyhenemisestä huolimatta lyhyille sairauspoissaoloille (1-3 vrk) asetettua tavoitetta (<73 %) ei saavutettu. Vuonna 2015 lyhyiden sairauspoissaolojen suhteellinen osuus kaikista sairauspoissaoloista oli 75,7 %.

11 Seurattava tunnusluku: Kiinteät henkilöstömenot. Seurannan mittarina ovat toimintamenoista maksetut kiinteät henkilöstömenot pl. kertaluonteiset menot.

Toteutuneet kiinteät henkilöstömenot vuosina 2012 - 2015 (milj. euroa)	
2012	737,4
2013	744,6
2014	757,0
2015	692,5

Kiinteät palkat sivukuluineen pl. kertaluonteiset erät (varsinaiset palkat) on esitetty Puolustusvoimien vuosiraporttien 2012 - 2015 tietojen mukaisesti kunkin vuoden hintatasossa.

Henkilöstörakenteen muutos korotti Puolustusvoimien henkilötyövuoden keskihintaa, sillä uudistuksessa Puolustusvoimien tehtäväkokoontulo supistui, henkilöstön määrä pieneni ja henkilöstörakenteessa painottuivat johto-, suunnittelu- ja asiantuntijatehtävät. Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon aikana kuvattiin ja luokiteltiin uusien perustettavien hallintoyksiköiden ja organisaatioiden tehtäviä useita satoja. Uudelleenluokitus on myös jossain määrin korottanut keskihintaa. Henkilötyövuoden keskihintaan on myös vaikuttanut korottavasti sotilashenkilöstön suorituskyvyn kehittämiseen liittyvä tehtäväkierto, johtaen useissa tapauksissa takuupalkkauspäätöksiin. Suoritusarviointien osalta kehitys on ollut hyvin maltillista. Uudistus ei ole aiheuttanut puolustusvoimallisella tasolla henkilökohtaisten palkanosien kasvua.

6.2 Henkilöstövaikutukset sekä henkilöstö- ja tehtävarakenteen kehittäminen

Muutoksen ajoittuessa vuosille 2012 - 2015 käytettävissä oleva aika antoi mahdollisuuksia henkilöstö- ja tehtävarakenteen sopeuttamistoi- miin hyvän työnantajan periaatteita noudattaen ja irtisanomisten lukumäärää minimoiden.

Tehtäväkokoontuloon mukaisten 2 408 tehtävän ja 2 281 henkilön vähennys voitiin pääosin toimeenpanna luonnollista poistumaa hyödyntä-

en. Tämän lisäksi hyödynnettiin irtisanoutumiskorvausta, ylivahvuusmenettelyä ja kumppanuusjärjestelyjä, joissa henkilöstö siirtyi uuden työnantajan palvelukseen liikkeenluovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä. Kumppanuusjärjestelyistä aiheutuneita henkilöstövähennyksiä ei ole käsitelty laskelmissa säästöinä, koska vähentyneet henkilöstökulut ovat siirtyneet palveluostoihin.

Eläköitymisen täysimääräinen hyödyntäminen edellytti ylivahvuusmenettelyn käyttöönottoa ja henkilöiden määräämistä mentorointitehtäviin, mikäli eläkeoikeuden tai pakollisen eroamisiän saavuttamiseen oli alle vuosi siitä, kun eläköityvän henkilön tehtävä olisi uudistuksen myötä päättynyt.

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon ajoittui maavoimien ja merivoimien kunnossapidon kumppanuuden laajentaminen Millog Oy:n kanssa vähentäen em. lisäksi 360 tehtävää (317 henkilöä).

Puolustusvoimauudistuksessa vähentyneiden **tehtävien** lukumäärä:

Puolustusvoimat 3/2012 (14 400)		Toimenpiteet 2014 - 2015	Puolustusvoimat 2015 (11 992)	
8700 sotilaat	5700 siviilit	Oman toiminnan kehittäminen Kumppanuus - KUPI15 364 Organisaation pieneneminen - TKP supistui 1 869 - TUVE 175	7969 sotilaat	4023 siviilit

Puolustusvoimauudistuksessa vähentyneiden **henkilöiden** lukumäärä:

Puolustusvoimat 3/2012 (14 330)		Toimenpiteet 2014 - 2015	Puolustusvoimat 2015 (12 049)	
8630 sotilaat	5700 siviilit	Irtisanottu 140 Liikkeenluovutus - KUPI15 317 - TUVE 142 Luonnollinen poistuma 1 682	7741 sotilaat	4308 siviilit

Edellä esitettyyn vuoden 2015 henkilömäärään (sotilaat ja siviilit) sisältyy Puolustusvoimien tehtäväkoonpanon ulkopuolella palvelleet 324 henkilöä seuraavasti: ylivahvuudessa ja mentorointitehtävissä 64 henkilöä, muihin koonpanon ulkopuolisiin tehtäviin sijoitettuna 174 henkilöä ja 90 henkilöä sijoitettuna sopimussotilasriveille.

Vuoden 2016 alussa tehtäväkoonpanon ulkopuolella palveli edelleen 244 henkilöä: ylivahvuudessa 22 henkilöä, muihin koonpanon ulkopuolisiin tehtäviin sijoitettuna 145 henkilöä ja 77 henkilöä sijoitettuna sopimussotilasriveille.

Puolustusvoimauudistuksessa muutoksen kohteena olleet henkilöt:

Puolustusvoimat 1.10.2012	Toimenpiteet 2014 - 2015
Muutoksen kohteena oli 865 henkilöä	Siirto Puolustusvoimissa uuteen tehtävään 235
	Virkasiirtoja 29
	Irtisanoutumiskorvaus 172
	Ylivahvuus 64
	Irtisanottu 140 (2014/126, 2015/14)
	Irtisanoutumisuhan alaisia jäljellä 4 (määräaikainen tehtävä, perhepoliittinen vapaa)
	Muu poistuma 146 (eläköityminen, ulkoinen vaihtuvuus)

Edellä esitettyjä lukuja ei voida verrata keskenään, koska muutoksen kohteena olleeseen henkilön on voinut kohdistua vuosien 2014 - 2015 aikana useampi kuin yksi toimenpide. Esimerkiksi irtisanominen on peruttu ja henkilö on voitu sijoittaa uudelleen Puolustusvoimien tehtävään tai toiselle hallinnonalalle. Irtisanominen on peruttu myös tilanteessa, jossa henkilö on sijoittunut määräaikaiseen tehtävään Puolustusvoimissa. Määräaikaisuuden päätyttyä ko. henkilö on palautunut irtisanoutumisuhan alaiseksi ja hänet on jouduttu mahdollisesti irtisanomaan.

Puolustusvoimauudistuksen jäljiltä henkilöstön sijoittaminen tehtäväkoonpanoon jatkuu. Arvion mukaan tehtäväkoonpanon yli oleva henkilöstö saadaan sijoitettua Puolustusvoimien tehtäväkoonpanoon tammikuussa 2018.

Uudistuksen tukitoimiin liittyneet henkilöiden mentori- sekä ylivahvuustehtävät ovat vähentyneet suunnitelmallisesti.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että henkilöstötoimialan tavoitteet on pääosin saavutettu ja osa tavoitteista toteutuu vuoden 2018 kuluessa.

7 Yhdenvertaisuus ja sukupuoliset vaikutukset

Puolustusvoimauudistukseen liittyvän henkilöstösuunnittelun alkuvaiheessa (2.10.2012) muutoksen kohteena oli 865 henkilöä, joista miehiä oli 411 ja naisia 454.

Muutoksen kohteena olevan henkilöstön sijoittaminen puolustusvoimiin tai sijoittuminen toisen työnantajan palvelukseen oli vaikuttavaa ja tehokasta. Vuoden 2013 keväällä pystyttiin jo määrittelemään irtisanomisuhan alla oleva henkilöstö. Irtisanomisuhanalaisia henkilöitä oli tuolloin (22.5.2013) 480. Näistä oli miehiä 201 ja naisia 279.

Irtisanomisuhan alla olevien henkilöiden sijoittaminen uusiin tehtäviin jatkui koko seuraavan vuoden ajan. Kesäkuuhun 2014 mennessä oli irtisanottu 150. Vuoden 2014 lopussa 97 irtisanotun henkilön palvelussuhde päättyi. Palvelussuhde päättyi 51 mieheltä ja 46 naiselta. Kysessä olevan vuoden lopussa irtisanomisuhanalaisia oli enää 19, joista naisia oli 14.

Takaisinottovelvoitteen piirissä oli 29.2.2016 89 henkilöä, joista miehiä oli 40 ja naisia 49. Irtisanomisuhanalaisissa (4 h:löä) oli edelleen kaksi naista ja kaksi miestä. Organisaatiouudistuksen yhteydessä maksettiin irtisanoutumiskorvausta 172 henkilölle, joista miehiä oli 69 ja naisia 103.

Puolustusvoimauudistukseen liittyviä henkilöstön siirtoja uuteen tehtävään tai toiselle paikkakunnalle ei ole seurattu sukupuolen mukaan. Siirrot ovat koskeneet merkittävässä määrin myös naisia, mutta kuitenkin huomattavasti enemmän miehiä.

Puolustusvoimien palkatulle henkilöstölle toteutettiin tasa-arvokysely vuoden 2015 lopussa. Puolustusvoimauudistus näkyy kyselyn vastauksissa. Kyselyyn vastanneista hieman alle 2000 vastaajaa oli kokenut muutoksia työtehtävissään puolustusvoimauudistuksen yhteydessä. Huolenaiheet toiseen hallintoyksikköön siirtyneillä naisilla ja miehillä tai muutoksia työtehtävissään kokeneilla olivat muita vastaajia yleisimpiä. Naiset ovat miehiä enemmän huolissaan sekä työssä jaksamisesta että muutoksista työn organisoinnissa kuin myös muutoksista palkkauksessa, työn jatkuvuudesta ja omien taitojen riittämisestä. Kyselyn perusteella henkinen rasitus ja kiire ovat lisääntyneet yleisesti viime vuosina. Naisvastaajista kaksi kolmasosaa koki kiireen lisääntyneen ja miesvastaajista kolme neljäsosaa.

Tasa-arvokyselyyn vastanneet naiset näkevät, että puolustusvoimissa on edelleen kehitettävää sukupuolten ja henkilöstöryhmien välisessä tasa-arvossa. Naiset kokevat erityisesti palkkauksen sekä ura- ja koulutusmahdollisuuksien toteutuvan huonommin kuin miehillä. Kyselyn perusteella sekä siviilit että sotilaat kokevat työn ja perheen yhteensovit-

tamiseen liittyvien haittojen lisääntyneen edelliseen tasa-arvokyselyyn (2011) verrattuna.

8 Yhteiskunnalliset vaikutukset ja uudistuksen vaikutus kansalaisten asemaan

Hallintoyksiköiden lakkauttamisilla ei ollut merkittäviä heikentäviä vaikutuksia kansalaisten asemaan. Joukko-osastojen väheneminen aiheutti kutsuntajaottelun muutoksen, minkä seurauksena osalle varusmiespalvelusta suorittavista asevelvollisista matkat palveluspaikkakunnalle pitenivät. Samalla pidentyivät varusmiesten lomamatkat, mutta toisaalta puolustusvoimauudistuksen myötä varusmiespalvelus lyheni 15 vrk ja kaikki lomamatkat muuttuivat maksuttomiksi.

9 Vaikutukset toimitiloihin, alueisiin ja ympäristöön

9.1 Tilahallinta

Puolustusvoimauudistuksessa tavoiteltiin tilojen ja alueiden vapauttamista kustannussäästöjen saavuttamiseksi.

Tilahallinnan investointihankkeiden kustannusarviot tarkentuivat vuoden 2012 alustavista kustannusarvioista hankkeiden edetessä (hanke-suunnittelu, suunnittelu, urakkatarjoukset, lopullinen toteutunut kustannus valmistumisajankohdan hintatasossa).

Vuokra- ja palvelusopimusten siirto perustetulle Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle toteutettiin erillisen ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti vuoden 2014 aikana. Tilahallinnan painopiste oli vuonna 2015 puolustusvoimauudistuksen jälkeisen toimintatavan vakiinnuttamisessa.

Tilahallinnan puolustusvoimauudistuksen investointihankkeiden seurantakokouksia on pidetty puolustusvoimien, Puolustushallinnon rakennuslaitoksen ja Senaatti-kiinteistöjen välillä investointihankkeista ja vuokrauksista vuoden 2015 kevääseen asti. Kokousten avulla ohjattiin hankkeita pysymään aikatauluissa ja suunnitelluissa kustannusarvioissa.

Yksittäisten hallinnollisten päätösten viivästyminen on vaikuttanut tilahallinnan investointeihin ja luopumisiin. Suunnitellut toimenpiteet saadaan valmiiksi vuoden 2017 loppuun mennessä.

9.1.1 Tilahallinnan puolustusvoimauudistuksen menot

Vuoden 2012 puolustusvoimauudistuksen tavoitteet ja toimeenpano-käskyssä tilahallinnan menojen muutostavoitteeksi asetettiin 20 - 22 miljoonaa euroa vuonna 2016. Tällä hetkellä tulevien menojen muutoksen arvellaan olevan noin 17,8 miljoonaa euroa vuonna 2018. Pieninvestointien osuutta ei ole arvioitu oheisessa laskelmassa. Taulukon luvut ovat kumulatiivisia, eivätkä sisällä kertaluonteisia menoja. Luvut ovat kunkin vuoden hintatasossa. Laskentamenetelmä sekä laskenta-

kohteet tässä taulukossa poikkeavat luvussa 4 esitetyistä säästölaskelmista. Luvun 4 vaihtoehtolaskennassa esimerkiksi ennakoimattomien korjaustoimenpiteiden vaikutusta pääomavuokriin ei ole voitu huomioida etukäteen.

Pääomavuokrat ja ylläpito sekä energia	2013 M€	2014 M€	2015 M€	2016 M€
Vähennys (Luopumiset)	- 0,2	- 6,4	- 21,7	- 25,1
Lisäys (Investoinnit, yht. 60,0 M€)	0,1	1,4	4,0	4,3
Lisäys (Vuokratilat)	0,2	0,8	2,2	3,2
Yhteensä	0,1	-4,2	-15,5	-17,6

9.1.2 Puolustusvoimauudistuksen luopumiset

Vuonna 2013 maavoimat luopui Pohjois-Karjalan Prikaatin käytössä olleista tiloista ja alueista. Merivoimat luopui osittain saarikohteista (Orregrund, Rankki, Kirkonmaa, Bågaskär, Vaarlahti). Mäkiluoto jää toislaiseksi merivoimien käyttöön. Ilmavoimat luopui eräistä yksittäisistä toimitiloista ja alueista Kauhavalla, Siikajoella (Ruukki), Karjaalla, Pirkkalassa, Turussa ja Kuoreveden Hallissa.

Vuonna 2014 luovuttiin Lahden Hennalan, Keuruun ja Hämeenlinnan Suomen kasarmien alueista ja toimitiloista. Lisäksi yksittäisistä toimitiloista tai alueista luovuttiin Hallissa, Kouvolassa, Kuopiossa, Lievestuoreella, Mikkelissä, Sodankylässä, Hiukkavaarassa, Turussa, Pyhä-rannassa, Kauhavalla, Kotkassa ja Helsingissä.

Luopumiset eivät ole toteutuneet suunnitellussa laajuudessa tähän mennessä seuraavien kohteiden osalta:

Pääesikunta ja alaiset laitokset

- Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen toimitilat Espoossa, Hyrylässä, Tuusulassa, Hämeenlinnassa, Tampereella (Kalkku ja Pyyntikki), Kauhavalla, Tikkakoskella, Kouvolassa, Joensuussa, Oulussa ja Rovaniemellä (määräaika oli 31.12.2014).

Maanpuolustuskorkeakoulu

- Maurinkadun toimitilat Helsingissä (irtisanottu 30.12.2015)

Maavoimat

- osittaisluopumiset yksittäisistä rakennuksista. Luopumiset eivät ole toteutuneet suunnitellussa aikataulussa seuraavien kohteiden osalta: Mikkelin linnake (irtisanottu 30.12.2015), Riihimäen eteläosaan jääneet Oravan ja SOTLK:n kiinteistöt (alueesta luovutaan 7/2017) ja Lauttasaaren rakennukset A ja B (irtisanottu 30.12.2015)

Merivoimat

Kuivasaari

- Merivoimien ja PVLOGL:n tarkastelussa 30.6.2016 mennessä. Saaresta on suunniteltu ammuttavan kunnialaukauksia Suomen ja puolustusvoimien täyttäessä 100 vuotta, mikä vaikuttaa luopumisaikataulutarkasteluun.

9.2 Ympäristönsuojelu

Hallintoyksiköiden lakkauttamisilla on ollut vaikutuksia ympäristömeluun, energiankulutukseen ja päästöihin, jätevesiin ja jätteisiin sekä luontoarvoihin. Lisäksi useilla luovutetuilla alueilla on kunnostettu toiminnan seurauksena aiheutunutta maaperän pilaantuneisuutta.

Lakkautettujen hallintoyksiköiden ampuma-alueilta on ampumamelu loppunut tai vähentynyt, kun taas toiminnassa olevilla radoilla laukausmäärät ovat jossain määrin kasvaneet. Laukausmäärän kasvaminen ei kuitenkaan ole suoraan verrannollinen melukuormitukseen eikä siitä ole aiheutunut tarvetta ampumaratojen ja ampuma- ja harjoitusalueiden melualueiden tai ympäristölupien tarkistamiseen.

Hawk-lentokoulutuksen keskittäminen Ilmasotakouluun Tikkakoskelle lisää sotilasilmailun aiheuttamaa melua Jyväskylän lentoaseman lähialueella. Toiminnan muuttuminen edellytti muutoksen hakemista voimassa olevaan ympäristölupaan. Lupahakemusta varten tehtiin lentokonemeluselvitys vuonna 2012. Melun lisääntymisellä on vaikutusta muun muassa maankäytön suunnitteluun. Hornet -lentokoulutustoiminnan keskittyminen Lapin- ja Karjalan lennostoihin lisää jonkin verran sotilasilmailun melua myös Rovaniemen ja Kuopion lentoasemien lähialueilla. Satakunnan lennoston toiminnan muuttuminen vähentää sotilasilmailun melua Tampere-Pirkkalan lentoaseman lähialueella. Lentoasemalle jää kuitenkin muutoksen jälkeenkin meluvaikutuksiltaan merkittävää Hornet -lentotoimintaa. Kaikkien lentoasemien melunhallintasuunnitelmat tullaan päivittämään uuden toiminnan vakiinnuttua.

Toiminnan lakkauttamisella tai laajentamisella on ollut myös vaikutuksia maankäyttöön erityisesti ympäristömelun kautta. Kaavoituksellisin keinoin voidaan myös välttää mittavia kunnostustoimenpiteitä alueilla, joilla lakkautetusta toiminnasta maaperän joutuneet haitta-aineet voivat aiheuttaa esim. asuinkäytössä terveysriskiä, mutta ei esim. ulkoilukäytössä.

Puolustusvoimauudistus ei suoraan vaikuta ilmastopäästöjä aiheuttavien operatiivisen toiminnan suoritteiden määrään eikä päästöihin. Uudistuksen aikana sotilasilmailu on vähentynyt hieman mutta lentotoiminnan volyyymi on palautumassa/palautunut puolustusvoimauudistusta edeltäneelle tasolle. Myös maaliikennepolttoaineiden kulutus väheni hieman uudistuksen aikana mutta sekin on palautumassa. Toimintojen uudelleenjärjestelyt vaikuttavat paikallisesti päästöihin ja merkittävin muutos liittyy sotilasilmailun ilmapäästöjen muutoksiin lentoasemien lähialueilla.

Puolustusvoimauudistuksella on ollut merkittävä vaikutus kiinteistöjen energiankulutukseen ja kasvihuonepäästöihin. Uudistuksen myötä tehtyjen lakkautusten johdosta puolustusvoimien käytössä olevien kiinteistöjen määrä on pienentynyt, mikä on vähentänyt lämmön, sähkön ja veden kokonaiskulutusta. Ominaisenergiankulutus on vastaavasti noussut tilankäytön tehostumisen sekä vajaakäyttöisistä, peruskulutuksella olevista tai energiatehokkaista rakennuksista luopumisten myötä. Veden osalta voimakas ominaiskulutuksen pieneneminen johtuu eräiden prosessivesijakeiden eriyttämisestä ja energiatehokkuuden paranemisesta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kulutuksen ja päästöjen muutos kun vuoden 2015 lukuja on verrattu 2011 lukuihin:

Muutos %	Lämpö	Sähkö	Vesi
Kokonaiskulutus	- 25,7	- 9,8	- 19,3
Ominaiskulutus	+ 0,8	+ 4,4	- 14,3
CO ² päästöt	- 38,9	- 42,2	

Kiinteistöenergiankulutuksesta aiheutuvien kasvihuonepäästöjen vähenemiseen on vaikuttanut tiloista luopumisen, energiankulutuksen pienenemisen ja tilatehokkuuden parantamisen lisäksi uusiutuvien energialähteiden käytön kasvattaminen, mikä ei suoraan liity puolustusvoimauudistukseen.

Puolustusvoimien merkittävimmät pintavesivaikutukset liittyvät lakkautettujen saarikohteiden jätevesipäästöjen vähenemiseen.

Vaarallista jätettä on syntynyt puolustusvoimauudistuksen yhteydessä tavallista enemmän, koska varastoja siivottiin ja materiaalia hylättiin. Yhdyskuntajätteen osalta lakkautettujen yksiköiden toiminnot siirtyivät pääosin toisaalle, eivätkä jätemäärät valtakunnallisesti vähentyneet samassa suhteessa lakkautettujen hallintoyksiköiden kanssa. Jättemäärien vähenemään on vaikuttanut myös eräiden kumppanien tuottamien jätteen eriyttäminen raportoinnista.

Saarikohteet ovat luovutetuista kohteista luontoarvojen kannalta merkittävimpiä. Näiden kohteiden osalta on tärkeää, että alueiden omistajat huomioivat luontoarvot kohteiden jatkokäytön suunnittelussa. Puolustusvoimien toiminnallisten muutosten, kuten harjoitusvolyymin lisääntyminen osassa hallintoyksiköjä, ei arvioida aiheuttavan oleellisia muutoksia luontoarvoihin. Puolustusvoimauudistukseen liittyvät maaperätutkimukset ja kunnostussuunnittelu aloitettiin vuonna 2012. Suunnitteluvaiheessa arvioitiin kunnostustarpeet eri kohteissa sekä laadittiin kokonaisuudelle työsuunnitelma, aikataulu ja budjetti.

Seuraavassa on kooste puolustusvoimauudistuksen pilaantuneisiin alueisiin liittyneistä töistä:

2012:

Tutkimuksia: Hennala, Hälvälä, Kauhava, Keuruu, Kontiolahti, Halli

2013:

Kunnostuksia: Kontiolahti, Halli

Suunnittelua: Keuruu, Hennala ja Hälvälä

Tutkimuksia: Isosaari, Kirkonmaa, Örö, Reila

2014:

Kunnostuksia: Keuruu, Hälvälä, Isosaari, Kirkonmaa, Örö, Reila

Suunnittelua: Kauhava ja Keuruu

Senaatti -kiinteistöt teetti Suomen Kasarmilla Hämeenlinnassa tutkimuksen (ei kunnostustarvetta)

2015:

Kunnostuksia: Kauhava, Riihimäki, Isosaari

Lisätutkimuksia: Hennala, Keuruu (haulikkorata)

Viranomaisneuvotteluja: Kontioranta (haulikkorata)

Alla on kuvattu ympäristönsuojelun määrärahojen käyttö:

Määrärahan käyttö, milj. euroa	2013	2014	2015	2016	2017	Yhteensä
Suunnitelma	1	1,4	1,65	0,9	2	6,95
Toteuma	1	1,2	0,94			3,14

Kokonaisuutena puolustusvoimauudistuksen tilahallinnan ja ympäristönsuojelun muutoksen toimeenpano on onnistunut. Investointihankkeet, luopumiset ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukset ovat osittain vielä keskeneräisiä.

10 Puolustusvoimauudistuksen kriteerit ja niiden tavoitearvojen toteutuminen

Ohjaukskirjeessä seurattaviksi uudistuksen kriittisiksi menestystekijöiksi määritettiin suorituskykyiset puolustusvoimat ja pysyvät kustannussäästöt.

On olennaista ottaa huomioon, että seuraavissa luvuissa tarkastellaan puolustusvoimauudistuksen toteutumista asetettujen kriteerien perusteella, eikä kriteerien toteutumisen perusteella ole tehtävissä suoranaisia johtopäätöksiä Puolustusvoimien rahoituksen riittävydestä suhteessa asetettuihin nykyisiin vaatimuksiin ja tehtäviin.

Uudistuksen kriteerien tarkastelujaksolla vuosina 2013 – 2015 puolustusvoimien asiantuntija-arvioihin perustuen kyky lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen on säilynyt kokonaisuutena hyvällä tasolla (arvio 4, asteikko 1-5).

Henkilöstöön, osaamiseen ja motivaatioon liittyvistä kriteereistä on tehtävissä seuraavat havainnot.

- Sodanajan joukkojen vahvuus on pienentynyt suunnitellusti (v. 2010: 358 000; v. 2015: 230 000 henkilöä).
- Koulutettujen varusmiesten lukumäärä on saavutettu kaikkina toimintavuosina tarkastelujaksolla.
- Kertausharjoituksissa koulutettujen reserviläisten lukumäärää ei täysin saavutettu vuosina 2013 ja 2014, joskin poikkeama oli vähäinen eli noin 3 % tavoitetasoista. Vuonna 2015 asetettu lukumääräinen tavoitetaso saavutettiin.
- Sekä kouluttajien lukumäärälle suhteessa koulutusjoukkueeseen että varusmiesten sotaharjoitusperusteisille maastovuorokausille asetetut tavoitetasot saavutettiin tarkastelujaksolla.

- Palkatun henkilöstön motivaatio työilmapiirikyselyn perusteella ylitti tarkastelujaksolla jokaisena vuotena tavoitetason (tavoite 3,6 vrt. toteuma 3,7).
- Merivoimien alusten valmiusvuorokausille asetettuja tavoitetasoja ei saavutettu tarkastelujakson aikana, mikä aiheutui aluskaluston alentuneesta käytettävyydestä, eikä tekijä ollut sidonnainen puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon.
- Ilmavoimien HN -lentokalustolle asetetut lentotuntimäärät toteutuivat käsketyillä tavoitetasoilla. Vuonna 2015 operatiivisen lentotoiminnan taso säilyi kohonneella vuoden 2014 tasolla, minkä vuoksi Ilmavoimille kohdennettiin 100 HN -lentotuntia lisää vuodelle 2015 (toteuma 8999 tuntia; tavoite oli 9000). Muilta osin materiaalin käytettävyyden seuranta on tietoturvaluokituksestaan salaista.
- Organisaation kehittämisen osalta johtotasojen, joukko-osastojen ja hallintoyksiköiden lukumäärät vähenivät tavoitetasojen mukaisesti tarkastelujaksolla. Puolustusvoimien palkatun henkilöstön lukumäärän vähentyminen toteutui tarkastelujaksolla tavoitetasojen mukaisesti, millä oli olennainen vaikutus puolustusvoimien toimintamenopaineiden hallinnassa.
- Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden osalta vuoden 2015 kuluessa ei saavutettu tavoitetasoa (käytössä oli 292 000 ha ja tavoitetaso oli 271 000 ha). Tähän liittyen todetaan, että tilahallinnan toimintamalli muuttui vuoden 2015 alussa. Alueiden luokittelu ja raportointikäytäntö poikkeavat aikaisemmista vuosista, minkä vuoksi pinta-alat eivät ole täysin vertailtavissa aiempiin vuosiin ja asetettuun tavoitteeseen.
- Huoneistoneliöiden osalta lähtötaso vuonna 2010 on ollut 3,2 milj. htm² ja tavoitetaso vuonna 2015 on 2,9 milj. htm². Toteuma vuonna 2015 oli 3,0 milj. htm². Osa suunnitelluista kiinteistöistä luopumisista ei ole vielä toteutunut.

Seuraavassa tarkastellaan puolustusvoimien menorakenteen toteutumista asetettujen kriteerien perusteella, jotka ilmaisevat menorakenteen toteutumista suhteellisina osuuksina puolustusvoimien kokonaisrahoituksesta. Menorakenteen toteutumisen perusteella ei ole arvioitavissa puolustusvoimien toiminta- tai materiaalimenojen riittävyyttä suhteessa puolustusvoimille asetettuihin tehtäviin ja vaatimuksiin. Näin ollen arviot puolustusvoimien rahoituksen riittävyydestä eivät ole tässä yhteydessä tarkastelun ja raportoinnin kohteena.

Puolustusvoimien menorakenne eli materiaalsen valmiuden menojen, kiinteiden henkilöstömenojen, tilahallintamenojen ja muun toiminnan menojen suhteelliset osuudet Puolustusvoimien kokonaismenoihin on

toteutunut tavoitetasoilla vain vähäisin poikkeamin (suhteelliset osuudet +/- 1 % -yksikköä tavoitetasoista).

Menojen hallinta (menorakenne ja menotaso)		
	2015 tavoite	2015 toteuma
Materiaalisen valm. menot/PV menot	34,5 %	35,6 %
Kiinteät henkilöstömenot/PV menot	30,5 %	29,9 %
Tilamenot/PV menot	10,8 %	10,5 %
Muun toiminnan menot/PV menot	24,2 %	24,0 %
Yhteensä	100 %	100 %

Menojen hallinta (menorakenne ja menotaso) Milj. €		
	2015 tavoite	2015 toteuma
Materiaalisen valm. menot	781	824
Kiinteät henkilöstömenot	689	693
Tilamenot	245	244
Muun toiminnan menot	546	555
Yhteensä	2 261	2 316

Merkittävin tekijä materiaalisen valmiuden tavoitetason ylittymisessä on se, että vuosina 2013 - 2015 materiaalisen valmiuden menoihin sisältyvä kunnossapitoon käytetty rahoitus on lisääntynyt, sekä määrällisesti että suhteellisesti verrattaessa kunnossapidon rahoitusta puolustusvoimien kokonaisrahoitukseen. Kunnossapitoon käytetystä lisääntyneestä rahoituksesta huolimatta materiaalisen valmiuden ylläpitoon (kunnossapito) kohdistuu edelleen laskennallinen rahoitusvaje jatkovuosille.

Liitteessä 23 on esitetty myös kriteeri Henkilöstömenot yllä olevassa taulukossa olevan kriteerin Kiinteät henkilöstömenot lisäksi. Liitteessä 23 esitetyt henkilöstömenot sisältävät kiinteät henkilöstömenot ja lisäpalkat, muut palkat ja palkkiot, varusmiesten päivärahat, reserviläispalkat ja päivärahat sekä kadettien päivärahat.

Liitteen 23 henkilöstömenot 844,3 milj. euroa vuonna 2015 sisältävät myös yhteensä 16,5 milj. euron seuraavat kertaluonteiset menoerät;

- vuoden 2015 aikana määräaikaisten sotilaiden vakinaistamisesta aiheutunut takautuva eläkemaksu 3,7 milj. euroa
- puolustusvoimauudistuksesta aiheutuvat kertaluonteiset henkilöstömenot yhteensä 11,5 milj. euroa
- laajennetun materiaalin kunnossapidon (KUPI15) lomapalkkavelka 2,1 milj. euroa

- valtion eläkerahaston (KEVA) vuosiin 2009 - 2014 kohdistuneet eläkemaksujen palautukset 3,8 milj. euroa ja suoritetut lisämaksut 5,1 milj. euroa (netto 1,3 milj. euroa)
- määrärahan käyttöä laskeva eläkemaksujen tasetilioikaisu (liikekirjanpidon tili 2592/työnantajan eläkemaksut) 2,1 milj. euroa.

11 Riskit ja riskienhallinta puolustusvoimauudistuksessa

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanokäskyn mukaan riskienhallinta oli keskeinen puolustusvoimauudistuksen johtamisen työkalu. Riskienhallinnan tarkoituksena oli mahdollistaa johdon ennakoivat toimenpiteet puolustusvoimauudistuksen tavoitteiden varmistamiseksi.

Toimeenpanokäskyn mukaan riskienhallinta johdettiin ja toteutettiin linjaorganisaatiossa. Toimialateitse ohjattiin ja tuettiin riskien ennaltaehkäisyyn ja palautumiseen liittyvien toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta. Pääesikunnassa riskienhallinnan toimenpiteiden suunnittelu- ja ohjausvastuu jaettiin osastoille.

Puolustusvoimien riskien omistajat olivat Pääesikunta, puolustushaarasikunnat ja Maanpuolustuskorkeakoulu. Riskien omistajat johtivat omistamiensa riskien hallintaa ja päättivät niihin liittyvistä toimenpiteistä. Pääesikunnan suunnitteluosasto vastasi riskienhallinnasta puolustusvoimatasolla.

Puolustusvoimauudistuksen riskienhallinta käynnistettiin vuonna 2012 laatimalla riskienhallintasuunnitelma, riskikartoitus pohja sekä toteuttamalla sähköinen työkalu riskienhallinnan ylläpitoon ja kouluttamalla yhteyshenkilöt. Riskejä käsiteltiin syksyn tulosneuvotteluissa ja eri johtoryhmissä. Riskien käsittely on dokumentoitu kokouspöytäkirjoihin. Riskienhallintaa toteutettiin myös erilaisten suunnitelmien ja toimintakäskyjen kautta.

Puolustusvoimien sisäinen tarkastus tarkasti riskienhallintaa uudistuksen kuluessa ja totesi sen sisäisen valvonnan hyväksi.

Puolustusvoimauudistuksen merkittävimpiä riskejä olivat osaamisen katoaminen ja tilojen rakentamisen viivästyminen. Tämän seurauksiksi arvioitiin toiminnan ontuminen ja kiinteistömenojen säästöjen viivästyminen vastaavasti. Säädosmuutosten viivästyminen nähtiin riskinä sen vaikuttaessa henkilöstötoimenpiteiden aikatauluihin.

Puolustusvoimauudistuksen riskejä käsiteltiin säännöllisesti sekä puolustusvoimien sisäisissä johtoryhmissä että puolustusvoimien ja puolustusministeriön välisissä kokouksissa. Riskien käsittely dokumentoitiin kokouspöytäkirjoihin. Tulosityksiköiden (MAAV, MERIV, ILMAV, PEAL,

MPKK) ja perustettavien laitosten suunnitteluvastaavat päivittivät vastualueensa riskit Rational -riskisovelluksen tietokantaan.

Puolustusvoimauudistuksessa toteutui riski lainsäädännön viivästyimestä, jonka johdosta Puolustusvoimien tiedustelulaitosta ei perustettu suunnitellusti 1.1.2014 alkaen.

Taloudellisten vaikutusten kohdekohtaiseen laskentaan aiheuttivat epävarmuutta koko ajan käynnissä oleva toiminnallinen suunnittelu ja henkilöstösuunnittelu. Perustelumuiotissa vuonna 2012 esitetyt alustavat tehtävämuutokset tarkentuivat toiminnallisen suunnittelun edetessä. Riskiä hallittiin ristiinlaskennoilla ja laskennassa saavutettiin kohtuullinen varmuus muutoksen mittaluokasta.

Henkilötyövuoden hinnan kallistuminen todettiin myös epävarmuustekijäksi ja hinta kallistuikin palkkaliukuman (keskipalkan kallistuminen) myötä oletettua enemmän. Uudistuksessa Puolustusvoimien tehtäväkoonpano supistui, henkilöstön määrä pieneni ja henkilöstörakenteessa painottuivat johto-, suunnittelu- ja asiantuntijatehtävät. Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon aikana uusien perustettavien hallintoyksiköiden ja organisaatioiden tehtäviä kuvattiin ja luokiteltiin useita satoja vuosina 2012 ja 2013. Haasteena tuolloin oli, että osa uusista ja muuttuneista tehtävistä oli kuvattava ja luokiteltava ennen kuin hallintoyksikkö ja organisaatio oli aloittanut toimintansa. Toiminnan alettua vuosina 2015 ja 2016 em. kuvaukset arvioitiin uudelleen. Osassa tehtävän vaativuusluokka muuttui. Puolustusvoimauudistus tarjosi myös mahdollisuuden yhdenmukaistaa tehtäväkuvauksia ja yhdenmukaistaa arvioitavien tehtävien vaativuusluokittelua tulos- ja hallintoyksiköissä.

Toiminnanohjausjärjestelmän riskit liittyivät pääosin aikatauluihin. Näitä riskejä hallittiin tehostetulla seurannalla ja ostopalveluita hankkimalla. Käyttöönotto-ongelmilta ei kuitenkaan täysin vältytty, mutta tilanne tasaantui ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Osaamisen siirtyminen tehtävien mukana ei täysin toteutunut, koska tehtävänhoitajat eivät halunneet siirtyä paikkakunnalta toiselle.

12 Organisaatiomuutosten toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Yksittäisiin hallintoyksiköihin ja kokonaisuuksiin liittyneiden organisaatiomuutoksien toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset raportoidaan liitteissä 1-20, jotka perustuvat vuosina 2012 - 2013 tehtyihin hallinnollisiin päätöksiin. Puolustusvoimallisessa vaikutusten arvioinnissa on huomioitava, että hallinnollisten päätösten lisäksi Puolustusvoimien toiminnassa on tapahtunut myös muita uudistukseen kuulumattomia muutoksia.

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Kari Takanen

Puolustusvoimien strategiapäällikkö
Kenraaliluutnantti

Timo Kivinen

LIITTEET

- Liite 1 PKARPR
- Liite 2 HÄMR
- Liite 3 PIONR
- Liite 4 KOTRP
- Liite 5 LAPITR
- Liite 6 TYKPR
- Liite 7 VIESTIR
- Liite 8 RUK
- Liite 9 Ilmavoimien koulut
- Liite 10 Lennostot
- Liite 11 PÄÄJOKE:t ja ILMAVE
- Liite 12 Sotilasmusiikkitoiminta
- Liite 13 PVKVK ja MPKK
- Liite 14 MERIV
- Liite 15 Sotilasläänit ja aluetoimistot
- Liite 16 PVLOGL ja PH MATL:t
- Liite 17 PVPALVK
- Liite 18 PVTUTKL
- Liite 19 PE
- Liite 20 PVTIEDL (ST4)
- Liite 21 Puolustusvoimien organisaatio 2012
- Liite 22 Puolustusvoimien organisaatio 2015
- Liite 23 PVUUD kriteeristö
- Liite 24 Puolustusvaliokunnan kannanotot ja lausumat

POHJOIS-KARJALAN PRIKAATIN LAKKAUTTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Kontiolahdella sijaitseva Pohjois-Karjalan Prikaati lakkautettiin 31.12.2013.

2 Uusi joukko

Pohjois-Karjalan Prikaatin joukkotuotanto- ja muita tehtäviä, henkilöstöä sekä materiaali kohdennettiin muihin maavoimien hallintoyksiköihin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Pohjois-Karjalan Prikaatin käytössä olleista kasarmi- ja varastotiloista sekä harjoitusalueista ja ampumaradoista luovuttiin pääosin. Kaikki prikaatin käyttämä ja varastoima materiaali siirrettiin muihin hallintoyksiköihin erikseen laaditun suunnitelman mukaisesti.

Varusmieskoulutus Kontiolahdella päättyi vuoden 2013 loppuun mennessä.

Pohjois-Karjalan Prikaatin joukkotuotantotehtäviä toteutetaan jatkossa seuraavasti:

- jalkaväkikoulutus Jääkäriprikaatissa, Kainuun prikaatissa ja Maasotakoulussa
- sissikoulutus Jääkäriprikaatissa
- sissiradiokoulutus Kainuun prikaatissa
- kranaatinheitinkoulutus ja panssaritorjuntakoulutus Jääkäriprikaatissa sekä Karjalan prikaatissa ja Kainuun prikaatissa.

Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue säilyi puolustusvoimien käytössä.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 6,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 2,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ole varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisista menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 1,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

Pysyvän menosäästön arvioitiin olevan yhteensä noin 10,3 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

5 Henkilöstövaikutukset

Prikaatin rakennemuutostehtävien toteuttamisen pääperiaatteita olivat valmistelujen ennakoivuus, tiedottamisen avoimuus, tasapuolinen ja huolellinen henkilöstösuunnittelu sekä monipuolinen ja innovatiivinen tukitoiminta.

Prikaatin henkilöstön sitouttaminen lakkauttamiseen onnistui, joten sisäiset kitkatekijät ja muutostvostarinta alun shokkivaihetta lukuun ottamatta jäi odotettua vähäisemmäksi. Poikkeuksellisen avoin suunnittelu ja laaja-alainen lakkauttamisen toimintaan osallistuttaminen, aktiivinen ja onnistunut tiedottaminen sekä henkilöstöjohtaminen vaikuttivat työmotivaation ja työilmapiirin säilymiseen erittäin korkealla tasolla loppuun saakka.

Henkilöstön siirroissa muihin hallintoyksiköihin otettiin prikaatin irrotettavuuslausunnot huomioon erittäin hyvin. Poikkeuksena oli henkilöiden siirtäminen kansainvälisiin tehtäviin KRIHA- vuosisuunnitelman ulkopuolelta.

Yhteistoiminta vastaanottavien joukkojen kanssa oli erityisen hyvää. Kahden ja kolmenvälisissä henkilöstöneuvotteluissa löydettiin lähes poikkeuksetta konsensus siirtoajankohdista. Hyvä yhteistyö ulottui yli puolustushaarojen. Maavoimien esikunnan sekä Pääesikunnan henkilöstöosaston tuki oli merkittävää.

Joukko-osaston koulutustehtävän mitoittaminen sopivaksi lakkauttamistilanteeseen nähden onnistui hyvin. Osa henkilöstöstä voitiin irrottaa etupainoisesti ja toisaalta oli mahdollista lisätä lakkauttamisen keskeisiin tehtäviin henkilöstöresursseja. Se, että heinäkuun saapumiserä ei enää astunut palvelukseen, oli oikea ratkaisu.

Jonkin asteisena yllätyksenä koettiin rekrytointivolyymien äkillinen kasvaminen jo syksyllä 2012. Työllistymiseen tähtäävät virkavapaat, opintovirkavapaat sekä etupainoiset irtisanoutumiset vähensivät henkilöstöä radikaalisti. Edellä mainituista poistumasta johtuen lakkauttamissuunnitelman mukainen alasajo ei olisi toteutunut ilman määräaikaisten henkilöiden rekrytointia. Enimmillään määräaikaisissa tehtävissä toimi 35 henkilöä, joista 15 oli sopimussotilaita.

PKARPR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012 oli 211.

PKARPR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	211
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	69
Tehtäviä vähentynyt	142
PKARPR:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015 (lakkautunut)	0

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Pohjois-Karjalan Prikaatin käytössä olevista tiloista ja alueista luovuttiin 31.12.2013.

Ampumaratojen osalta luopumisesta aiheutui kustannuksia (käyttökelpoisten rakenteiden purkaminen ja maaperän puhdistaminen). Koulutus- ja liikuntatilojen osalta oli mahdollisuus antaa niitä Kontiolahden kunnan hallintaan. Senaatti-sopimusten purkaminen aiheutti joka tapauksessa kustannuksia.

Tilanhallinta-asioissa kumppaneina olivat Senaatti-kiinteistöt, Metsähallitus ja Puolustushallinnon rakennuslaitos, joka vastasi pääosasta kiinteistöjen ennallistamisen töistä. Kiinteistöjen ja maa-alueiden sopimukset irtisanottiin marraskuussa 2012. Niiden vaatimat katselmoinnit, ennallistamistyöt sekä purkutyöt sovittiin jo hyvin etupainoisesti syksyllä 2012.

Sotinpuron ampumakenttäalueen vastuullisen hoitajan tehtävät luovutettiin Kainuun prikaatille 21.8.2013. Joukko-osaston kiinteistöt luovutettiin ja katselmoitiin Senaatti-kiinteistön kanssa 5.11. ja 9.12.2013. Metsähallituksen kanssa katselmoitiin Jaamankankaan harjoitusalueet 31.10.2013.

Jaamankankaan harjoitusalueen ennallistamisesta vastasi operatiivinen osasto. Työ toteutettiin PHRAKL:lta tilatulla palvelulla sekä esikunta- ja huoltokomppanian (EHK) sotilaskuljettajien toimesta osana koulutusta. Työ aloitettiin syksyllä 2012 ja saatettiin loppuun lokakuussa 2013. Linnnoitteita Jaamankankaalla arvioitiin olleen noin 500 tonnin verran. Käyttökelpoiset valmiuslinnoitteet siirrettiin väliaikaisvarastointiin maavoimien esikunnan päätöksellä Sotinpurolle kesällä 2013.

Pohjois-Karjalan aluetoimisto muutti uusiin tiloihin Joensuun keskustaan Torikatu 36:een viikolla 51. Samoin Puolustusvoimien Palvelukeskukseen varuskunnasta siirtyvä henkilöstö muutti samalla viikolla Tiedepuistoon Joensuun keskustassa.

¹ Pohjois-Karjalan Prikaatin asiakirja MJ37452/30.12.2013

HÄMEEN RYKMENTIN LAKKAUTTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Lahdessa sijaitseva Hämeen Rykmentti lakkautettiin 31.12.2014.

Hämeen Rykmentin osana toimivan Urheilukoulun toiminnot uudelleen järjesteltiin 1.1.2015 siten, että ne siirrettiin lumilajien osalta Kainuun prikaatiin ja muiden lajien osalta Kaartin jääkärirykmenttiin. Urheilukoulu liitettiin 1.1.2015 joukkoyksiköksi Kaartin Jääkärirykmenttiin.

Hämeen Rykmentissä Sotilasmusiikkikoulun osana toimiva Varusmiessoittokunta siirrettiin 1.1.2015 Panssariprikaatiin.

Hämeen Rykmentin osana toimivan Huoltokoulun toiminnot siirrettiin 1.1.2015 Riihimäelle Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen osaksi perustettuun Logistiikkakouluun. Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen perustaminen on esitetty asiakirjassa AI4769.

Päijät-Hämeen aluetoimisto organisoitiin osaksi Panssariprikaatia.

2 Uusi joukko

Hämeen rykmentti lakkautettiin 31.12.2014. Rykmentin joukkotuotanto- ja muita tehtäviä, henkilöstöä sekä materiaali kohdennettiin muihin halintoyksiköihin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Hämeen Rykmentin käytössä olleista kasarmi- ja varastotiloista sekä harjoitusalueista ja ampumaradoista lähtökohtaisesti luovuttiin. Hälvälän ampuma- ja harjoitusalueesta luopuminen edellytti lisäselvityksiä. Kaikki rykmentin käyttämä ja varastoima materiaali siirrettiin muihin halintoyksiköihin erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.

Hämeen Rykmentin joukkotuotanto- ja muita koulutustehtäviä toteutetaan jatkossa seuraavasti:

- Huollon joukkotuotantotehtävät toteutetaan valmiusyhtymien huoltopataljoonissa
- Huoltokoulun tehtävät toteutetaan Riihimäelle perustettavassa Logistiikkakoulussa osana Puolustusvoimien Logistiikkalaitosta
- Urheilukoulun tehtävät toteutetaan lumilajien osalta Kainuun prikaatissa Kajaanissa ja muiden lajien osalta Kaartin jääkärirykmentissä Santahaminassa. Urheilukoulu liitetään joukkoyksiköksi Kaartin jääkärirykmenttiin
- Varusmiessoittokunta siirrettiin Hattulaan osaksi Panssariprikaatia.

Hämeen Rykmentin alueella toimiva Sotilaslääketielen Keskus lakkautettiin 31.12.2014. Sen tehtävät toteutetaan 1.1.2015 alkaen Riihimäelle perustetussa Kenttälääkinnän valmiuskeskuksessa osana Puolustusvoimien Logistiikkalaitosta.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 6,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 3,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ole varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 2,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvän menosäästön arvioitiin olevan yhteensä noin 12,6 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Hämeen rykmentissä oli 270 vakituista työntekijää helmikuussa 2012.

Pitkän lakkauttamisprojektin aikana Hämeen rykmentistä siirtyi henkilöstöä normaalin tehtäväkierron tai puolustusvoimauudistuksen perusteella etupainotteisesti uusiin tehtäviin. Hämeen rykmenttiin siirtyi henkilöstöä tyhjäksi jääneisiin tehtäviin erikseen määritetyn tarpeiden perusteella. Kaikille Hämeen rykmenttiin muutoksen aikana siirretyille henkilöille oli varmistettu uusi tehtävä 2015 puolustusvoimien organisaatiossa.

HÄMR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012 oli 271.

HÄMR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	271
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	131
Tehtäviä vähentynyt	140
HÄMR:n tehtäväkokoontapano 1.1.2015 (lakkautunut)	0

Seuraavassa taulukossa on esitetty mihin Puolustusvoimien organisaatioihin Hämeen rykmentin henkilöstöä siirtyi vuosien 2012–2014 aikana.

Uusi joukko-osasto	HIö lkm
Pääesikunta	8
Puolustusvoimien tutkimuslaitos	5
Puolustusvoimien logistiikkalaitos	75
Maanpuolustuskorkeakoulu	7
Maavoimien esikunta	4
Kaartin jääkärirykmentti	49
Panssariprikaati	39
Maasotakoulu	9
Karjalan prikaati	11
Kainuun prikaati	1
Utin jääkärirykmentti	5
Jääkäriprikaati	1
Merivoimat	2
Ilmavoimat	2
Puolustusministeriö	1

Hämeen rykmentin henkilöstö sijoittui lopullisesti seuraavasti:

- 219 Jatkoj PV:n palveluksessa
- 6 Jäi ylivahvuuteen ja eläköityi 31.12.2015 mennessä
- 6 Siirtyi muualle valtionhallintoon
- 9 Otti irtisanoutumiskorvauksen
- 19 Irtisanoutui ennenaikaisesti ja siirtyi toiselle työntajalle
- näistä 12:lla oli tehtävä ja sijoitus PV:ssa
- 25 Eläköityi 31.12.2014 mennessä
- 6 Irtisanottiin 1.1.2015 lukien

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Hämeen Rykmentin lakkauttaminen aiheutti tilojen käytössä seuraavia järjestelyjä:

- Hämeen Rykmentin käytössä olevista tiloista ja alueista luovuttiin mahdollisimman laajasti vuoden 2014 loppuun mennessä
- Hälvälän ampuma- ja harjoitusalueesta luopuminen edellyttää lisäselvityksiä
- Lahteen perustetulle Hämeen aluetoimistolle vuokrattiin toimitilat Senaatin hallinnoimista tiloista kaupungin keskustassa
- Pääosa käytössä olevista ensivuokra-asunnoista irtisanoitiin, mutta aluetoimistoa varten jäi muutaman asunnon tarve
- Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan siirtäminen Panssariprikaatiin edellytti uuden yhteiskäyttörakennuksen toteuttamisen Hattulassa
- Logistiikkakoulun perustaminen edellytti tilajärjestelyjä Riihimäellä
- Kentälääkinnän valmiuskeskuksen perustaminen edellytti tilajärjestelyjä Riihimäellä
- Urheilukoulun toimintojen siirtäminen edellytti tilajärjestelyjä Kajaanissa ja Santahaminassa.

Hennalan kasarmialueen maapohja ja rakennukset luovutettiin omistajalle Senaattikiinteistölle.

Vesivehmaan alue luovutettiin rakennusten osalta Senaattikiinteistölle ja maa-alueet Metsähallitukselle joulukuussa 2013.

Padasjoen harjoitusalue luovutettiin Panssariprikaatille joulukuussa 2014.

Hälvälän harjoitusalue luovutettiin Panssariprikaatille joulukuussa 2014.

¹ Hämeen rykmentin lakkauttamisasiakirja MK10535/19.12.2014

PIONEERIRYKMENTIN LAKKAUTTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Keuruulla sijaitseva Pioneerirykmentti lakkautettiin 31.12.2014.

Pioneerirykmentin osana toimivan Pioneerii- ja Suojelukoulun siirrettiin Maasotakouluun Lappeenrantaan ja osin Haminaan.

2 Uusi joukko

Pioneerirykmentin joukkotuotanto- ja muita tehtäviä, henkilöstöä sekä materiaali kohdennettiin muihin maavoimien hallintoyksiköihin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Pioneerirykmentin käytössä olleista kasarmi- ja varastotiloista sekä harjoitusalueista ja ampumaradoista luovuttiin. Kaikki rykmentin käyttämä ja varastoima materiaali siirrettiin muihin hallintoyksiköihin erikseen laaditun suunnitelman mukaisesti.

Pioneeriaselajilla on nykyisin neljä osaamiskeskusta, joissa toteutetaan lakkautetun Pioneerirykmentin joukkotuotanto- ja muita tehtäviä:

- suojelun osaamiskeskus Porin prikaatissa
- raivaamisen osaamiskeskus Karjalan prikaatissa
- suluttamisen, tienpidon ja ylikulun varmentamisen osaamiskeskus Kainuun prikaatissa
- Pioneerii- ja suojelukoulu Maasotakoulussa.

Joukkotuotannon lisäksi valmiusyhtymät vastaavat pioneeriaselajin palkatun henkilöstön pätevyyskoulutuksesta ja taisteluteknisen / taktisen tason kenttätesteistä, koska kyseinen osaaminen, kalusto, koulutusrahoitteet ja varusmiesjoukko on keskitetty em. joukko-osastoihin.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 4,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankkii ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 2,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisista menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 1,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvän menosäästön arvioitiin olevan yhteensä noin 8,1 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Puolustusvoimien uudistuksesta johtuva henkilöstöasioiden hoitaminen aloitettiin keväällä 2012, henkilöstön halukkuuskartoituksella ja HR-tuen organisoinnilla.

Uudistuksesta johtuvaa yksityiskohtaista henkilöstötilannekuvaa alettiin ylläpitää 1.3.2012 alkaen virka- ja työsuhteessa olevista. Henkilöstötilannekuvaa seurattiin säännöllisesti osana rykmentin johtoryhmätyöskentelyä.

HR -tuesta vastasi muutoksen alussa yksi HR -koordinaattori ja kaksi tukikoordinaattoria. Tuen painopiste oli muutoksen kohteena olevissa henkilöissä.

Samanaikaisesti HR -tuen kanssa tapahtunut, määräaikaisten henkilöiden palkkaaminen ja siirtyvien henkilöiden henkilöstöasioiden hoitaminen työllisti HR -tukea niin paljon, että organisaatioon lisättiin kolmas tukikoordinaattori. Vuoden 2013 lopussa tuen painopiste muutettiin siirtyvien henkilöiden tukemiseen.

Luottamushenkilöt otettiin heti muutostilanteen alkuvaiheessa kiinteäksi osaksi henkilöstöasioiden hoitamista ja rykmentin yhteistoimintaelimen kokouksia ryhdyttiin järjestämään vakioidusti kuukausittain.

Menettely mahdollisti HR-tuen toimijoiden tosiasiallisen, roolien mukaisen tehtävien täysipainoisen hoitamisen ja sitä kautta onnistuneen lopputuloksen. Menettely turvasi rykmentin johdon (ml. henkilöstöhallinnon) ja luottamushenkilöiden keskinäisen yhteistyön siten, että toimijoilla oli yhteinen tietoisuus tilanteesta ja käynnissä olevista toimenpiteistä.

Toiminnan tuloksena kyettiin löytämään selviytymispolku tai osoittamaan osaamisen kanssa korreloiva työtehtävä puolustusvoimista lähes kaikille rykmentin työntekijöille.

Henkilöstöalalla merkittävimmät haasteet liittyivät joukko-osaston pitkän lakkautusprosessin aikana tapahtuneeseen henkilöstön vaihtuvuuden lisääntymiseen. Henkilöstö hakeutui omaehtoisesti uusiin työpaikkoihin Puolustusvoimissa ja Puolustusvoimien ulkopuolelle. Useat henkilöt hakeutuivat ja saivat työpaikan vuosien 2012 ja 2013 aikana, joko Puolustusvoimista tai Puolustusvoimien ulkopuoliselta työnantajalta. Tästä johtuen rekrytointi määräaikaisiin tehtäviin ja sijaisuusjärjestelyt lisääntyivät merkittävästi vuosien 2012 - 2014 aikana.

Henkilöstön rekrytoinnin ja tehtävien täyttämiseksi merkittävimmät onnistumisen edellytykset olivat:

- lakkautettavalle joukko-osastolle annettu lupa palkata määräaikaista henkilöstöä myönnettyjen palkkarahojen ja nimitysoikeuksien mukaan vapaasti ilman henkilötyövuosikiintiöiden tms. tekijöiden rajoittamista
- irtisanoutumiskorvauksen myöntäminen siten, että joukko-osasto saa pitää henkilön työssä lakkautuksen loppuun asti

- avainhenkilöstön määrittäminen heti lakkautusprosessin alussa ja mahdollisuuksien mukaan avainhenkilöiden henkilökohtaisten palvelussuhteiden turvaaminen lakkautuksen jälkeen
- määräaikaisten henkilöiden ja sijaisten ennakoiva rekrytointi kriittisimpiin tehtäviin; vartiopäälliköt, johtamisjärjestelmähenkilöt, henkilöstöala ja varastonhoitajat
- yhteistoiminta uusien hallintoyksiköiden kanssa; osa perehdytyksestä toteutettiin vanhasta joukko-osastosta käsin ja osin tuki vanhalle joukko-osastolle siirron jälkeen.

Henkilöstöjärjestelylle haittaa aiheuttivat:

- 2015 PV:n organisaatiossa olevien hallintoyksiköiden ennakoivan rekrytinnin kohdentuminen avainhenkilöihin
- Avainhenkilöstön, henkilöstötuen eikä luottamushenkilöiden sijoituksia ja siirtoaikoja ei vahvistettu heti lakkautusprosessin alussa siten, että he olisivat käytettävissä lakkautettavassa joukko-osastossa lakkautukseen asti ilman huolta omasta selviytymispolusta
- palveluksessa olevan siviilihenkilöstön irrotettavuuslausuntomenettelyn eroavaisuus sotilashenkilöstöstä:
 - voimassa olevan ohjeistuksen mukaan siviilihenkilöstöstä ei tarvitse pyytää vanhalla joukko-osastolta lausuntoa ja nimitysoikeus on uudella joukko-osastolla, jos henkilö itse hakeutuu tehtävään esim. työpaikkailmoituksen perusteella.

Rykmentin rakennemuutostehtävien toteuttamisen pääperiaatteita olivat valmistelujen ennakoivuus, tiedottamisen avoimuus, tasapuolinen ja huolellinen henkilöstösuunnittelu sekä monipuolinen ja innovatiivinen tukitoiminta.

Keuruun kaupungin järjestämät työllistämiseen tähtäävät koulutusta-pahtumat sekä rekrytointitilaisuudet olivat merkittävä tuki rykmentille ja niille henkilöille joille ei ollut osoittaa tai jotka eivät voineet vastaanottaa tehtävää PV 2015 organisaatiossa.

Rykmentin henkilöstön sitouttaminen lakkauttamiseen onnistui, joten sisäiset kitkatekijät ja muutosvastarinta alun shokkivaihetta lukuun ottamatta jäivät odotettua vähäisemmiksi.

Avoin suunnittelu ja laaja-alainen lakkauttamisen toimintaan osallistuminen, aktiivinen ja onnistunut tiedottaminen sekä henkilöstöjohtaminen vaikuttivat työmotivaation ja työilmapiirin säilymiseen erittäin korkealla tasolla loppuun saakka.

Siirtymistä uusiin joukko-osastoihin ja tehtäviin helpotti siirtyvien nuori keski-ikä ja tiiviit työyhteisöt jotka siirtyivät kokonaisuuksina (osaamisen siirto) uusiin joukko-osastoihin. Projektihenkilöiden siirrot uusiin joukko-osastoihin oli menestystekijä tässä onnistumisessa.

Henkilöstön siirroissa muihin hallintoyksiköihin otettiin rykmentin irrotettavuuslausunnot pääsääntöisesti hyvin huomioon. Yhteistoiminta vastaanottavien joukkojen kanssa oli erityisen hyvää. Kahden ja kolmenvä-

lisissä henkilöstöneuvotteluissa löydettiin lähes poikkeuksetta konsensus siirtoajankohdista. Hyvä yhteistyö ulottui yli puolustushaarojen. Maavoimien esikunnan sekä Pääesikunnan henkilöstöosaston tuki oli merkittävää.

Joukko-osaston koulutustehtävän mitoittaminen sopivaksi lakkauttamistilanteeseen nähden onnistui hyvin. Osa henkilöstöstä voitiin irrottaa etupainoisesti ja toisaalta oli mahdollista lisätä lakkauttamisen keskeisiin tehtäviin henkilöstöresursseja.

Työllistymiseen tähtäävät virkavapaat, muutoksen erilaiset tukimuodot sekä etupainoiset irtisanoutumiset vähensivät henkilöstöä radikaalisti lakkauttamiseen liittyvistä tehtävistä. Edellä mainituista poistumasta johtuen lakkauttamissuunnitelman mukainen alasajo olisi vaikeutunut huomattavasti ilman olemassa olevan ammattitaitoisen henkilöstön sisäisiä kohdennuksia ja määräaikaisten henkilöiden rekrytointia.

Lakkauttamisprosessin aikana määräaikaisiin tehtäviin palkattiin yli 40 henkilöä. Palkatut henkilöt sijoituivat pääsääntöisesti siviilitehtäviin ja aliupseereiksi. Sopimussotilaiden määrä vaihteli kymmenen ja yhden välillä.

PIONR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012 oli 203.

PIONR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	203
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	95
Tehtäviä vähentynyt	108
PIONR:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015 (lakkautunut)	0

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Tilanhallinta-asioissa kumppaneina olivat Senaatti-kiinteistöt, Metsähallitus ja Puolustushallinnon rakennuslaitos, sekä kasarmialueen Senaatti-kiinteistöltä ostanut Sarakallio Oy. Kiinteistöjen ja maa-alueiden sopimukset sanottiin irti kesäkuussa 2013 päättymään vuoden 2014 loppussa. Luovutusten vaatimat katselmoinnit, ennallistamistyöt sekä purkutyöt sovittiin jo hyvin etupainoisesti vuonna 2013.

Varuskunnan kiinteistöt katselmoitiin Senaatti-kiinteistöjen kanssa 5.3. ja 7.3.2013, sekä Sarakallio Oy:n kanssa 2.-3.9.2014. Metsähallituksen kanssa harjoitusalueet katselmoitiin 28.5.2013 ja 7.11.2014.

Pioneerirykmentin lakkauttaminen ja tehtävien siirtäminen muihin joukko-osastoihin aiheutti infrastruktuurin muutostarpeita vastaanottavissa joukko-osastoissa. Näistä merkittävimmät ovat suluttamis- ja raivauksikoulutushalli KARPR:ssa, kalustosuojaja suluttamistie KAIPR:ssa, koulutusrata ja materiaalihalli PORPR:ssa sekä koulutusrakennus MAASK:ssa.

¹ Pioneerirykmentin lakkautuskertomus MK3679/31.12.2014

KOTKAN RANNIKKOPATALJOONAN LAKKAUTTAMINEN

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Kotkan rannikkopataljoona (KOTRP) oli Suomenlahden meripuolustusalueen alainen joukkoyksikkö. Pataljoonan tehtäviä olivat alueellisen koskemattomuuden valvonta itäisellä Suomenlahdella, operatiivisen valmiuden ylläpito ja kehittäminen sekä rannikolla toimivien joukkojen kouluttaminen.

Kotkan rannikkopataljoonaan kuului yksiköitä Kotkan ja Haminan kaupungeissa. Kotkan alueella sijainneet yksiköt olivat Kirkonmaan linnake ja merivalvontakeskus Kirkonmaassa, merivalvonta-asema Haapasaaressa ja merikuljetuskeskus Kuusisessa. Haminassa sijainneet yksiköt olivat ohjuspatteri, esikunta ja tietotekniikkakeskus.

Kotkan kaupungin alueella oli 46 tehtävää, joista 19.3.2012 täytettynä oli 40 tehtävää. Haminan kaupungin alueella oli 34 tehtävää, joista 19.3.2012 täytettynä oli 26 tehtävää.

2 Uusi joukko

Suomenlahden meripuolustusalueen osana Kotkan ja Haminan alueella sijaitseva Kotkan Rannikkopataljoona lakkautettiin 31.12.2013. Pataljoonan toiminnot liitettiin 1.1.2014 Suomenlahden meripuolustusalueeseen, jonka toiminta organisoitiin 1.1.2015 Rannikkoprikaatiksi.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Kotkan rannikkopataljoonan lakkauttamisen jälkeen

- Itäisen Suomenlahden merivalvontavastuu siirrettiin Upinniemen merivalvontakeskukseen
- meritiedustelukomppanioiden joukkotuotanto siirrettiin Upinniemeen
- merivoimien johtamisjärjestelmien toimivuus ja kunnossapito Itäisen Suomenlahden alueella turvattiin
- määrätyistä saarista ja kiinteistöistä luovuttiin.

Kotkan rannikkopataljoonan lakkauttaminen tapahtui laadittujen toimenpanosuunnitelmien mukaisesti ilman merkittäviä muutoksia.

Kotkan alueella merivoimien käyttöön jäivät rauhan ajan harjoitus-toiminnan ja poikkeusolojen edellyttämät tilat ja alueet sekä valvonta-, johtamis- ja asejärjestelmät. Luopumiset sekä luopumissopimuksiin rasi-
siteoikeudella jätetyt hallintasopimukset toteutettiin suunnitellulla tavalla.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilö-

työvuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 2,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Vuonna 2014 säästöä syntyi noin 1,3 milj. euroa. Vuodesta 2015 alkaen säästöä syntyi noin 1,8 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonnoisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä syntyi noin 1 milj. euroa alkaen vuodesta 2014.

Yhteensä pysyvä menosäästö oli vuonna 2014 4,7 milj. euroa ja vuonna 2015 5,2 milj. euroa.

5 Henkilöstövaikutukset

Kotkan rannikkopataljoonan henkilöstövahvuus 1.1.2013 oli 64 henkilöä sisältäen muutoksen toteuttamisen tueksi palkatun lisähenkilöstön. Muutoksen kohteena oli kuusi henkilöä, jotka kaikki löysivät selviytymispolun, pääosin luonnollisen poistuman kautta.

Pataljoonan lakkauttamisen yhteydessä pääosa vakituisesta henkilöstöstä sijoittui muualle merivoimien organisaatioon. Paikkakunnittain henkilöstösijoitukset olivat seuraavat

- Upinniemeen 34 henkilöä
- Haminaan 5 henkilöä
- Turkuun 6 henkilöä
- Lappeenrantaan 1 henkilö
- Riihimäelle 2 henkilöä
- Mikkeliin 1 henkilö
- Kouvolaan 1 henkilö.

Pataljoonan henkilöstöstä ei irtisanottu yhtään henkilöä.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Haminan tiloista ja alueista luovuttiin vuonna 2013. Alueelle jäi johtamisjärjestelmän edellyttämä tilojen ja alueiden aiheuttama rasite vuokravaikutuksineen. Tilat on nykyjärjestelyssä huomioitu Maasotakoulun vuokrasopimuksessa.

Kotkassa ja saaristossa sijaitsevista alueista luovuttiin pääosin vuonna 2013. Alueelle jäi valvonta- ja johtamisjärjestelmän edellyttämien tilojen ja alueiden aiheuttama rasite vuokravaikutuksineen. Saaristoon jääneet kohteet mahdollistavat merivalvonnan toteuttamisen ja johtamisjärjestelmien käytön sekä harjoitustoiminnan. Alueiden ja tilojen säilyttämisellä ei ollut vaikutusta nykyiseen rasitteeseen ja vuokratason.

LAPIN ILMATORJUNTARYKMENTIN LAKKAUTTAMINEN JA LIITTÄMINEN JÄÄKÄRIPRIKAATIIN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Lapin ilmatorjuntarykmentti lakkautettiin itsenäisenä joukko-osastona 31.12.2014 ja jäljelle jääneet osat liitettiin osaksi Jääkäriprikaatia 1.1.2015.

2 Uusi joukko

Jääkäriprikaatin kotikuntana säilyi Sodankylä, mutta osa toiminnoista on Rovaniemellä. Jääkäriprikaati on maavoimien komentajan alainen joukko-osasto, joka tuottaa maavoimien alueellisia joukkoja, valtakunnallisia ilmatorjuntajoukkoja sekä ilmavoimien ja Rajavartiolaitoksen joukkoja. Prikaatin erikoisosaamisalue on arktisessa ympäristössä tapahtuva toiminta ja taistelu.

Sodankylässä toimii yksi joukkoyksikkö ja Rovaniemellä toimii yksi joukkoyksikkö. Huoltokeskus toimii molemmilla paikkakunnilla. Lisäksi Rovaniemelle perustettiin Jääkäriprikaatin johtoon Lapin aluetoimisto ja Lapin Soittokunta.

Ylä-Lapin ja Lapin aluetoimistot lakkautettiin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Jääkäriprikaatin koulutusedellytykset Sodankylän kasarmialueella (150 hehtaaria), Kyläjärvellä (4200 ha), Someroharjulla (1961 ha) ja Rovajärven harjoitusalueella (108 000 ha) säilyivät hyvinä. Kouluuampumarat olivat P-kauden koulutuksen näkökulmasta riittävät. JPR:n tekemät esitykset koulutusympäristön kehittämiseksi olivat perusteltuja, eivätkä ne vaarantuneet uudistuksessa.

Joukkotuotantotehtävien muutos ja sen perusteella tehty koulutusrakenteiden muutos mahdollisti tarkoituksenmukaisten harjoituskoonpanojen muodostamisen saapumiserittäin, mikä tehosti harjoitusta ja yhteistoimintaa. Osa Pohjois-Karjalan prikaatin tehtäviin kuuluvista jalkaväen joukkotuotanto- ja kehittämistehtävistä siirrettiin Jääkäriprikaatin vastuulle

Suunnitellut joukkotuotantotehtävät ja suunnitellut saapumiserävuodet kyettiin toteuttamaan Sodankylässä ja Rovaniemellä ilman lisärakentamista.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötöyvuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 2,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenot kasvoivat 0,1 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Toimintamenosäästöjä syntyi 0,1 milj. euroa.

Menosäästö oli yhteensä noin 2,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

JPR:n (241) ja LAPITR:n (184) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 425.

JPR/LAPITR henkilöstökokoonpano 1.3.2012	425
LAPITR:stä siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkokoonpanoon	(101)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	48
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	8
Tehtäviä vähentynyt	85
JPR tehtäväkokoonpano 1.1.2015	380

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Sodankylässä, Someronharjulla ja Rovajärvellä on yhteensä n. 110 kasarmirakennusta (vast.) ja 231 asuntoa. Harjoitusalueisiin sisältyvät mm. kouluampumaradat, taisteluampumarata ja taajamakoulutusrata. Rakennuskanta ja koulutusympäristön rakenteet riittävät määrällisesti nykytilan mukaisiin tehtäviin.

Rakennuskannan käyttöä ei voitu arvioida tarkasti, koska paikallistason suunnittelua Sodankylän ja Rovaniemen varuskuntien uudistetussa rakenteessa ei ollut tehty. Lähtökohtana voitiin pitää sitä, että Sodankylässä ei ollut tarvetta tai mahdollisuutta luopua rakennuskannasta kuin yksittäisissä tapauksissa.

Lapin Soittokunnan perustaminen 1.1.2014 aiheutti Rovaniemellä tilatarpeen, joka toteutettiin entiseen esikunta- ja kerhorakennukseen.

¹ Lapin ilmatorjuntarykmentin kertomus MK34341/29.12.2014

TYKISTÖPRIKAATIN LAKKAUTTAMINEN JA LIITTÄMINEN PORIN PRIKAATIIN

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Kankaanpäässä sijaitseva Tykistöprikaati lakkautettiin itsenäisenä joukko-osastona 31.12.2014 ja jäljelle jääneet osat liitettiin Porin Prikaatiin 1.1.2015.

Porin Prikaatin kotikuntana säilyi Säskylä, mutta osa toiminnoista on Kankaanpäässä.

2 Uusi joukko

Porin Prikaati on maavoimien komentajan alainen joukko-osasto, joka tuottaa valmiusprikaatin joukkoja, maavoimien alueellisia joukkoja, ase-lajijoukkoja ja maavoimien kansainvälisiä joukkoja. Prikaati on pioneeriaselajin suojelun valtakunnallinen osaamiskeskus sekä tykistö-aselajin lentotiedustelujärjestelmän, raskaan raketinheitin- ja ballistisen sääkoulutuksen osaamiskeskus.

Säskylässä toimii kolme joukkoyksikköä ja Niinisalossa toimii kaksi joukkoyksikköä. Huollon joukkoyksikkö toimii molemmilla paikkakunnilla. Lisäksi Turkuun ja Vaasaan perustettiin aluetoimistot osaksi Porin Prikaatia.

Satakunnan aluetoimisto ja Satakunnan sotilassoittokunta lakkautettiin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Porin Prikaatin koulutusedellytykset Säskylän kasarmialueella (150 hehtaaria), Huovinrinteellä (4200 ha) ja Raasin harjoitusalueella (1700 ha) säilyivät hyvinä. Kouluumpumarat olivat ainakin P-kauden koulutuksen näkökulmasta riittävät. PORPR:n tekemät esitykset koulutusympäristön kehittämiseksi olivat perusteltuja, eivätkä ne sinänsä vaarantuneet uudistuksessa. PORPR:n erikoisosaamista olivat kansainväliseen toimintaan sijoitettavien joukkojen ja henkilöiden koulutus sekä KASI-järjestelmän käyttö ja koulutus.

Koulutusedellytykset Niinisaloon kasarmialueella, Hämeenkaan harjoitusalueella (5000 hehtaaria) ja Pohjankankaan ampuma-alueella (10000 ha) säilyivät hyvinä. Varuskunnan alueella sijaitsevat kouluumpumarat, esterata, suojelukoulutusrata ja simulaattorit olivat riittävät. Tykistöprikaatin tekemät esitykset koulutusympäristön kehittämiseksi olivat perusteltuja eivätkä ne vaarantuneet uudistuksessa. Varuskunnassa sijaitseva lennätyspaikka ja Jämin lennätyspaikka olivat tärkeitä elementtejä uuden minilennokkijärjestelmän koulutuskäytössä. Tykistöprikaati säilyi valtakunnallisesti keskitettynä koulutuskeskuksena eräiden järjestelmien osalta (raskas raketinheitin, taktinen lentotiedustelujärjestelmä, minilennokkijärjestelmä ja ballistinen sääkoulutus)

Joukkotuotantotehtävät muuttuivat Porin prikaatin ja Tykistöprikaatin osalta vuodesta 2015 alkaen, minkä vuoksi koulutusorganisaation rakenteelliset muutokset olivat tarpeen. Säskylässä keskityttiin jääkäripri-

kaatin ja muiden aselajijoukkojen sekä kansainvälisten joukkojen koulutukseen. Niinialossa keskityttiin taisteluosastojen koulutukseen sekä tykistön ja raketinheittimistön erikoisjärjestelmien koulutukseen. Lisäksi Niinisalo on nykyään uuden minilennokkijärjestelmän pääkoulutuspaikka. Hämeen rykmentin tehtäviin kuuluvat huollon joukkotuotantotehtäviä siirrettiin Porin prikaatin vastuulle.

Lakkautetun Pioneerirykmentin joukkotuotantotehtävistä Porin prikaatiin kohdennettiin suojele- ja pelastusjoukkojen tuotantoa. Porin Prikaati on nykyään pioneeriaselajin suojelelun valtakunnallinen osaamiskeskus.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 4,0 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankkii ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 0,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 0,2 milj. euroa alkaen vuodesta.

Menosäästö oli yhteensä noin 4,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

PORPR:n (435) ja TYKPR:n (326) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 761.

PORPR/TYKPR henkilöstökokoonpano 1.3.2012	761
TYKPR:sta siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkokoonpanoon	(192)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	71
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	61
Tehtäviä vähentynyt	144
PORPR:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	627

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Muutoksella ei ollut vaikutusta PORPR:n tilahallintaan.

VIESTIRYKMENTIN LAKKAUTTAMINEN JA LIITTÄMINEN PANSSARIPRIKAATIIN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Riihimäellä sijaitseva Viestirykmentti lakkautettiin itsenäisenä joukko-osastona 31.12.2014 ja jäljelle jäävät osat liitettiin 1.1.2015 Panssariprikaatiin.

Panssariprikaatin kotikuntana säilyi Hattula, mutta osa toiminnoista pysyi Riihimäellä.

Viestikoulun hallinnollinen liittäminen Maasotakouluun on esitetty asiakirjassa AI6814.

2 Uusi joukko

Panssariprikaati on maavoimien komentajan alainen joukko-osasto, joka tuottaa valtakunnallisia viesti-, ilmatorjunta- ja elektronisen sodankäynnin joukkoja sekä mekanisoituja joukkoja, alueellisia joukkoja, aselajijoukkoja ja sotilassoittokuntia. Prikaati antaa elektronisen sodankäynnin puolustusvoimien palkatun henkilöstön koulutuksen.

Panssariprikaati on ilmatorjunta-aselajin JOPO11- ja ITO12 -järjestelmien valtakunnallinen pääkoulutuspaikka sekä maavoimien johtoportaiden esikunta- ja viestipataljoonien sekä PVJJK:n alueellisten viestijoukkojen koulutuksen osaamiskeskus.

Hattulassa toimii kolme joukkoyksikköä ja Riihimäellä toimii yksi joukkoyksikkö. Huoltopataljoona toimii molemmilla paikkakunnilla. Lisäksi perustettiin Pirkanmaan aluetoimisto (Tampere), Keski-Suomen aluetoimisto (Jyväskylä) ja Hämeen aluetoimisto (Lahti) osaksi Panssariprikaatia. Varusmiessoittokunta siirrettiin Panssariprikaatiin Hämeen Rykmentistä. Panssarikoulu jäi Panssariprikaatin yhteyteen Hattulaan ja Viestikoulu Riihimäelle, mutta molemmat siirrettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon.

Kanta-Hämeen aluetoimisto ja Panssarisoittokunta lakkautettiin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Toiminnallisesti muutos mahdollisti varusmieskoulutuksen pääosan siirtämisen Riihimäeltä Parolannummelle. Samalla muutos antoi mahdollisuuden vapauttaa tiloja Riihimäen kasarmialueelta muiden puolustusvoimien yksiköiden käyttöön.

Muutoksen alueelliset ja paikalliset vaikutukset olivat keskisuuret. Muutoksella vastattiin Riihimäen alueen harjoitusedellytysten supistumiseen pitkällä aikajänteellä.

Panssariprikaatin koulutusedellytykset säilyivät kokonaisuutena hyvinä. Kouluampumaradat Parolannummella (3 kpl) ja Hätilässä (4 kpl) olivat hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa. Hätilän taisteluampuma-alue (1550 ha) sekä Ilveskallion (900 ha), Parolannummen (570 ha) ja Lohdijan harjoitusalueet (1500 ha) säilyivät hyvässä kunnossa. Suurimpana puutteena on liikuntahalli.

Panssariprikaatin ja Viestirykmentin joukkotuotantotehtävät kyettiin yhdistämään tarkoituksenmukaisesti. Joukkotuotantotehtävien yhdistämisestä seurasi investointirakentamisen tarvetta Panssariprikaatissa.

Elektronisen Sodankäynnin Keskus jäi Riihimäelle yhtenä Panssariprikaatin joukkoyksikkönä. Riihimäelle ei astu palvelukseen alokkaita, jolloin Elektroniseen sodankäynnin keskukseseen tulevat varusmiehet palvelevat peruskoulutuskauden Hattulassa. Toiminnallisesti Riihimäelle oli tarkoituksenmukaista jättää yhden perusyksikön tilat erikois- ja joukkokoulutuskauden viestikoulutuksen sekä varusmieskurssituksen mahdollistamiseksi. Tämä mahdollisti Riihimäellä jo olevien verkostorakenteiden hyödyntämisen koulutukseen ja pienensi vastaavia investointitarpeita Parolannummella.

Varusmiessoittokunta pystyttiin siirtämään tarkoituksenmukaisiin tiloihin Panssariprikaatiin.

Panssariprikaatin saapumiserän vahvuus on noin 1350 varusmiestä. Saapumiserän vahvuus kasvoi verrattuna aiempaan noin 100 varusmiehellä.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 6,2 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenoissa säästöä syntyi 1,1 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä syntyi noin 0,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvän menosäästön arvioitiin olevan yhteensä noin 7,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpano alkoi näkyvimmin Ilmasotakoulun Elektronisen sodankäynnin koulutuskeskuksen liittämisellä Viestirykmentin Elektronisen sodankäynnin keskukseseen. Ilmasotakoulusta siirtyi 13 henkilöä (17 tehtävää) Viestirykmenttiin kesällä 2013. Viestirykmentissäkin käynnissä ollut muutosprosessi ei osaltaan edesauttanut siirtyneiden sopeutumista uuteen virkapaikkaan, joten paluumuuttopyrkimykset alkoivat lähes heti. Henkilöstön siirto Tikkakoskelta Riihimäelle sujui suunnitelmien mukaisesti, vaikka osa tehtävistä siirtyi ilman tehtävänhoitajaa.

Uudistuksen johdosta Viestirykmentissä käytiin mittavat henkilökohtaiset yhteistoimintamenettelyt kevään 2014 aikana. Monien tulevien teh-

tävien kohdalla olivat perusteet yt -menettelyn käymiseksi heikohkot: tehtävän vaativuusluokka, tehtävän sisältö tai virkapaikka ei ollut selvä tai joku niistä muuttui prosessin aikana. Tämä jatkuva muutos aiheutti viivettä, sekaannuksia ja yt -menettelyn uusimisia. Lisäksi yt -menettelyiden toteutumisen viivästymistä määrärajoista aiheuttivat kriisinhallintatehtävät ja virkaurakurssit.

Viestirykmentin lakkauttamista leimasi ammattitaitoisen henkilöstön etupainotteinen hakeutuminen ja siirtyminen/siirtäminen uusiin tehtäviin jo vuonna 2013. Tämän johdosta useita avaintehtäviä jouduttiin täyttämään kokemattomalla henkilöstöllä, jolloin erityisesti Viestirykmentin esikunnan henkilöstön työtaakka kasvoi henkilöstövajauksen takia. Henkilöstöressurssien vähyyttä pyrittiin paikkaamaan palkkaamalla siviilistä määräraikaista henkilöstöä. Ympäröivän yhteiskunnan heikon taloudellisen tilanteen takia päteviä määräraikaisia saatiinkin hyvin joihinkin tehtäviin.

Suurimpana haasteena prosessin läpiviennissä oli henkilöstön jakaminen kaikilla tasoilla. Viestirykmentin joukkotuotantotehtävä säilyi lähes ennallaan ja samalla oli valmistauduttava tuleviin tehtäviin. Tämä aiheutti kouluttajajoukossa ja huollon tehtävissä toimivissa huomattavan työmäärän lisääntymisen. Kouluttajia siirrettiin tai he hakeutuivat etupainotteisesti uusiin tehtäviin. Tätä vajetta jouduttiin paikkaamaan useilla määräraikaisilla aliupseereilla ja sopimussotilailla.

Henkilöstöprosessien, henkilöstön jaksamisen ja käytännön tuen ja tiedon saamisen kannalta ammattitaitoiset HR- ja tukikoordinaattorit sekä sotilaspastorit olivat koko uudistuksen tukipilareita Viesti-rykmentissä. Näitten tahojen koulutus ja valmennus muutostehtäviin oli perusteltua. Esimiesten ennakoiva muutosvalmennus oli ehdoton edellytys hyvän henkilöstömuutosten toteutumiselle.

PSPR:n (562) ja VIESTIR:n (271) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 833.

PSPR/VIESTIR:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	833
VIESTIR:stä siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkokoonpanoon	(132)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	79
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	94
Tehtäviä vähentynyt	210
PSPR:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	608

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Hattulan viestikoulutuksen tilat sopeutettiin aikaisemmalta toiminnalta vapautuvaan koulutusympäristöön osin peruskorjaamalla osin laajen-

tamalla koulutushalleja. Muokattavien tilojen tuli olla monikäyttöisiä ja usealle aselajille soveltuvia. Puolustusvoimien Varusmiessoittokunnalle kunnostettiin tilat Hattulassa.

Riihimäelle sijoittui useita puolustusvoimien hallintoyksikköjä tai niiden osia. Tilojen käytön muutoshankkeita oli suunnitelmissa seitsemän kappaletta, joista pääosa oli Pääesikunnan alaisten laitosten hankkeita. Panssariprikaatin hankkeita olivat ELSOK:n toimitilojen kunnostaminen sekä turvarakentamisen muutokset.

Riihimäen kasarmialueen eteläosasta luovutaan muutoksen yhteydessä kesällä 2017. Alueen eteläkärkeen jää rakennus nro 175. Alueen keskiosaan jäivät sairaalanmäen rakennukset sekä muutama varastorakennus määrääjäksi. Puolustusvoimien sekä Millog Oy:n toiminnot keskitettiin alueen halki kulkevan sähkölinjan pohjoispuolelle.

Panssariprikaatin alaiset aluetoimistot Tampereella ja Jyväskylässä sopeuttivat toimintansa nykyisiin tiloihin. Lahdessa aluetoimistolle vuokrattiin tilat Senaatin kannasta kaupungin keskustasta.

¹ Viestirykmentin lakkauttamiskertomus MK36401/31.12.2014

RESERVIUPSEERIKOULUN LAKKAUTTAMINEN JA LIITTÄMINEN MAASOTAKOULUUN SEKÄ MAAVOIMIEN ASELAJIKOULUJEN JA TOIMIALAKOULUJEN UUDELLEENJÄRJESTELYT

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Haminassa sijaitseva Reserviupseerikoulu lakkautettiin itsenäisenä joukko-osastona 31.12.2014 ja jäljelle jäävät osat liitettiin 1.1.2015 Maasotakouluun.

Maavoimien aselaji- ja toimialakoulujen osalta toteutettiin seuraavat uudelleenjärjestelyt:

- Pioneeri- ja Suojelukoulu siirrettiin Lappeenrantaan osaksi Maasotakoulua 1.1.2015. Osa toiminnoista sijoitettiin Haminaan.
- Panssarikoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Panssariprikaatin yhteyteen Hattulaan.
- Tykistökoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Porin Prikaatin yhteyteen Kankaanpähän.
- Viestikoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Panssariprikaatin yhteyteen Riihimäelle.

Maasotakoulun toimintoja järjesteltiin uudelleen perustamalla Jalkaväkikoulu sekä Maavoimien Tutkimus- ja Kehittämiskeskus.

Maasotakoulun kotikuntana säilyi Lappeenranta, mutta toimintoja säilyi myös Haminassa, Hattulassa, Kankaanpäässä ja Riihimäellä.

Hämeen Rykmentin osana toimivien Huoltokoulun, Sotilasmusiikkikoulun ja Urheilukoulun toimintojen siirrot ja perustelut on käsitelty esityksessä Hämeen Rykmentin lakkauttamisesta (AI6483).

2 Uusi joukko

Maavoimien aselaji- ja toimialakoulujen osalta tehtiin seuraavat uudelleenjärjestelyt:

- Pioneeri- ja Suojelukoulu siirrettiin Lappeenrantaan osaksi Maasotakoulua 1.1.2015. Osa toiminnoista sijoitettiin Haminaan.
- Panssarikoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Panssariprikaatin yhteyteen Hattulaan.
- Tykistökoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Porin Prikaatin yhteyteen Kankaanpähän.
- Viestikoulu liitettiin hallinnollisesti Maasotakoulun johtoon 1.1.2015. Toiminnot jäivät pääosin Panssariprikaatin yhteyteen Riihimäelle.

Maasotakoulun toimintoja järjesteltiin uudelleen perustamalla Jalkaväkikoulu sekä Maavoimien Tutkimus- ja Kehittämiskeskus. Maasotakoulun kotikuntana säilyi Lappeenranta, mutta toimintoja on myös Haminassa, Hattulassa, Kankaanpäässä ja Riihimäellä.

Maasotakoulu on maavoimien komentajan alainen joukko-osasto, joka kouluttaa puolustusvoimien henkilökuntaa, antaa reserviupseerikoulutusta sekä tuottaa maavoimien alueellisia joukkoja, huollon joukkoja ja Rajavartiolaitoksen joukkoja.

Haminassa toimii Reserviupseerikoulu joukkoyksikkönä, joka vastaa asevelvollisten koulutuksesta. Haminaan sijoitettiin myös maavoimien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta vastaava organisaatio, joka muodostettiin Maataistelukeskuksesta sekä aselajikoulujen tutkimus- ja kehittämissosastojen pääosista. Huoltokeskus toimii Lappeenrannassa ja Haminassa. Lappeenrannassa toimii henkilökunnan koulutuksesta vastaava koulutusorganisaatio. Rakuunasoihtokunta jatkaa toimintaansa Lappeenrannassa maavoimien soittokuntana.

Etelä-Karjalan aluetoimisto ja Kymenlaakson aluetoimisto lakkautettiin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Maasotakoulu jatkaa toimintaansa maavoimien puolustushaarakouluna pääosin nykyisillä toiminnoilla. Maavoimien tutkimus- ja kehittämistoiminta keskittyy muutoksessa entistä selvemmin Maasotakoulun yhteyteen. Maavoimien aselaji- ja toimialakoulujen toteuttama tutkimus- ja kehittämistoiminta on suunniteltu organisoitavaksi osaksi Maasotakoulua. Tutkimus- ja kehittämissosastosta sekä Maataistelukeskuksesta muodostettava kokonaisuus sijoitettiin Haminaan. Nykyisillä paikkakunnillaan toimintaa jatkavat aselaji- ja toimialakoulut keskittyvät entistä selkeämmin palkatun henkilöstön kouluttamiseen ja sellaiseen kokeilutoimintaan, jonka edellytyksenä on vastaavien aselajijärjestelmien sijainti samalla paikkakunnalla.

Haminan alueen koulutusedellytykset säilyivät kohtalaisina. Kasarmeissa on vielä jonkin verran peruskorjauksen tarvetta. Harjoitusalueet sijaitsevat kaupungin ulkopuolella (Lupinmäki, Valkjärvi, Vallanjärvi ja muut käytössä olevat maa-alueet). Ampumaharjoituksiin tarvitaan jatkossakin Taipalsaaren ja Pahkajärven ampuma-alueita.

Haminan joukkotuotantotehtävät kasvoivat, mikä edellyttää asianmukaisen koulutuskaluston ym. siirtämistä ja varastoimista Haminassa. Suunnitellut joukkotuotantotehtävät ja suunnitellut saapumiserävuodet kyettiin hoitamaan Haminassa ilman lisärakentamista.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Henkilötövuodet vähenivät, mutta henkilötövuoden hinnan nousun takia säästöjä ei syntynyt.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenot kasvoivat 0,3 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Toimintamenosäästöjä ei syntynyt.

5 Henkilöstövaikutukset

MAASK:n (231) ja RUK:n (234) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 465.

MAASK/RUK:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	465
RUK:sta siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkokoonpanoon	(194)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	157
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	7
Tehtäviä vähentynyt	14
MAASK:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	601

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Ei merkittäviä vaikutuksia.

ILMAVOIMIEN KOULUJEN UUELLEENJÄRJESTELYT: ILMAVOIMIEN TEKNILLISEN KOULUN LAKKAUTTAMINEN JA LENTOSOTAKOULUN LAKKAUTTAMINEN SEKÄ ILMASOTAKOULUN UUELLEENJÄRJESTELYT¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Ilmavoimien teknillisen koulun ja Lentosotakoulun lakkauttaminen sekä Ilmasotakoulun uudelleenjärjestelyt suunniteltiin Pääesikunnan suunnitteluosaston asiakirjassa AI6494. Poikkeamana suunnitelmaan todetaan, että Lentosotakoulun purkuosasto jatkoi toimintaansa Kauhavalla 30.6.2015 asti.

2 Uusi joukko

Ilmavoimien Teknillinen koulu Jämsässä lakkautettiin 31.12.2013.

Lentosotakoulu Kauhavalla lakkautettiin 31.12.2014.

Ilmavoimien Teknillisen Koulun ja Lentosotakoulun toiminnot siirrettiin Ilmasotakouluun Jyväskylän Tikkakoskelle.

Ilmasotakoulussa toimivan Elektronisen sodankäynnin koulutuskeskuksen toiminnot siirrettiin 31.12.2013 mennessä Viestirykmenttiin Riihimäelle.

Ilmasotakoulu uudelleen organisoitiin 1.1.2015 alkaen.

Ilmasotakoulu on Ilmavoimien komentajan alainen Ilmavoimien puolustushaarakoulu, joka sijaitsee Jyväskylän Tikkakoskella.

Ilmasotakoulun tehtävänä on toteuttaa keskitetysti kolmen aselajikoulun ydintehtävät sekä varautua operatiivisten tehtävien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kolmen joukko-osaston toimintojen uudelleen organisoinnissa on huomioitu, että ydinosaaminen siirtyy täysimääräisenä ja hallintoa kevennetään.

Uusimuotoisen Ilmasotakoulun ydintehtävänä on antaa palkatun henkilöstön perus-, täydennys- ja jatkokoulutusta ilmavoimien henkilökunnalle ja toteuttaa ilmavoimien ohjaajien perus-, jatko- ja hävittäjäohjaajan lentokoulutus.

Ilmasotakoulu kouluttaa varusmiehiä, reserviläisiä ja henkilökuntaa kriisijän tehtäviin koulutustavoitteiden ja joukkotuotantotehtävien mukaisesti, toteuttaa käsketyt valmius- ja virka-aputehtävät sekä toteuttaa Ilmavoimien Esikunnan hyväksymät ja käskemät operatiiviset tukilennot muille puolustushaaroille ja viranomaisille sekä ylläpitää Ilmavoimien operatiivisen ilmanäytteenottovalmiuden.

Ilmasotakoulun uusi tehtäväkokoontaminen (TKP) on seuraava:

UPS	EUPS	OU	AU	ESJA	SIV	YHT
114	25	95	120	28	64	446

3 Toiminnalliset vaikutukset

Ilmavoimien kolmen koulun toiminta keskitettiin Ilmasotakouluun Tikka-koskelle, missä on parhaat edellytykset suuren koulukokonaisuuden toiminnalle (mm. olemassa olevat rakenteet). Muutos tehtiin Ilmavoimien koulutustoiminnan kustannustehokkuuden parantamiseksi ja Ilmavoimien koulutustoiminnan turvaamiseksi Puolustusvoimauudistuksen aikana ja sen jälkeen.

Koulutustoiminta turvattiin varmistamalla riittävien resurssien kohdentaminen koulutustoiminnan kannalta keskeisiin toimintoihin. Muutoksella karsittiin kolmen eri koulun hallinnossa ja tukitoimissa olevia päällekkäisyyksiä ja saavutettiin sitä kautta merkittäviä henkilöstösäästöjä. Kahden koulun tiloista luopumisella saavutetaan lisäksi pitkällä aikavälillä merkittäviä kiinteistösäästöjä, vaikka toimintojen keskittäminen edellyttää myös lisärakentamista Tikka-koskelle. Toimintojen keskittäminen yhteen kouluun ei ole vaikuttanut suoraan Ilmavoimien koulutusvolyymiin. Tarvittavat kurssit kyetään edelleen kouluttamaan ja järjestämään halutulle oppilasmäärälle.

Ilmavoimien koulutustoiminnan keskittämisen myötä Ilmavoimien Teknillinen Koulu Jämsässä ja Lentosotakoulu Kauhavalla lakkautettiin. Hornet -kaluston tehdaskoelentotoiminta toteutetaan edelleen Hallissa, minkä vuoksi edellytykset em. toiminnan toteuttamiseksi ylläpidetään tukikohdassa Ilmavoimien omin ja kumppanin toimenpitein.

Ilmavoimien ELSO -koulutuskeskus siirrettiin Riihimäelle, jonne on keskitetty puolustusvoimallinen ELSO -koulutus. ELSO -koulutuskeskuksen käytöstä vapautuneet tilat mahdollistavat omalta osaltaan Ilmavoimien koulutustoiminnan keskittämisen.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Vuonna 2014 säästöä syntyi noin 4 milj. euroa. Vuonna 2015 säästöä syntyi noin 8,9 milj. euroa.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki tarvittavat ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Vuonna 2014 säästöä syntyi noin 1,6 milj. euroa, vuonna 2015 noin 4 milj. euroa. Vuodesta 2016 alkaen säästöä syntyi noin 6 milj. euroa, osittain myös aiemmin suunniteltujen rakennushankkeiden peruuttamisen vuoksi tarpeettomana.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisista menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Vuonna 2015 säästöä syntyi noin 4,4 milj. euroa. Merkittävin toimintamenoihin kohdistuva säästö syntyi Kauhavan sotilaskenttäkennämaksujen poistumisesta.

Yhteensä menosäästö oli vuonna 2015 noin 17,3 milj. euroa ja noin 19,3 milj. euroa vuodesta 2016 alkaen.

5 Henkilöstövaikutukset

Muutoksen henkilöstövaikutukset olivat suuret ja muutos kohdistui voimakkaasti kahteen lakkautettavaan joukko-osastoon. Muutoksessa väheni 171 tehtävää. Ilmavoimien kouluista uudistuksen seurauksena Pirkkalaan ja Riihimäelle siirtyneitä tehtäviä 102 kpl (merkittävimmät siirrot Tukilentolaivue ja ELSO -koulutuskeskus) ei ole käsitelty vähennyksenä.

ILMASK:n (348), ILMATK:n (128) ja LENTOSK:n (242) henkilöstökoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 718.

ILMASK:n, ILMATK:n ja LENTOSK:n henkilöstökoonpano 1.3.2012	718
ILMATK:sta (28) ja LENTOSK:sta (147) siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkoonpanoon	(175)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	1
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	102
Tehtäviä vähentynyt	171
ILMASK:n tehtäväkoonpano 1.1.2015	446

Tehtävien vähennykset kohdistuivat tuki- ja hallintotehtäviin.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Muutoksen seurauksena Ilmavoimat luopui Hallissa Ilmavoimien Teknillisen Koulun (31.12.2013) ja Kauhavalla Lentosotakoulun (30.6.2015) tukikohdista, joiden toiminnot siirrettiin Tikkakoskelle. Lisäksi Ilmavoimien elektronisen sodankäynnin koulutuskeskus (ELSOKOULKESK) yhdistettiin maavoimien ELSO -keskukseen, josta tuli puolustusvoimallinen ELSO -koulutuskeskus. Menettelyllä keskitettiin puolustusvoimien erityisosaaminen ja vapautunut tila otettiin muuhun Ilmasotakoulun käyttöön. Lentosotakoulun toiminta siirtyi Tikkakoskelle Ilmasotakouluun 31.12.2014 mennessä, mutta purkuosasto jatkoi toimintaansa kesäkuun loppuun 2015 saakka, jolloin lopuista Lentosotakoulun tiloista luovuttiin.

Hallissa tehdaskoelentäminen edellytti lentokentän jatkokäyttöä. Tämä pienensi saatavia kiinteistömeno- ja toimintamenoja.

Ilmavoimien koulujen keskittäminen Tikkakoskelle edellytti investointirakentamista. Suunnittelun perusteena oli jo aiemmin Tikkakoskelle hyväksytyjen hankkeiden toteuttaminen. Puolustusvoimauudistuksessa Tikkakoskelle investoitiin simulaattori- ja luokkatila, jonka arvioitu hinta

oli 6 M€. Rakennushankkeiden kustannukset on esitetty seuraavassa taulukossa.

Investointikohde	Paikkakunta	Toteuma kustannuk- sista 1000 €	valmistuminen kk/vuosi
Luokkarakennus (uusi)	Tikkakos- ki/Jyväskylä	2400	2/2014
Hawk-simulaattorirakennus (uusi)	Tikkakos- ki/Jyväskylä	4900	10/2014
Rak 4 muutostyöt	Tikkakos- ki/Jyväskylä	504	1/2015
Kuljetuskeskuksen laajennus	Tikkakos- ki/Jyväskylä	542	10/2014
Yhteensä		8344	

Edellä mainittujen lisäksi Tikkakoskelle toteutettiin pieninvestointi-
muutoksia käytössä oleviin tiloihin.

Molemmissa lakkautetuissa varuskunnissa selvitettiin maa-alueiden ja
ympäristön mahdollista pilaantuneisuutta. Tutkittavia alueita olivat am-
pumaradat, lentokoneiden seisontapaikat, polttoaineen jakelupaikat ja
muut riskikartoituksen perusteella määritetyt alueet. Kohteet, jotka vaa-
tivat puhdistustoimenpiteitä, puhdistettiin puolustusvoimien ympäristö-
asiantuntijoiden ja siviiliviranomaisten ohjauksessa ja valvonnassa.

¹ CJ19443, CL3921 ja CL4844

LENNOSTOJEN UUELLEENJÄRJESTELYT¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Lennostot ovat ilmavoimien valmiusyhtymiä. Kaikkien kolmen lennoston ydintehtävänä on valvoa valtakunnan ilmatilaa ja turvata alueellinen koskemattomuus 24/7 sekä mahdollistaa nopea valmiuden kohottaminen ja hävittäjäkaluston hajauttaminen. Tämä edellyttää johtamis- ja valvontajärjestelmien sekä tukikohtien ylläpitoa ja kehittämistä.

Lennostojen kokoonpanovahvuudet vaihtelevat erilaisten alueellisten vastuiden johdosta.

2 Uusi joukko

Kahden hävittäjäjoukko-osaston perustaminen ml. Satakunnan lennoston, Karjalan lennoston ja Lapin lennoston uudelleenorganisointi suunniteltiin Pääesikunnan suunnitteluosaston asiakirjassa AI6547.

Satakunnan lennoston uudelleenorganisointi suunniteltiin Pääesikunnan suunnitteluosaston asiakirjassa AI8748.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Ilmavoimien hävittäjälentotoiminta keskitettiin Rovaniemelle ja Rissalaan. Tavoitteena oli turvata Ilmavoimien torjuntakyky varmistamalla riittävien resurssien kohdentaminen hävittäjälentotoiminnan kannalta keskeisiin toimintoihin. Hävittäjälentotoiminnan hallinnoinnin tehostaminen mahdollistaa henkilöstösäästöjen saavuttamisen. Hävittäjälentotoiminnan keskittäminen edellytti lisärakentamista Rissalan tukikohtaan. Keskittämisen yhteydessä aikaisemman organisaation mukaisten lennostojen toiminta lakkasi.

Uudistuksella optimoitiin Ilmavoimien toimintojen toimivuus neljän tukikohdan mallissa ja hyödynnettiin hävittäjätoiminnalta vapautuvan Pirkkalan tukikohdan infrastruktuuri luomalla edellytykset Ilmavoimien Tutkimuskeskuksen (ml. koelentotoiminta) perustamiselle ja Ilmavoimien tukilentoiminnan siirtämiselle Pirkkalan tukikohtaan.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 4,9 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Pysyviä menonlisäyksiä syntyi noin 1,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Säästöjä syntyi 0,3 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Yhteensä menosäästö oli noin 3,8 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Muutos käynnistettiin kesällä 2014, Satakunnan Lennoston Hornet -lentotoiminta loppui kesäkuussa 2014. Alla olevassa taulukossa on kuvattu henkilöstömäärän kehittyminen ja henkilöstövirrät.

KARLSTO:n (423) ja LAPLSTO:n (436) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 859.

KARLSTO:n ja LAPLSTO:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	859
Satakunnan lennostosta vastaanotetut tehtävät	94
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	0
Tehtäviä vähentynyt	24
KARLSTO:n (501) ja LAPLSTO:n (428) tehtäväkoko- koonpano 1.1.2015	929

Poikkeama alkuperäiseen perustelumuu-
stio on KARLSTO 5 tehtävää ja
LAPLSTO yksi tehtävä. Ero johtui ILMAV sisäisistä TKP:n muutoksista.

SATLSTO:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	455
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	141
Muualle ilmavoimiin luovutetut tehtävät	186
Tehtäviä vähentynyt	64
SATLSTO:n tehtäväkoko- koonpano 1.1.2015	346

Satakunnan lennoston kokoonpanon poikkeama suunniteltuun oli 6 tehtävää (340).

Muutos kohdistui jokaiseen joukko-osastoon, mutta suurin vaikutus muutoksella oli Satakunnan Lennoston henkilöstölle.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Satakunnan Lennoston Hornet -lentotoiminta siirrettiin Rovaniemelle ja Rissalan tukikohtaan Siilinjärvelle.

Hävittäjätoiminnan keskittäminen edellytti investointirakentamista Rissalaan. Suunnittelun perusteena oli jo aiemmin hyväksytyjen hankkeiden toteuttaminen.

Edellä mainittujen lisäksi Rissalassa ja Rovaniemellä toteutettiin pieninvestointimuutoksia käytössä oleviin tiloihin, jotta ne mahdollistavat asianmukaisen toiminnan.

Lentopolttoainejärjestelmät ja maakaluston polttoaineen jakopaikat jäivät nykyiseen käyttöön. Muutokseen liittyvää tarvetta maaperän puhdistamiselle tai muille ympäristösuojelluillille toimenpiteille ei ollut.

Kouluampumaradat ja lähiharjoitusalueet jäivät nykyiseen käyttöön. Muutokseen liittyvää tarvetta maaperän puhdistamiselle ei ollut. Kouluampumaradat kunnostettiin Pääesikunnan käskyssä AH8684 ”Puolustusvoimien ampumaratojen ympäristönsuojelun parantaminen” esitetyn aikataulun mukaisesti. Kyseisillä joukko-osastoilla ei ole käytössä TST-ampumaratoja.

Investointikohde	Paikkakunta	Toteuma investoinneista 1000 €	valmistuminen kk/vuosi
3. hallin Rak 41: muutostyöt	Pirkkala	1345	6/2013
Laivuerakennus (uusi)	Siilinjärvi	5000	2/2014
1. hallin Rak 30 muutostyö	Pirkkala	173	5/2014
2. hallin Rak 31 muutostyö	Pirkkala	194	8/2014
Tukikohtakomppanian Rak 38 muutostyö	Pirkkala	398	12/2013
Keskusvarasto Rak 53 muutostyö	Pirkkala	231	12/2014
Laivueen esikunnan muutostyö	Pirkkala	169	6/2014
Simulaattorin muutostyö	Pirkkala	101	6/2014
Yhteensä		7611	

¹ ILMAVE:n asiakirja CL3584/8.4.2015

ILMAVOIMIEN PÄÄJOHTOKESKUSTOIMINNAN UUDELLEENJÄRJESTELYT SEKÄ ILMAVOIMIEN ESIKUNNAN UUDELLEENORGANISOINTI

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Ilmavoimien esikunnan kokoonpanoon perustettiin uudistuksen yhteydessä Ilmaoperaatiokeskus. Se aloitti toimintansa suunnitellusti huolimatta rakennushankkeen viivästymisestä.

2 Uusi joukko

Jyväskylässä (Tikkakoskella) sijaitseva Ilmavoimien esikunta aloitti uudessa organisaatiossa 1.1.2015.

Jyväskylän Tikkakoskella sijaitseva Ilmavoimien esikunta on Ilmavoimien komentajan alainen hallintoyksikkö. Ilmavoimien esikunnan ydintehdävänä on toimia ilmavoimien komentajan johtoesikuntana. Hallinnollisissa asioissa Ilmavoimien esikunta on puolustushaaraansa koskevissa asioissa Pääesikunnan alainen viranomainen ja hoitaa sille kuuluvat viranomaistehtävät.

Ilmavoimien esikunnan lakisääteiset tehtävät eivät muuttuneet.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Ilmavoimien Esikunta organisoitiin osana puolustusvoimauudistusta vastaamaan uuden organisaation ja uusien toiminnallisuuksien vaatimuksia. Organisoinnissa huomioitiin ylemmän johtoportaan ja rinnakkaisten johtoportaiden organisoituminen sekä Puolustusvoimien toimintakäsikirjassa määritetty toimintatapa ja toimialat. Hallintoa kevennettiin jolla pyrittiin varmistamaan puolustusvoimallisten toimintaprosessien sujuva toiminta.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi 1,1 milj. euroa vuodesta 2015 alkaen.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenoja säästyi 0,3 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisista menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä syntyi 0,5 milj. euroa vuodesta 2015 alkaen.

Yhteensä menosäästö oli vuodesta 2015 alkaen noin 1,9 milj. euroa.

PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASMUSIIKKITOIMINNAN UUDELLEENJÄRJESTELYT

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Sotilasmusiikkialalta lakkautettiin 31.12.2013 seuraavat soittokunnat (7 kpl):

- Panssarisoittokunta, Hämeenlinna (1+20)
- Satakunnan Sotilassoittokunta, Kankaanpää (1+14)
- Savon Sotilassoittokunta, Mikkeli (1+20)
- Pohjanmaan Sotilassoittokunta, Vaasa (15)
- Karjalan Sotilassoittokunta, Kontiolahti (1+15)
- Kainuun Sotilassoittokunta, Kajaani (1+14)
- Pohjan Sotilassoittokunta, Oulu (1+20)

Lahdessa toiminut Sotilasmusiikkikoulu lakkautettiin 31.12.2014 ja Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan toiminnot sekä Sotilasmusiikin täydennyskoulutus siirrettiin Hattulaan Panssariprikaatiin.

- Sotilasmusiikkikoulu Lahti (4+14)

2 Uusi joukko

Puolustusvoimauudistuksen seurauksena sotilassoittokuntia uudelleen organisoitiin siten, että seitsemän sotilassoittokuntaa lakkautettiin ja jäljellejääviä viittä ammattisoittokuntaa vahvistettiin. Tavoitteeksi asetettiin toiminnan turvaaminen ja sotilasmusiikin edelleen kehittäminen puolustusvoimissa. Puolustusvoimien varusmiessoittokunta jatkaa toimintaansa Hattulassa osana Panssariprikaatia.

Nykyisten sotilassoittokuntien nimet ja sijoituspaikkakunnat:

- Kaartin soittokunta, Helsinki
- Laivaston soittokunta, Turku
- Rakuunasoittokunta, Lappeenranta
- Ilmavoimien soittokunta, Tikkakoski
- Lapin sotilassoittokunta, Rovaniemi
- Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Hattula

3 Toiminnalliset vaikutukset

Sotilassoittokuntien ja sotilasmusiikin tärkein tehtävä on kansalaisten maanpuolustustahdon ylläpitäminen ja tukeminen. Tehtävää toteutetaan tuottamalla musiikkipalveluja Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle sekä näiden sidosryhmille niin normaali- että poikkeusoloissa. Kansalaisten maanpuolustustahdon ylläpitäminen edellyttää myös aktiivista suuntautumista ympäröivään yhteiskuntaan.

3.1 Toiminnan suunnittelu, määrä ja vaikutukset

Sotilassoittokuntien toimintaa ohjaa PVHSMK 087 - SOTILASMU-SIIKKI PUOLUSTUSVOIMISSA normi. Sotilassoittokuntien toimintasuunnitelmat laaditaan normissa esitetyllä tavalla. Aluetoimistojen rooli soittotilausten kokoamisessa ja yhteistyössä maanpuolustusjärjestöjen suuntaan on olennainen osa soittotoiminnan suunnitteluprosessia. Uudistuksen seurauksena soittotoiminnan valtakunnallisen ohjauksen samoin kuin sotilassoittokuntien hallinnollisen työn määrä on lisääntynyt merkittävästi. Hallinnolliseen työhön ei uudistuksessa kohdistettu riittäviä henkilöstöresursseja.

Uudistuksen myötä sotilassoittokuntien toimintaedellytykset paranivat, mutta soittotoiminta-alueet laajenivat, joten kysyntään ja tarpeeseen ei kyetä vastaamaan entiseen tapaan. Erityisesti tämä näkyy valtakunnallisten juhlapäivien ja muiden samanaikaisten soittotapahtumien toteuttamisessa. Toimintaa joudutaan koordinoimaan, priorisoimaan, sekä tapahtumia keskittämään esimerkiksi valatilaisuuksien yhteyteen.

Merkittävimmät esiintymismäärien supistukset ovat kohdistuneet maanpuolustusjärjestöjen järjestämiin tilaisuuksiin. Puolustusvoimien omat tilaisuudet on pääosin kyetty toteuttamaan koordinoimalla päällekkäisten tilaisuuksien aikatauluja. Verrattaessa esiintymismääriä puolustusvoimauudistusta edeltävään aikaan voidaan todeta, että puolustusvoimien tilaisuuksista merkittävimmät esiintymismäärien supistukset kohdentuvat kutsuntatilaisuuksiin sekä kirkolliseen työhön.

Sotilassoittokuntien ylivuotista toimintasuunnittelua eivät kaikki sotilasmusiikin tilaajat ole vielä omaksuneet ja edelleenkin tilauksia tulee toimintasuunnitelman valmistumisen jälkeen. Tämä koskee yhtälailla Puolustusvoimia kuin myös maanpuolustusjärjestöjä.

Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan (PVVMSK) hallintoa tuettiin ennen uudistusta Sotilasmusiikkikoulun (SMUSK, joukkoyksikön toimisto) henkilöstön toimin. SMUSK:n lakkauttamisen myötä hallinto jäi kokonaan Puolustusvoimien varusmiessoittokunnalle. Muutosta ei huomioitu henkilöstöresursseissa.

3.2 Toiminnan laatu

Perustetut sotilassoittokunnat kykenevät toteuttamaan monipuolista sotilasmusiikkia sekä muodostamaan erilaisia pienyhtyeitä aiempaa joustavammin. Soittokunnat kykenevät eri musiikkityylien ja musiikin lajien sekä monipuolisten esiintymistapojen ja -muotojen hallintaan.

Poikkeuksen tässä tekee Ilmavoimien soittokunta, jonka henkilöstömäärä säilyi ennallaan, ja minkä vuoksi esiintymisprofiiliksi uudistuksen yhteydessä määritettiin Big Band. Ilmavoimien soittokunnan toiminta-alue laajeni ja sen tilaajiksi tulivat aluetoimistot, jotka tilaavat palveluja joiden toteuttaminen edellyttäisi isompaa puhallinorkesterikokoonpanoa.

Sotilassoittokuntien toiminnan laatu on aiempaa merkittävästi korkeatasoisempaa ja toiminnan vaikuttavuus on eräs keskeisimmistä uudistuksen positiivisista seikoista.

3.3 Kokoonpanot

Sotilassoittokuntien kokoonpanojen erittäin tiukasta mitoituksesta johtuen erilaisten urakurssien, virkavapauksien sekä työvuoro- ja lomajärjestelyjen johdosta soittokuntia ei kyetä jakamaan oletetulla tavalla soitto-osastoihin tai pienempiin kokoonpanoihin. Tämä on johtanut lisääntyneeseen esiintymisten koordinointiin ja priorisoimiseen sekä osittain yksilötason epätasaiseen työkuormitukseen. Toisaalta on todettu, että soittokunnan kokonaisvahvuudessa toteutetut esiintymiset ovat vaikutavuudeltaan vahvempia ja tämän johdosta niiden määrää pyritään lisäämään.

3.4 Matkustaminen soittotoiminta-alueella

Soittokuntakohtainen matkustusmäärä on lisääntynyt ennakoitua enemmän. Matkustamisen on havaittu vaikuttavan heikentävästi työterveyteen. Mikäli sotilasmusiikin vaikuttavuus halutaan edelleenkin säilyttää valtakunnallisena, tulee matkustamiseen varata riittävät resurssit.

3.5 Koulutus

Koulutukseen hakeutumisessa on havaittavissa pientä parannusta. Positiivisesti tähän vaikuttaa mm. kokoonpanojen kasvattaminen, joka mahdollistaa lyhytaikaiset poissaolot aiempaa paremmin.

Sotilasmusiikkikoulun lakkauttamisen yhteydessä koulutusorganisaatio poistui, eikä uutta organisaatiota ole perustettu.

Sotilasmusiikin palkatun henkilöstön koulutus annetaan Panssariprikaatin esikunnassa, joka toimii hallinnollisesti Panssariprikaatin koulutusosaston suunnittelusektorin alaisuudessa. Sotilasmusiikin koulutukselle tulisi asettaa organisaatio/nimi, joka tekisi kurssille hakeutumisen selkeäksi ja antaisi uskottavan kuvan mm. laadittaessa yhteistyösopimuksia siviilioppilaitosten kanssa.

4 Taloudelliset vaikutukset

Sotilasmusiikkitoiminnan säästöt sisältyvät eri hallintoyksiköiden säästöihin. Muihin laskelmiin sisältyvät säästöt olivat henkilöstömenoissa 3,5 milj. euroa ja muun toiminnan menoissa 0,2 milj. euroa.

5 Henkilöstövaikutukset

Sotilasmusiikkialalla oli aiemmin 264 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä oli 256 ja siviilihenkilöstöä 8. Organisaatiomuutoksen myötä toimialalta lakkautettiin vuoden 2014 loppuun mennessä 82 sotilasmusiikkialan tehtävää.

Tehtävävirrät eri joukkoihin toteutuivat pääosin oletusten mukaisesti. Pohjois-Suomessa vallitseva suunta oli Rovaniemi, Itä-Suomessa Lappeenranta ja Länsi-Suomessa Turku ja Helsinki

Sotilasmusiikkialan henkilöstökoonpano 1.3.2012	264
Tehtäviä vähentynyt	82
Sotilasmusiikkialan tehtäväkoonpano 1.1.2015	182

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Sotilassoittokuntien toimitilakysymykset on ratkaistu Kaartin soittokuntaa lukuun ottamatta. Erityisen hyvä tilanne on Rakuunasoittokunnalla, jolla on käytössään soittokunnan toimintaan sen erityistarpeet huomioiden suunniteltu uudisrakennus.

PUOLUSTUSVOIMIEN KANSAINVÄLISEN KESKUKSEN LAKKAUTTAMINEN JA LIITTÄMINEN MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUUN SEKÄ MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUN UUELLEENORGANISOINTI¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

1.1 PVKVK:n lakkauttaminen ja liittäminen MPKK:uun

Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus lakkautettiin Pääesikunnan alaisena laitoksena ja siirrettiin yksikkönä osaksi Maanpuolustuskorkeakoulua.

PVKVK oli sijoitettuna Tuusulaan (Hyrylän varuskunta-alue). Samalla alueella toimi myös Panssariprikaatin osia, joiden oli suunniteltu poistuvan alueelta viimeistään vuoden 2015 loppuun mennessä. PVKVK:n siirtyminen Santahaminan kampusalueelle toteutettiin keväällä 2015. Uudisrakennus vastaanotettiin helmikuussa 2015.

1.2 Maanpuolustuskorkeakoulun uudelleenorganisointi

Maanpuolustuskorkeakouluun kohdistui merkittävimpinä muutoksina:

- MPKK:n Käyttäytymistieteiden laitoksen pääosat siirrettiin osaksi Puolustusvoimien Tutkimuslaitosta. Toteutui 1.1.2014
- MPKK:n Täydennyskoulutus- ja kehittämiskeskuksen (TKKK) organisaatiomuutos, johon liittyen Tuotanto-osasto ja Kehittämissosasto siirtyivät lähes sellaisenaan osaksi Puolustusvoimien Palvelukeskusta, Täydennyskoulutusosasto sulautettiin MPKK:n kokoonpanoon sektorina ja muut osat lakkautettiin. Toteutui etupainoisesti syksyllä 2014
- MPKK:n tutkimuksen ja tutkinto-opetuksen toiminnot keskitettiin Santahaminaan. Toteutui kevään 2015 aikana, kun kirjaston ja PVKVK:n muutot saatiin päätökseen
- MPKK rationalisoi uusissa tehtävissään käytettävän kokoonpanonsa. Painopiste oli ainelaitoksien yhdistämisessä ja MPKK:n tehtäväkokoonpanoa supistettiin merkittävästi. Alkuperäinen tavoite oli 250 tehtävää, toteutui 255 tehtävää.

Nykyisin Maanpuolustuskorkeakoulu toimii pääosin Santahaminassa. Seuraavat toiminnot on sijoitettu Santahaminan ulkopuolelle:

- Sotamuseo (Helsingissä Kruununhaka ja Suomenlinna, Mänttä-Vilppula, Nokia, osia varastoinnista myös mm. Lievestuoreella)
- Maanpuolustuskurssit, Helsinki (Kruununhaka)
- Kielikeskuksen osia, Pääesikunta ja MERIVE (Turku).

Maanpuolustuskorkeakoulu on uudistuksen jälkeen edelleen puolustusvoimain komentajan alainen sotatieteellinen korkeakoulu, jonka tehtävät perustuvat lakiin Maanpuolustuskorkeakoulusta. Maanpuolustuskorkeakoulua johtaa rehtori. Maanpuolustuskorkeakoulu on organisoitu

viideksitoista sisäiseksi yksiköksi ja sen toimintaa kehitetään laaditun strategian mukaisesti.

Maanpuolustuskorkeakoulun sekä PVKVK:n päätehtävät ja -prosessit säilyivät pääosin ennallaan. Muutokset MPKK:n tehtäviin liittyivät organisaatiosta poistuviin osa-alueisiin sekä PVKVK:n liittämiseen osaksi MPKK:a. Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävät muuttuivat uudistuksen vaikutuksena seuraavalla tavalla:

Siirtyvät organisaation osat:

- Käyttäytymistieteiden laitoksen pääosat (1.1.2014, PVTUTKL)
- Tuotanto-osasto/TKKK pääosat (syksy 2014, PVPALVK)
- Kehittämisosaston pääosat ja osia/ muu TKKK (syksy 2014, PVPALVK)

MPKK:sta ja PVKVK:sta poistui seuraavat tehtävät:

- puolustusvoimien painoalan tehtävät (TUOTOS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- psykologisten henkilöarviointimenetelmien kehittäminen ja arviointien toteuttaminen (KÄYTTL:n myötä PVTUTKL:een)
- puolustusvoimien henkilöstöalaa sekä puolustusvoimien työskentelyyn, opiskeluun ja koulutukseen liittyvien menetelmien ja teknologioiden tutkimus ja niiden kehittäminen Pääesikunnan henkilöstöosaston ohjaamana (TUOTOS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- henkilöstöalaa ja sen tietojärjestelmiin liittyvien toiminnallisten tukipalvelujen tuottaminen ja kehittäminen mukaan lukien henkilöstö- ja asevelvollisrekisterin ylläpitotehtävät (asevelvollisuuslain 92§:ssa rekisterinpitäjistä säädetty huomioon ottaen) Pääesikunnan henkilöstöosaston ohjaamana (KEHOS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- valtakunnallisen oppimateriaalituotannon ja kuva-alan palvelut sekä puolustusvoimien valokuvausalan ohjaus ja neuvonta (TUOTOS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- puolustusvoimien graafisen ohjeiston ylläpito, tuki, koulutus ja seuranta (TUOTOS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- tuottaa tasavallan presidentin kanslialle erikseen määrätyt palvelut (TUOTOS:lta PVPALVK:n tehtäväksi)
- asiakirjahallinnon tutkimus- ja kehittämistehtävät. (PALVYKS; PVPALVK:n tehtäväksi)
- PVKVK:n LL-tehtävät (PVTUTKL:een)
- PVKVK:n nykyisistä tehtävistä poistuvat hallintoyksikölle kuuluvat tehtävät (PVKVK).

Uudet sisäiset yksiköt MPKK:n kokoonpanossa 2015:

- Puolustusvoimien kansainvälinen keskus. Peruste: yksikön tehtävät ja rooli edellyttävät säilyttämistä omana sisäisenä yksikkönä

- Maisteriosasto. Peruste: tutkintotason volyymin kasvu ja oma profiloituminen puolsivat oman sisäisen yksikön muodostamista
- Sotataidon laitos muodostettiin yhdistämällä Taktiikan laitos, Sotahistorian laitos ja Strategian laitos.

Uudet tehtävät:

- PVKVK:n tehtävät osana MPKK:ta
- Valtakunnallinen upseerikoulutuksen kokonaisvastuu, johon kuuluu tutkinto-opetus, sotilasammattillinen opetus sekä upseerikasvatus
- Sotatieteiden lisensiaatin tutkintoon tähtäävän opetuksen suunnittelu ja toteuttaminen. POIKKEAMA: Lisensiaatin tutkinnon suunnittelu ei ole edennyt, koska suunnittelun pohjaksi edellytettävät asetukset eivät ole edenneet suunnitelmallisesti
- PV:n toimialakohtainen täydennyskoulutus yliopistollisella tasolla ja keskitasolla ja peruskoulutuksessa operatiivisella, koulutus-, suunnittelu- ja henkilöstöalalla.

Muuttuvat tehtävät:

- MPKK johtaa sotamuseoalaan kuuluvaa valtakunnallista toimintaa sekä ohjaa Sotamuseon ohjausvastuulla olevan puolustushaara- ja aselajimuseoverkon toimintaa Pääesikunnan määrittämin perustein: ohjausvastuu siirtyi PEHENKOS:lle 1.1.2013 lukien. POIKKEAMA: Ohjausvastuu ei ole kaikin osin toteutunut resurssoinnin osalta
- MPKK vastaa kauttansa ulkomaille komennettavan henkilöstön (opiskelija, opettaja tai tutkija) rekrytoinnista, osallistuu ulkomaille komennettavan henkilöstön valintaan ja tuottaa heille heidän komennuksen aikana tarvitsemat opiskelijapalvelut. Tehtävästä poistuu viimeinen osuus (opiskelijapalveluiden tuottaminen), jonka tuottaa PVPALVK. Henkilöstö kuuluu jatkossa joko PVPALVK:n tai Pääesikunnan henkilöstökokoonpanoon. POIKKEAMA: Tavoite on tarkentunut valmistelun edetessä. Kansainvälisten opiskelijoiden hallinnointi siirrettiin kokonaisuutena PVPALVK:n tehtäväksi syksyllä 2015. Maanpuolustuskorkeakoulun vastuulle jää vain säätiövarojen hakeminen ja hallinnointi.

2 Uusi joukko

MPKK:n kokoonpanoon liitettiin PVKVK.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Uudistuksella turvattiin tutkittuun tietoon perustuvan upseerikoulutuksen tulevaisuus. Organisaatiomuutoksilla ja toiminnan keskittämisellä kyettiin niukkenevat resurssit kohdentamaan ydintoimintojen toteuttamiseen entistä kustannustehokkaammin.

Uudistus tehosti Maanpuolustuskorkeakoulun ydintoimintaa keskittämällä se maantieteellisesti yhdelle kampusalueelle. Kampusalueella ovat kaikki opetuksen ja tutkimuksen edellyttämät toiminnot, mikä pa-

rantaa toiminnan kokonaistehokkuutta. Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen yhdistäminen osaksi Maanpuolustuskorkeakoulua antaa mahdollisuuden kansainvälisen osaamisen laajempaan hyväksikäyttöön opetuksessa ja tutkimuksessa. Samalla MPKK:n ja PVKVK:n hallintorakenteiden yhdistämisellä saavutetaan henkilöstösäästöjä.

Rakennemuutoksen toimeenpanon jälkeen Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnot on pääosin keskitetty Santahaminan alueelle. Keskitämisen mahdollisti Maanpuolustuskorkeakoulun kampusalueelle rakennettu uudisrakennus. Seuraavat MPKK:n toiminnot jäivät Santahaminan ulkopuolelle:

- Sotamuseo (nykyisissä sijoituspaikoissaan)
- Maanpuolustuskurssit, Helsinki (Kruununhaka)
- Kielikeskukseen hallinnollisesti sijoitetut kieliasiantuntijat puolustusvoimien eri organisaatioyksiköissä.

Lisäksi KIELIK:n kielipalvelusektorin sijoituspaikaksi jäi Pääesikunta. Tilahallintapäätöksen 31.12.2015 myötä PE:n osat siirtyvät Santahaminan syksyllä 2016.

Sotamuseotoiminnan kokonaisuudistus on toteutettu erillisenä projektinä, mutta se liittyy kiinteästi puolustusvoimauudistukseen. Museouudistus luo Suomeen edustavan ja kustannustehokkaasti toimivan aselajimuseokentän, jonka keskusmuseona toimii remontoitu Liisankadun kiinteistö.

POIKKEAMA: Sotamuseon Maurinkadun rakennus on irtisanottu 1.1.2017. Sotamuseon tulevaisuuden päätökset ovat valmistelussa.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 0,8 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Uusien tilojen rakentamisen aiheutti menolisäyksiä noin 0,4 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä syntyi noin 0,1 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvän menosäästö oli noin 0,5 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

MPKK:n (342) ja PVKVK:n (31) henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 373.

MPKK/PVKVK henkilöstökokoonpano 1.3.2012	373
PVKVK:sta siirtyneet tehtävät, sisältyvät uuteen tehtäväkokoonpanoon	(25)
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	0
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	48
Tehtäviä vähentynyt	71
MPKK:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	254

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

MPKK sijoittui uudistuksen jälkeen miltei kokonaan Santahaminaan. Santahaminan ulkopuolelle jäivät vain Sotamuseo (Kruununhaka), Maanpuolustuskurssit (Kruununhaka), museotoimipisteet (Suomenlinna) ja museovarastot (Vilppula, Siikakangas ja Kalkku) sekä kielikeskuksen kielipalvelusektori Pääesikunnassa.

Toiminnot oli mahdollista keskittää Santahaminaan vasta uudisrakennuksen valmistuttua. Lisäksi Santahaminassa olevia tiloja jouduttiin saneeraamaan, jotta kaikki keskitettävät toiminnot pystyttiin järjestämään asianmukaisesti.

Santahamina-talon rakentamishanke valmistui noin kuukauden alkuperäistä suunnitelmaa jäljessä vuonna 2015, mutta vaikutukset eivät olleet merkittäviä. Santahaminassa toteutetut merkittävät tila- ja infrastruktuurimuutokset toteutuivat pääosin aikataulussa. Poikkeamat aiheutuivat pääosin siitä, että PVJJK ei pystynyt toimittamaan tilattuja palveluita sovituissa aikataulussa.

Osana PVUUD toimeenpanoa Maanpuolustuskorkeakoulu toteutti Camp Sandiksen rakentamisen, jossa neljä PVKVK:n morehousea siirrettiin Santahaminaan. Maanpuolustuskorkeakoulun parkkipaikkaa laajennettiin mahdollistamaan kasvavat asiakasmäärät.

¹ MPKK:n asiakirja AL5226/1.4.2015

MERIVOIMIEN UDELLEENJÄRJESTELYT: SUOMENLAHDEN MERIPUOLUSTUSALUEEN LAKKAUTTAMINEN JA RANNIKKOPRIKAATIN PERUSTAMINEN, SAARISTOMEREN MERIPUOLUSTUSALUEEN LAKKAUTTAMINEN JA RANNIKKOLAIVASTON PERUSTAMINEN SEKÄ MERIVALVONNAN ALUEVALVONTALUPAVIRANOMAISTEN SIIRTÄMINEN MERIVOIMIEN ESIKUNNALLE¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Suomenlahden meripuolustusalue (SLMEPA) oli merivoimien komenta-
jan alainen valmiusyhtymä, jonka pääsijaintipaikka oli Kirkkonummen
Upinniemi. Meripuolustusalueen toimitiloja sijaitsi lisäksi eri työpisteissä
Helsingissä, Kotkassa ja Haminassa. Joukko-osastoon kuului esikunta
ja viisi joukkoyksikköä. Joukko-osastoon kuulunut Kotkan rannikkopa-
talo lakkautettiin 31.12.2013. Muut joukkoyksiköt olivat 5. Miina-
laivue, 7. Ohjuslaivue, Suomenlinnan rannikkorykmentti ja Porkkalan
rannikkopataljoona.

Saaristomeren meripuolustusalue (SMMEPA) oli merivoimien komenta-
jan alainen valmiusyhtymä, jonka pääsijaintipaikka oli Turku. Meripuo-
lustusalueen toimitiloja sijaitsi lisäksi Paraisilla ja Kemiönsaarella.
Joukko-osastoon kuului esikunta, kolme joukkoyksikköä ja Laivaston
soittokunta. Laivaston soittokunta liitettiin Merivoimien esikunnan ko-
koonpanoon 1.1.2014. Joukkoyksiköt olivat 4. Miinalaivue, 6. Ohjus-
laivue sekä Turun rannikkopataljoona.

2 Uusi joukko

Suomenlahden meripuolustusalue lakkautettiin 31.12.2014 ja sen toi-
minta on 1.1.2015 organisoitu Rannikkoprikaatiksi. Rannikkoprikaatia
johtaa prikaatin komentaja ja siihen kuuluu esikunta ja kolme joukkoyk-
sikköä. Joukkoyksiköitä ovat Suomenlinnan rannikkorykmentti, Porkka-
lan rannikkopataljoona sekä Meritiedustelupataljoona. Prikaati toimii lä-
hes kokonaisuudessaan Upinniemessä Kirkkonummella.

Saaristomeren meripuolustusalue lakkautettiin 31.12.2014 ja toiminta
on 1.1.2015 organisoitu Rannikkolaivastoksi. Rannikkolaivastoa johtaa
laivaston komentaja ja siihen kuuluu esikunta ja neljä joukkoyksikköä.
Rannikkolaivasto toimii pääosiltaan Pansiossa Turussa ja Upinniemes-
sä Kirkkonummella. Esikunnan lisäksi Pansiossa sijaitsee 4. Miinator-
juntalaivue, 6. Pintatorjuntalaivue sekä osa 8. Huoltolaivueesta. Upin-
niemessä sijaitsee 7. Pintatorjuntalaivue sekä huoltolaivueen osia

3 Toiminnalliset vaikutukset

3.1 Suomenlahden meripuolustusalueen organisoituminen Rannikkoprikaatiksi

Suomenlahden meripuolustusalueen organisoituminen Rannikkoprikaa-
tiksi tapahtui laadittujen toimeenpanosuunnitelmien mukaisesti.

Suurimmat poikkeamat laadittuihin suunnitelmiin verrattuna olivat saa-
rista luopumiseen liittyvät turvarakentamisen viivästymiset, tilahallinnan
resurssivajeet sekä suunniteltua isommat saapumiserävähvuudet.

Henkilöstön vähäistä lähtövaihtuvuutta sekä vuoden 2014 irtisanomisten jäämistä lähes nollassa voidaan pitää hyvänä tuloksena.

Rannikoprikaatin tilahallinnan järjestelyt eivät mahdollista suurien saapumiserien laadukasta koulutusta. Ampumaratojen perusparannukseen osoitetut resurssit ovat riittämättömiä. Hallintoyksikön omat mahdollisuudet kehittää toimintaympäristöään ovat kaventuneet Suomenlahden meripuolustusalueen aikaan verrattuna.

3.2 Saaristomeren meripuolustusalueen organisoituminen Rannikkolaivastoksi

Saaristomeren Meripuolustusalueen organisoituminen Rannikkolaivastoksi tapahtui laadittujen toimeenpanosuunnitelmien mukaisesti.

Aiemman organisaation (SMMEPA, SLMEPA) mukaisista kahdesta ohjuslaivueesta muodostettiin kaksi pintatorjuntalaivuetta. Perustelumuis-tiossa valmistauduttiin perustamaan edelleen kaksi ohjuslaivuetta. Pintatorjuntalaivue kuvaa paremmin laivueiden toiminnallisuutta ja kykyä sekä miinoitustoimintaan että ohjustulenkäyttöön.

Kuha- ja Kiiski-luokan miinanraivaajista valmistauduttiin luopumaan. Miinalaiva Pohjanmaan luopumisvalmistelut saatettiin loppuun ja alus on Puolustusministeriön valtuutuksella myyty Meritaito Oy:lle. Rannikkolaivasto ylläpiti huhtikuuhun 2016 saakka alusta tyhjänä kotisatamassaan Upinniemessä. Miinalaiva Pohjanmaa luovutettiin ostajalle 20.4.2016, jonka seurauksena alus on siirtynyt uuden haltijan toimesta Teijon telakalle.

Miinalaiva Uusimaan kotisatama säilyi Turussa (Pansio) johtuen aluksen evaluoinnin vaiheesta, mikä edellytti aluksen kotisataman säilyttämistä Turussa. Sisaralus miinalaiva Hämeenmaan kotisatama siirrettiin Turusta Upinniemeen.

Rannikkolaivaston tehtäväkokoontaminen kasvoi alun perin suunnitellusta 502 tehtävästä 515 tehtävään. Merivoimien esikunnan antamassa puolustusvoimauudistuksen toimeenpanokäskyssä annettiin Rannikkolaivaston tehtäväkokoontamisen suunnitteluperusteiksi 509 tehtävää. Rannikkolaivastolle keskitettiin välttämättömiä lisätehtäviä teknisiin alustoituminnan tarkastus- ja käyttöhuoltotehtäviin, jolloin tehtäväkokoontaminen kasvoi 515 tehtävään.

Turun varuskunnan vartiointi edellytti sotilaspoliisitoimintojen sijoittamista Rannikkolaivaston organisaatioon. Sotilaspoliisien komentaminen ja rotointi Rannikoprikaatista Rannikkolaivastoon Turun varuskunnan vartiointitehtävien toteuttamiseksi ei ollut kustannustehokasta eikä varusmiesten hallinnon kannalta mielekäästä. Tehtävä ei ollut tiedossa tehtäväkokoontamista valmisteltaessa, minkä johdosta sotilaspoliisikouluttajien tehtäviä ei ollut tehtäväkokoontamisessa. Kouluttaminen aloitettiin tilapäisjärjestelyin. Tehtävän toteuttaminen edellytti Rannikkolaivaston tehtäväkokoontamisen edelleen kasvattamista.

Merivoimien suomenkielisten varusmiesten ajoneuvokoulutus toteutettiin tilapäisesti Turun alueella siten, että kouluttava henkilöstö oli ko-mennettu Porin prikaatista, mutta varusmiehet olivat hallinnollisesti Rannikkolaivaston kokoonpanossa. Kuljettajien hallinnointi ja koulutus-

tehtävät eivät kuuluneet Rannikkolaivaston tehtäviin eivätkä olleet osa laivastojoukkojen koulutusta. Rannikkolaivastolla ei ollut tehtäväkoonpanossa henkilökuntaa kuljettajien hallinnoimiseksi eikä kouluttamiseksi. Pääesikunnan päätöksellä merivoimien suomenkielinen kuljettajakoulutus keskitettiin maavoimien vastuulle vuodesta 2017 alkaen.

Laivaradistien koulutusta jatkettiin toistaiseksi Upinniemessä. Pansiossa ei ollut tarkoituksenmukaisia tiloja koulutuksen järjestämiselle, mutta koulutus valmistauduttiin siirtämään Pansioon koulutustilojen valmistuttua. Koulutustilojen rakentaminen liittyy Pansion merikasarmin peruskorjaukseen, minkä työt käynnistyivät vuoden 2016 aikana. Lisäksi koulutuksen siirtäminen edellytti laivaradistien koulutusmateriaalin hankintoja.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 9,6 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Säästöä syntyi 2,8 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonnaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästö oli 1,6 milj. euroa.

Pysyvät säästöt olivat noin 14 milj. euroa alkaen vuodesta 2015. Tämä sisälsi myös Kotkan Rannikopataljoonan lakkauttamisen osuuden.

5 Henkilöstövaikutukset

5.1 Henkilöstövaikutukset liittyen Suomenlahden meripuolustusalueen organisoitumiseen Rannikkoprikaatiksi

SLMMEPA:n (231) henkilöstökokoonpano 1.3.2012 oli 645.

SLMMEPA:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	645
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	16
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	176
Tehtäviä vähentynyt	152
SLMMEPA:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	333

5.2 Henkilöstövaikutukset liittyen Saaristomeren meripuolustusalueen organisoitumiseen Rannikkolaivastoksi

SMMEPA:n (231) henkilöstökokoonpano 1.3.2012 oli 530.

SMMEPA:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	530
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	156
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	63
Tehtäviä vähentynyt	108
SMMEPA:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	515

Merkittävimmät henkilöstömäärän kehittymiseen liittyvät tekijät olivat merivoimien sisäinen hallintorakenteen kehittäminen, jolloin huollon- ja kunnossapidon henkilöstöä siirtyi 1.1.2012 Merivoimien materiaalilaitokselle. Samaan aikaan toteutettiin Merivoimien puolustushaarakäytökeskuksen henkilöstön siirto Merivoimien esikuntaan ja edelleen vuoden 2012 alussa valvontahenkilöstön siirto Merivoimien operaatiokeskukseen sekä Pansion että Gyltön valvontapisteistä. Laivaston Soittokunta liitettiin Merivoimien esikunnan yhteyteen 1.1.2014. Viimeinen merkittävä kokonaisuus oli Tietotekniikkakeskuksen siirto Merivoimien esikunnalle 1.1.2015.

Ulkoisessa poistumassa toteutui laadittua arviota enemmän eläkkeelle siirtymisiä.

Poikkeama perustelumuiistioon

- Henkilökunnan määrä varusmiesjoukkuetta kohden (Tukikomppania, 2.5 kouluttajaa/joukkue) toteutuu ajoittain, kun kurssien ajaksi yksikköön kohdennetaan lisähenkilöstöä laivueista.

Lupahallinnon ja apualusten luopumissuunnitelmasta poikkeaminen aiheuttivat tehtävien säilymisen ilman tehtäväkokoontanossa huomioitua tehtävänhoitajaa.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

6.1 Rannikkoprikaati

Rannikkoprikaatin infrastruktuuri oli liian pieni nykyisille saapumiserä-
vahvuuksille. Kaikki keskeiset varuskunnalliset palveluntuotanto- ja
koulutustilat (terveysasema, varuskuntaravintola, varusvarasto, sotilas-
koti, auditorio sekä ampumaradat) oli mitoitettu pienemmille varus-
miesmäärille. Varsinkin ampumapaikkojen pieni kokonaismäärä am-
pumaradoilla 1, 2 ja 3 (76) vaikeuttaa koulutustavoitteiden saavuttamis-
ta.

Saarista luopuminen (osittainen) toteutui lähes suunnitelmallisesti.
Poikkeuksen muodostivat Helsingin edustan saaret (Vallisaari, Kunin-
kaansaari ja Isosaari), joista vuokrasopimusta jatkettiin ilman kustan-
nusvaikutusta omistajien pyynnöstä. Kyseisissä saarissa suunnitellut
toimenpiteet saatetaan loppuun vuoden 2016 kuluessa.

Kuivasaaren osalta luopumiseen liittyvä ratkaisu siirtyi vuodelle 2016.
Saaren museaalisen toiminnan jatkamiseen tai siirtämiseen ei löydetty
vastausta. Saaresta on suunniteltu ammuttavan kunnialaukauksia
Suomen ja puolustusvoimien täydessä 100 vuotta. Laukausten am-
puminen on käytännössä estänyt saaren vapaan kehittämisen.

6.2 Rannikkolaivasto

Rannikkolaivaston esikunnan tilatarpeen arvioitiin pienenevän esikun-
nan pienenevää henkilöstöä vastaavalla tavalla. Arvio osoittautui vir-
heelliseksi johtuen 8. Huoltolaivueen sijoittamisesta esikuntarakennuk-
seen. Nykytilanteessa esikuntarakennus on täysin miehitetty.

Rannikkolaivastoon Suomenlahden meripuolustusalueelta siirtyneet
osat eli 7. Pintatorjuntalaivue ja 1. Kuljetusviirikö/8. Huoltolaivue jatkoi
toimintaansa Upinniemen tukikohdassa. Uudistukseen liittyen 1. Kulje-
tusviirikö siirtyi Upinniemen laivuetalon tiloihin.

Laivaston soittokunta siirtyi Pansion merikasarmista Turun konservato-
rion tiloihin.

Pansion tukikohdan toimitilojen yleiskunto ei ollut kaikilta osin riittävällä
tasolla. Tilojen kehittämiseen tähtäviä perusparannusprojekteja aloi-
tettiin, mutta tarve olemassa olevien tilojen kunnostamiseksi sekä va-
rastointijärjestelyjen kehittämiseksi säilyy.

Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä osa toimitiloista luovutettiin
Millog Oy:lle. Osa päätöksistä perustui virheelliseen arvioon todellisesta

tilatarpeesta, mistä johtuen osa Millog Oy:lle luovutetuista tiloista on palautumassa Puolustusvoimien käyttöön vuoden 2016 aikana.

¹ Merivoimien esikunnan asiakirja DL2724/31.3.2015

SOTILASLÄÄNIEN JA ALUETOIMISTOJEN LAKKAUTTAMINEN JA UUSIEN ALUETOIMISTOJEN PERUSTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Sotilasläänien esikunta oli neljä ja ne sijaitsivat seuraavasti:

1. Etelä-Suomen sotilasläänin esikunta, Helsinki
2. Länsi-Suomen sotilasläänin esikunta, Hämeenlinna
3. Itä-Suomen sotilasläänin esikunta, Kouvola
4. Pohjois-Suomen sotilasläänin esikunta, Oulu
 1. Helsingin aluetoimisto, Helsinki (KAARTJR)
 2. Uudenmaan aluetoimisto, Raasepori (ESSLE)
 3. Itä-Uudenmaan aluetoimisto, Tuusula (ESSLE)
 4. Varsinais-Suomen aluetoimisto, Turku (LSSLE)
 5. Pirkanmaan aluetoimisto, Tampere (LSSLE)
 6. Pohjanmaan aluetoimisto, Vaasa (LSSLE)
 7. Keski-Suomen aluetoimisto, Jyväskylä (LSSLE)
 8. Satakunnan aluetoimisto, Säkyä (PORPR)
 9. Kanta-Hämeen aluetoimisto, Hattula-Hämeenlinna (PSPR)
 10. Päijät-Hämeen aluetoimisto, Lahti (HÄMR)
 11. Etelä-Savon aluetoimisto, Mikkeli (ISSLE)
 12. Pohjois-Savon aluetoimisto, Kuopio (ISSLE)
 13. Kymenlaakson aluetoimisto, Hamina (RUK)
 14. Etelä-Karjalan aluetoimisto, Lappeenranta (MAASK)
 15. Pohjois-Karjalan aluetoimisto, Kontiolahti (PKARPR)
 16. Pohjois-Pohjanmaan aluetoimisto, Oulu (PSSLE)
 17. Kainuun aluetoimisto, Kajaani (KAIPR)
 18. Lapin aluetoimisto, Rovaniemi (LAPITR)
 19. Ylä-Lapin aluetoimisto, Sodankylä (JPR)

Sotilasläänien esikunnat olivat Maavoimien esikunnan alaisia aluehallintoviranomaisia.

Sotilasläänien esikunnat vastasivat alueidensa maapuolustuksen suunnittelusta ja toimeenpanosta. Ne tukivat muita puolustushaaroja ja Rajavartiolaistosta perustamalla niille joukkoja sekä muodostamalla ja jakamalla maavoimien tilannekuvaa Maavoimien esikunnan käskemällä tavalla.

Sotilasläänien esikunnat vastasivat joukkojensa operatiivisesta käytävyydestä, valvoivat suorituskykyä ja sen kehittymistä sekä raportoivat saavutetusta sodan ajan suorituskyvystä.

Sotilasläänien esikunnat johtivat alueensa joukko-osastoille ja aluetoimistoille käskettyjen joukkotuotantotehtävien toteuttamisen. Ne johtivat joukkotuotantosuunnitelman mukaisten joukkojen sijoittamista ml. palkatun henkilöstön sijoittamista alueellaan Maavoimien esikunnan ohjeistamalla tavalla.

Sotilasläänien alaiset (ml. joukko-osastoihin kuuluvat) aluetoimistot suunnittelivat ja johtivat sotilaallista maanpuolustusta alueillaan, järjestivät kutsunnat ja käsittelivät asevelvollisuutta koskevia asioita sotilasläänien esikuntien alaisina aluehallintoviranomaisina.

2 Uusi joukko

Aluehallintorakenteen kehittämiseksi lakkautettiin 31.12.2014:

1. Etelä-Suomen sotilaslääni ja sen esikunta (Helsinki)
2. Länsi-Suomen Sotilaslääni ja sen esikunta (Hämeenlinna)
3. Itä-Suomen Sotilaslääni ja sen esikunta (Kouvola)
4. Pohjois-Suomen Sotilaslääni ja sen esikunta (Oulu)
 1. Helsingin Aluetoimisto (Helsinki)
 2. Uudenmaan Aluetoimisto (Raasepori)
 3. Itä-Uudenmaan Aluetoimisto (Tuusula)
 4. Varsinais-Suomen Aluetoimisto (Turku)
 5. Pirkanmaan Aluetoimisto (Tampere)
 6. Pohjanmaan Aluetoimisto (Vaasa)
 7. Keski-Suomen Aluetoimisto (Jyväskylä)
 8. Satakunnan Aluetoimisto (Säkylä)
 9. Kanta-Hämeen Aluetoimisto (Hämeenlinna)
 10. Päijät-Hämeen Aluetoimisto (Lahti)
 11. Etelä-Savon Aluetoimisto (Mikkeli)
 12. Pohjois-Savon Aluetoimisto (Kuopio)
 13. Kymenlaakson Aluetoimisto (Hamina)
 14. Etelä-Karjalan Aluetoimisto (Lappeenranta)
 15. Pohjois-Karjalan Aluetoimisto (Kontiolahti)
 16. Pohjois-Pohjanmaan Aluetoimisto (Oulu)
 17. Kainuun Aluetoimisto (Kajaani)
 18. Lapin Aluetoimisto (Rovaniemi)
 19. Ylä-Lapin Aluetoimisto (Sodankylä).

Maa jaettiin kuuden joukko-osaston toimialueeseen. Alla mainitut 12 aluetoimistoa perustettiin 1.1.2015 osaksi seuraavia joukko-osastoja:

1. Porin prikaati:
 - Lounais-Suomen aluetoimisto (Turku) ja
 - Pohjanmaan aluetoimisto (Vaasa)
2. Panssariprikaati:
 - Hämeen aluetoimisto (Lahti)
 - Pirkanmaan aluetoimisto (Tampere) ja
 - Keski-Suomen aluetoimisto (Jyväskylä)
3. Kaartin Jääkärirykmentti:
 - Uudenmaan aluetoimisto
4. Karjalan Prikaati:
 - Kaakkois-Suomen aluetoimisto (Kouvola) ja
 - Etelä-Savon aluetoimisto (Mikkeli)
5. Kainuun Prikaati:
 - Pohjois-Karjalan aluetoimisto (Joensuu)
 - Pohjois-Savon aluetoimisto (Kuopio) ja
 - Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto (Oulu)
6. Jääkäriprikaati:
 - Lapin aluetoimisto (Rovaniemi)

Aluetoimistot ovat asevelvollisuusasioissa suoraan Maavoimien esikunnan alaisia.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Hallintotasoja vähennettiin johtamisrakennetta keventämällä. Päällekkäisten töiden poistaminen eri organisaatiotasoilta tehosti toimintaa ja lisäsi tuottavuutta. Aluetoimistojen osalta kyettiin hyödyntämään joukko-osastojen ja aluetoimistojen välinen synergia entistäkin tehokkaamaksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Tämä korostui erityisesti kutsuntajärjestelmän toimeenpanossa ja vapaaehtoisen maanpuolustus-koulutuksen järjestelyissä.

Perustettavilla aluetoimistoilla vastattiin asevelvollisuusasioiden ja reserviläiskoulutuksen palvelutarpeeseen kattavasti koko valtakunnan alueella. Järjestelyillä turvattiin kustannustehokas ja joustava reserviläiskoulutus sekä yhteydenpito alueiden muihin viranomaisiin.

Sotilasläänien lakkauttamisen seurauksena niiden tehtävät jaettiin Maavoimien esikunnan ja joukko-osastojen välillä. Joukko-osastot vastaavat tehtävistään omalla toimialueellaan. Operatiivinen päivystys- ja johtamisvastuu keskitettiin Sotilasläänien esikuntien lakkauttamisen ja

Porin prikaatin muuttuneiden vastuiden myötä onnistuneesti Maavoimien operaatiokeskukseen niin kansallisten kuin kriisinhallintaoperaatioiden osalta.

Sotilasläänien esikuntien valmiuteen, viranomaisyhteistoimintaan ja poikkeusolojen suunnitteluun liittyvät tehtävät siirrettiin pääosin joukko-osastoille. Joukko-osastojen tehtävät valmiuteen, viranomaisyhteistoimintaan ja poikkeusolojen suunnitteluun liittyen kasvoivat merkittävästi. Joukko-osastojen kyky uusien tehtävien toteuttamiseen pyrittiin varmistamaan joukko-osastojen kokoonpanoa kehittämällä. Muun muassa pääosassa Maavoimien joukko-osastoja uutena tehtävänä perustettiin apulaiskomentajan tehtävä. Apulaiskomentajan tehtäviin kuuluu yhteistoiminnan johtaminen laaja-alaisesti.

Sotilasläänien lakkauttamisen myötä joukko-osastoille käskettiin vastuu paikallisen tason viranomaisyhteistyön sopimusten tekemisestä, sekä viranomaisyhteistyön ja virka-avun toteuttamisesta. Viranomaisten toimintaan on mahdollisesti hankaloittanut lähinnä joidenkin toimintatapojen ja kumppaneiden muuttuminen. Virka-aputehtävät on kyetty toteuttamaan.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä arvioitiin syntyvän noin 3,9 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenot lisääntyivät 0,1 milj. euroa.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Säästöä syntyi noin 0,1 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvä menosäästö oli noin 3,9 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Sotilasläänien henkilöstökokoonpano oli 1.3.2012 yhteensä 394.

Sotilasläänien henkilöstökokoonpano 1.3.2012	394
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	254
Tehtäviä vähentynyt	140
Sotilasläänien tehtäväkokoonpano 1.1.2015 (lakkautuneet)	0

Ylivahvuuteen jäi 15 henkilöä, joista 5 mentoreiksi.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Lakkautettavien sotilasläänien esikuntien tiloista luovuttiin ja sovitettiin niihin muita tilojen tarvitsijoita.

Etelä-Suomen sotilasläänin esikunnan maanpäällisistä tiloista Helsingissä luovuttiin.

Länsi-Suomen sotilasläänin esikunnan tiloista Hämeenlinnassa luovuttiin.

Itä-Suomen sotilasläänin esikunnan tiloihin siirtyi aluetoimisto Haminasta ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen yksikkö viereisestä rakennus 37:stä, josta luovuttiin.

Pohjois-Suomen sotilasläänin esikunnan tiloista Oulussa luovuttiin.

Jäljelle jääneet aluetoimistot jatkoivat entisissä tiloissa sopeuttaen toimintansa henkilömäärän mukaiseksi.

Oulun, Joensuun ja Lahden aluetoimistoille vuokrattiin toimitilat Senaatin kiinteistökannasta. Kuopion aluetoimistolle vuokrattiin tilat yksityisiltä markkinoilta.

Helsingin aluetoimisto toimii väliaikaisesti Senaatin vuokratiloissa Lautasaassa. Lopulliset aluetoimiston tilat valmistellaan vuoden 2016 aikana Santahaminaan.

¹ Maavoimien esikunnan raportti ML8122/1.4.2015 (ST IV)

PUOLUSTUSVOIMIEN LOGISTIKKALAITOKSEN PERUSTAMINEN SEKÄ MAA-, MERI- JA ILMAVOIMIEN MATERIAALILAITOSTEN LAKKAUTTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Liitteessä on kuvattu Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen (PVLOGL) perustamisen suunnittelun keskeiset vaiheet sekä erityisesti muutoksen arvioidut vaikutukset ja rakenteelliset säästöt. PVLOGL perustettiin 1.1.2015 osana puolustusvoimauudistusta ja sen perinneorganisaatiot lakkautettiin käsketyksi.

Suunnittelun tavoitteena oli, että tavoitetilassa PVLOGL vastaa puolustusvoimien logistiikan järjestelyistä sekä materiaalisen suorituskyvyn ylläpidosta ja kehittämisestä.

Logistiikan rauhan ajan rakenteen uudistuksella ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamisella oli suunniteltu saavutettavan yhteensä 25 miljoonan euron vuosittaiset rakenteelliset säästöt, jotka ylittynevät ollen noin 30 miljoonaa euroa.

1.1 Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen muodostamiseen käytetyt joukot

Logistiikkajärjestelmän keskittämiseksi lakkautettiin puolustushaarojen esikuntien johdolla Maavoimien materiaalilaitos, Merivoimien materiaalilaitos ja Ilmavoimien materiaalilaitos 31.12.2014. Maavoimien materiaalilaitokseen kuulunut Räjähdekeskus liitettiin sellaisenaan PVLOGL:een. Lisäksi maavoimien johdolla lakkautettiin Hämeen rykmentin Huoltokoulu sekä Pääesikunnan johdolla Sotilaslääketieteen keskus. Edellä mainittujen joukkojen tehtävät organisoitiin uudelleen Puolustusvoimien logistiikkalaitokseen.

Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskuksen hankeyksiköstä ja PVJJK:n esikunnasta Espoosta ja Jyväskylästä siirrettiin toimintoja Logistiikkalaitoksen esikuntaan ja Järjestelmäkeskukseen.

Merivoimien esikunnan rakenteiden ja toiminnallisuuksien tarkistamiseen ja logistiikkalaitoksen perustamiseen liittyen siirrettiin esikunnan materiaaliosastolta puolustusmateriaalin hankinta- ja kaupallinen toiminta logistiikkalaitokseen.

Merivoimien Materiaalilaitoksen lakkauttamiseen liittyen siirrettiin laitoksen esikunnasta puolustusmateriaalin hankinta- ja kaupallinen toiminta sekä merivoimien järjestelmävastuulla olevan materiaalin ylläpitoon ja kunnossapidon ohjaukseen liittyvät toiminnot logistiikkalaitokseen. Merivoimille jäi johtamisjärjestelmien järjestelmävastuu merivoimallisten järjestelmien osalta.

Puolustusvoimien logistiikkalaitokseen siirrettiin PVUUD:ssa lakkautettujen organisaatioiden henkilöstöä.

2 Uusi joukko

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen tehtävät ja hallintorakenne on käsketty puolustusvoimien hallintonormissa (HK414). PVLOGL on Pääesikunnan alainen laitos ja siihen kuuluvat laitoksen johtaja, apulaisjohtaja, talousjohtaja. PVLOGL:n alaisia hallintoyksiköitä ovat Logistiikkalaitoksen esikunta, Järjestelmäkeskus, 1. Logistiikkarykmentti, 2. Logistiikkarykmentti, 3. Logistiikkarykmentti, Sotilaslääketieteen keskus ja Räjähdekeskus. Lisäksi PVLOGL:een kuuluu Logistiikkakoulu.

Logistiikkalaitoksen esikunta, Järjestelmäkeskus, logistiikkarykmentit, Sotilaslääketieteen keskus ja Räjähdekeskus ovat hallintoyksiköitä. Logistiikkakoulu on esikunnan alainen joukkoyksikkö.

Puolustusvoimien logistiikkalaitosta johtaa logistiikkalaitoksen johtaja, jonka suoranainen esimies on Puolustusvoimien sotatalouspäällikkö. Sotatalouspäällikön apuna laitoksen ohjaamisessa on Pääesikunnan logistiikkaosasto.

Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen henkilöstökoonpano (HKP) on 2 231 (suunnitteluperustana oli 2 300). Koonpano tarkentui PVLOGL:n suunnittelun loppuvaiheessa KUPI15-päätöksestä johtuen.

Puolustusvoimien logistiikkalaitos toteuttaa valtakunnallisesti logistiikan järjestelyt ja tuottaa logistiikan palvelut. Se muodostaa alaisillaan logistiikkarykmenteillä ja erillisyyksiköillään logistiikkajärjestelmän ja sen palveluverkoston rungon. Logistiikkalaitos vastaa materiaalihankintojen ja muun hankintatoiminnan kokonaisuuden johtamisesta ja toteutuksesta puolustusvoimissa ja se vastaa keskitetysti materiaalsuorituskyvyn ylläpidosta ja elinjaksohallinnasta puolustusvoimissa sekä toimii Pääesikunnan ja puolustushaaraesikuntien teknisenä asiantuntijana.

Lisäksi logistiikkalaitos liittyy puolustusvoimat sopimuksilla osaksi kansallista ja kansainvälistä logistiikkajärjestelmää ja vastaa yhteiskunnan logistiikkaan järjestelmiin kytkeytymisestä sekä logistiikan sopimushallinnasta.

Logistiikkalaitos hankkii, ylläpitää sekä omistaa puolustusvoimien materiaalin.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Logistiikkajärjestelmän uudistamisen tavoitteena oli kehittää valmiuden ja poikkeusolojen toimintakyvyn varmistava, kustannustehokas puolustusvoimien yhteinen logistiikkajärjestelmä, joka mahdollistaa puolustusvoimien ydintoiminnan toteuttamisen. Muutoksen perustana olivat logistiikkajärjestelmän toiminnan tehostaminen, päällekkäisyyksien poistaminen ja logistiikan kokonaishenkilöstömäärän vähentäminen.

Logistiikkalaitos omistaa puolustusvoimien materiaalin ja vastaa sen elinkaaren hallinnasta. Laitos toteuttaa puolustusvoimien kehittämissuunnitelmien sekä toimintasuunnitelman mukaisten ylläpitotehtävien edellyttämät puolustus- ja turvallisuushankintalain mukaiset hankinnat sekä puolustusvoimien kansallisen kynnyksiarvon ylittävät hankintalain mukaiset hankinnat.

Puolustusvoimien joukot voivat tehdä logistiikkalaitoksen ylläpitämiin sopimuksiin perustuvia hankintalain mukaisia siviilihankintoja.

Logistiikan kumppanuuksien järjestelyvastuut keskitettiin Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle, joka valmistelee, ylläpitää ja toteuttaa valtakunnallisia kumppanuus-, sotatalous- ja palvelusopimuksia sekä muita tarpeellisia yhteistoimintajärjestelyjä sekä niihin liittyviä puolustusvoimien ja kumppanien yhteisiä varautumis- ja valmiussuunnitelmia.

VAATKE-päätöksen mukaisesti vaatedushuoltoa kehitettiin omana toimintana 1.1.2014 alkaen. Talousvarikolle kuuluneet järjestelmävastuutehtävät siirrettiin Järjestelmäkeskukseen.

Myös SOTLK:lle kuuluneita järjestelmävastuutehtäviä siirrettiin Järjestelmäkeskukseen.

Kunnossapidon kumppanuudesta tehdyt päätökset vaikuttivat joukko-osastojen ja logistiikkalaitoksen tehtäviin ja henkilöstörakenteeseen.

Länsi-Suomen Huoltorykmenttiin kuuluvan Järjestelmäkeskuksen tehtävät siirtyivät pääosin Järjestelmäkeskuksen vastuulle.

PVLOGL:n perustaminen oli myös osana Valtion tuottavuuden kehittämisen Vaikuttavuus ja Tuloksellisuus (VATU) -2015 hanketta. Tavoitteet ja niiden arvioitu toteuma olivat:

Vaikuttavuus: Puolustusvoimallisilla uudistetulla keskitetyillä logistiikka- ja materiaalipalveluilla turvattiin puolustuskyvyn edellyttämien suorituskykyjen rakentaminen, ylläpito ja käyttö 2020-luvulla

Palvelukyky: Logistiikkalaitoksen perustamisella varmistettiin jatkossa puolustusvoimallinen logistiikan palvelukyky.

Aikaansaannoskyky: Onnistuneella henkilöstösuunnittelulla ja etupainoisella PVLOGL:een suunnitellun henkilöstön koulutuksella varmistettiin logistiikka- ja materiaalipalvelujen edellyttämä osaaminen.

Tuottavuus ja taloudellisuus: PVLOGL:en suunnitellulla keskitetyillä, virtaviivaisella toimintamallilla sekä aiempaa pienemmällä organisaatiolla parannettiin toiminnan kustannustehokkuutta ja varauduttiin tekijöihin, jotka mahdollisesti aiheuttavat jatkossa kustannusten nousua. Lisäksi uudessa toimintamallissa yhdistettiin olemassa olevaa osaamista ja resursseja sekä vältettiin turhaa ja päällekkäistä työtä.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 22,8 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Vuosittaisten kiinteistömenojen arvioitiin nousevan 1 milj. euroa uusien tilojen vuokrauksen ja tilojen muutostöiden seurauksena.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonnaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Toimintamenosäästöjä syntyi 1,3 milj. euroa.

Menosäästöä syntyi noin 23,1 milj. euroa vuonna 2015.

Kertaluonteisia PVUUD:n menoja PVLOGL:n muodostaneilla organisaatioilla muodostui yhteensä 14,463 M€

2013:

- ILMAVMATL 310.000 (ilmavoimien uudistuksen vaatimat investoinnit)
- MAAVMATL 1.978.000 (lakkautettavien joukkojen materiaalivarasto)
- PVLOGLR 205.000 (rungon toiminta).

Yhteensä 2.493.000€

2014:

- ILMAVMATL 3.500.000 (ilmavoimien vaatimat investoinnit)
- MERIVMATL 60.000 (muuttokustannukset)
- MAAVMATL 2.210 000 (PVLOGL ja varastointijärjestelyt)
- SOTLK 1.407 000
- PVLOGLR 1.578.000 (rungon toiminta ja varustelu).

Yhteensä 8.755.000€

Riihimäen terveysaseman toimipisteen edellyttämät muutostyöt 116 000 €, josta seuraa vuokravaikutus 7 % / vuosi.

2015:

- MAAVMATL 136.000€
- PVLOGL henkilöstötuki 2.926.000€

Yhteensä 3.062.000€

2016:

- PVLOGL henkilöstötuki 154.000€

5 Henkilöstövaikutukset

Logistiikkalaitoksen henkilöstövaikutukset keskittyivät vuosille 2013 - 2015.

Logistiikka-alan kokonaishenkilöstömäärä 31.3.2012 oli 2905.

- Maavoimien materiaalilaitoksessa 1 544 henkilöä sisältäen Räjähdelaitoksen ja Koeampumalaitoksen
- Merivoimien materiaalilaitoksessa 277 henkilöä

- Ilmavoimien materiaalilaitoksessa 482 henkilöä, ei sisällä Koelentokeskusta
- Sotilaslääketieteen keskuksessa 533 henkilöä
- Huoltokoulussa 69 henkilöä.

Naisten osuus henkilöstöstä oli 907 eli 31 %.

Henkilöstömääräksi suunnitteluvaiheessa oli muodostunut noin 2 300 henkilöä, mutta siihen vaikuttivat KUPI15-ratkaisu, muutokset puolustusvoimien kansainvälisen toiminnan organisoimisessa ja eräiden ilmapuolustusvoimien komponenttien siirtyminen logistiikkalaitoksen kokoonpanoon.

Logistiikkalaitoksen perustamisen myötä henkilöstömäärä väheni 573 tehtävää nykyisten lähtöorganisaatioiden henkilöstömäärään verrattuna. Uudelleenjärjestelyn jälkeen henkilöstömäärä 1.1.2015 on 2 231.

Maavoimien materiaalilaitoksen kirjoilla 31.3.2012 oli yhteensä 1 544 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä on 537 ja siviilihenkilöstöä 1 007. Maavoimien materiaalilaitokseen kuuluvan Räjähdelaitoksen ja Koeampumalaitoksen lakkauttamisten ja Räjähdekeskuksen perustamisen myötä väheni yhteensä 152 tehtävää, joista sotilaita on 58 ja siviilejä 94. Räjähdekeskus perustettiin 1.1.2013, jolloin sen kirjoilla oli yhteensä 167 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä on 40 ja siviilihenkilöstöä 127. Palkatun henkilöstön poistuma oli määräaikaisten virkasuhteiden tai tehtävien päättymisen, eläköitymisen sekä muun henkilöstön vaihtuvuuden myötä vuoden 2014 loppuun mennessä 77 sotilasta ja 63 siviiliä.

Maavoimien materiaalilaitoksesta siirtyi SAP -osaamiskeskus Puolustusvoimien palvelukeskukseen sekä Etelä-Suomen huoltorykmentin huoltokeskus Kaartin jääkäriyrykmenttiin. Näiden henkilöstövaikutus oli 108 tehtävää.

Logistiikkalaitoksen tehtäviin kohdennettiin Maavoimien materiaalilaitoksen henkilöstöstä tehtävien edellyttämän osaamisen varmistamiseksi yhteensä 1165 henkilöä; 405 sotilasta ja 760 siviiliä.

PVLOGL:n perustamisen yhteydessä MAAVMATL:n tehtävävirrät suuntauivat Tampereelle, Turkuun ja Jyväskylään.

Merivoimien materiaalilaitoksen kirjoilla 31.3.2012 oli yhteensä 277 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä on 90 ja siviilihenkilöstöä 187. Palkatun henkilöstön poistuma oli määräaikaisten virkasuhteiden tai tehtävien päättymisen, eläköitymisen sekä muun henkilöstön vaihtuvuuden myötä vuoden 2014 loppuun mennessä 13 sotilasta ja 14 siviiliä.

Logistiikkalaitoksen tehtäviin kohdennettiin Merivoimien materiaalilaitoksen henkilöstöstä tehtävien edellyttämän osaamisen varmistamiseksi yhteensä 236 henkilöä; 74 sotilasta ja 162 siviiliä.

Merivoimien materiaalilaitoksessa oli vuoden 2014 lopussa edellä mainittujen siirtyvien tehtävien lisäksi, sekä luonnollisen poistuman jälkeen

kohdennettavissa arviolta 3 sotilastehtävässä ja 11 siviilitehtävässä olevaa.

Edellisen lisäksi Merivoimien esikunnan tehtävien tarkistamiseen ja PVLOGL:n perustamiseen liittyen siirrettiin Merivoimien esikunnan materiaaliosastolta puolustusmateriaalin hankinta- ja kaupallinen toiminta PVLOGL:een. Yhteensä 34 tehtävää siirtyi PVLOGL:een, joista 27 sotilas- ja 7 siviilitehtäviä.

PVLOGL:n perustamisen yhteydessä merivoimien tehtävävirrät suuntautuivat Tampereelle ja Turkuun.

Ilmavoimien materiaalilaitoksen kirjoilla 31.3.2012 oli yhteensä 482 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä on 116 ja siviilihenkilöstöä 366. Palkatun henkilöstön poistuma oli määräaikaisten virkasuhteiden tai tehtävien päättymisen, eläköitymisen sekä muun henkilöstön vaihtuvuuden myötä vuoden 2014 loppuun mennessä 15 sotilasta ja 25 siviiliä.

Logistiikkalaitoksen tehtäviin kohdennettiin Ilmavoimien materiaalilaitoksen henkilöstöstä tehtävien edellyttämän osaamisen varmistamiseksi yhteensä 418 henkilöä; 97 sotilasta ja 321 siviiliä.

PVLOGL:n perustamisen yhteydessä Ilmavoimien materiaalilaitoksen 111 tehtävää suuntautui Jyväskylästä Tampereelle.

Sotilaslääketieteen keskuksen kirjoilla 31.3.2012 oli yhteensä 533 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista sotilashenkilöstöä 75 ja siviilihenkilöstöä 458. Palkatun henkilöstön poistuma oli määräaikaisten virkasuhteiden tai tehtävien päättymisen, eläköitymisen sekä muun henkilöstön vaihtuvuuden myötä vuoden 2014 loppuun mennessä 5 sotilasta ja 94 siviiliä.

Siirtyviin tehtäviin kohdennettiin Sotilaslääketieteen keskuksen henkilöstöä tehtävien edellyttämän osaamisen varmistamiseksi yhteensä 380 henkilöä; 53 sotilasta ja 327 siviiliä.

Logistiikkakouluun kohdennettiin 6 sotilastehtävää ja 3 siviilitehtävää.

Sotilaslääketieteen keskuksessa 59 tehtävää suuntautui Riihimäelle.

Huoltokoulusta siirtyi 63 tehtävää Riihimäelle perustettavaan Logistiikkakouluun, joista 52 sotilastehtävää ja 11 siviilitehtävää.

Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen hankeyksikössä ja PVJJK:n esikunnassa Espoossa ja Jyväskylässä 31.3.2012 oli logistiikkalaitokseen siirtyvissä tehtävissä yhteensä 85 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa, joista siirtyi 74 tehtävää, 9 sotilas- ja 65 siviilitehtävää, perustettavaan Logistiikkalaitoksen Järjestelmäkeskukseen ja Logistiikkalaitoksen esikuntaan. Kokonaisuudessaan luonnollinen poistuma oli vuoden 2015 mennessä 11 henkilöä. Pääosa tehtävävirroista kohdentui Hankeyksiköstä Espoosta Järjestelmäkeskuksen TVJ- osastoon Tampereelle.

Viestikoelaitoksesta siirtyi 10 tehtävää Puolustusvoimien Logistiikkalaitokseen.

Logistiikka-alan henkilöstökokoonpano 1.3.2012	2 905
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	124
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	225
Tehtäviä vähentynyt	573
PVLOGL tehtäväkokoonpano 1.1.2015	2 231

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamiseen liittyen puolustusvoimat luopui Hämeen rykmentin Huoltokoulun tiloista Lahdessa, Etelä-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Helsingissä, Länsi-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Hämeenlinnassa, Pohjois-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Oulussa, Merivoimien materiaalilaitoksen esikunnan tiloista Turussa sekä Sotilaslääketieteen keskuksen tiloista Lahdessa ja lakkautetuissa joukko-osastoissa.

Logistiikkalaitoksen toimijat sijoituivat puolustusvoimien käytössä olleisiin tiloihin, joihin tehtiin laitoksen toiminnan edellyttämiä välttämättömiä muutoksia. Laitoksen esikunnalle vuokrattiin lisätilaa kiinteistöstä, jossa puolustusvoimat oli jo aiemmin vuokralaisena.

Toimitiloista luopuminen koski ensisijaisesti vain henkilöstön työskentelytiloja ja niihin liittyviä rakenteita. Lakkautettavien organisaatioiden/hallintoyksikköjen käytössä ei ollut sellaisia alueita joista uudistukseen liittyen luovuttaisiin (pl. luovuttavien toimitilojen tontit). Korjaamotai teollisen valmistamisen, varastoinnin tai materiaalin hävittämisen toimitiloihin Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustaminen ei tuonut muutoksia. Työssä ei myöskään näin ollen ole tunnistettu tarvetta pilaantuneiden maiden kartoitus- ja puhdistustöille muutokseen liittyen.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamiseen liittyen Maavoimat, Merivoimat ja Ilmavoimat lakkauttivat edellä (kohdassa: Muutoksen kohteena oleva joukko) mainitut hallintoyksiköt 31.12.2014. Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamiseen ja edellä mainittuihin lakkautuksiin liittyen Maavoimat luopui Hämeen rykmentin Huoltokoulun tiloista Lahdessa, Etelä-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Helsingissä, Länsi-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Hämeenlinnassa ja Pohjois-Suomen huoltorykmentin esikunnan tiloista Oulussa.

Luopumisilla saavutettavat säästöt sisältyivät Maavoimien suunnitelmiin. Sotilaslääketieteen Keskus luopui tiloistaan Lahdessa. Kaikista edellä mainituista tiloista luovuttiin 31.12.2004 tapahtuvan organisaatioiden lakkautuksen jälkeen.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamiseen ja lakkautuksiin liittyen Maavoimat, Merivoimat ja Ilmavoimat siirsivät 1.1.2015 alkaen Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle kaikki muut edellä mainittujen lakkautettujen hallintoyksikköjen käytössä olleet toimitilat sekä kaikki ne

erilliset ampuma- ja harjoitusalueet, joista Puolustusvoimien logistiikkalaitos vastaa 1.1.2015 alkaen.

Espoossa Kilon kiinteistöissä olleita Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen osia siirtyi logistiikkalaitokseen.

Logistiikkalaitoksen esikunta sijoittui Tampereelle. Logistiikkalaitoksen esikunnalle vuokrattiin MAAVMATL:n käytössä olevasta kiinteistöstä lisätilaa Tampereelta.

Järjestelmäkeskuksen maajärjestelmäosasto sijoittui Tampereelle.

Järjestelmäkeskuksen merijärjestelmäosasto sijoittui Merivoimien Esi-kunnan materiaaliosaston aiemmin käyttämiin tiloihin Turussa.

Järjestelmäkeskuksen ilmajärjestelmäosasto sijoittui pääosillaan Tampereelle. Osia siitä sijoittui Jyväskylän Tikkakoskelle.

Järjestelmäkeskuksen TVJ -järjestelmäosasto sijoittui Tampereelle ja Riihimäelle.

1. Logistiikkarykmentin esikunta sijoitettiin Itä-Suomen huoltorykmentin ja Itä-Suomen sotilasläänin olemassa oleviin tiloihin Kouvolassa.

2. Logistiikkarykmentin esikunta sijoitettiin puolustusvoimien tällä hetkelläkin vuokraamiin tiloihin Turkuun. Merivoimien varikko sijoittui olemassa oleviin tiloihin Turkuun ja Kemiönsaareen. Merivoimien kunnossapitokeskus sijoittui olemassa oleviin tiloihin Turkuun ja Kirkkonummelle ja niiden tilat vuokrattiin edelleen MILLOG OY:lle.

3. Logistiikkarykmentin esikunta sijoitettiin olemassa oleviin tiloihin Jyväskylään. Ilmavoimien varikko sijoittui olemassa oleviin tiloihin Tampereelle ja Jyväskylään.

Logistiikkarykmenttien varasto-osastot, Talousvarikon toimipisteet ja Räjähdekeskuksen toimipisteet säilyivät nykyisillä sijoituspaikkakunnilla.

Sotilaslääketieteen keskus ja Logistiikkakoulu sijoitettiin olemassa oleviin perusparannettuihin tiloihin Riihimäellä.

Tietyistä nykyisistä toimitiloista luopuminen aiheutti rakentamistarpeita niiden erikoistoimintojen osalta, joille ei ollut vaatimuksia täytettäviä toimintatiloja muualla puolustusvoimissa (mm. hankeyksikön kehitysympäristö).

¹ Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen raportti BL123/15.1.2015

PUOLUSTUSVOIMIEN PALVELUKESKUKSEN PERUSTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Puolustusvoimauudistuksessa perustettiin uutena hallintoyksikkönä Puolustusvoimien palvelukeskus (PVPALVK). Palvelukeskus tuottaa kaikille hallintoyksiköille yhteisiä tukipalveluja. Muutos koski kaikkia Puolustusvoimien hallintoyksiköitä, koska hallintoyksiköiden henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, tietohallinnon, arkistotoimen ja hankintatoimen tehtäviä ja resursseja uudelleen järjesteltiin ja keskitettiin perustettuun Puolustusvoimien palvelukeskukseen.

2 Uusi joukko

Lähtökohtana organisaatiolle oli, että toiminta sijoittuu pääosin yhdelle paikkakunnalle, jonka suunniteltiin olevan Tuusula. Alueellistamistoimikuntaa ja vaihtoehtoisia kuntia kuultuaan puolustusministeri vahvisti pääpaikaksi Joensuun ja muiksi toimipaikoiksi Tuusulan, Tampereen ja Mikkelin.

Puolustusvoimien palvelukeskuksen alkuperäinen henkilöstövahvuus oli 227 henkilöä. Kokoonpanoon sisältyi suunnitteluvaiheessa nimikkeistökeskus (NIKES). Nimikkeistökeskus päätettiin kuitenkin liittää Puolustusvoimien logistiikkalaitokseen, johon sillä on toiminnalliset yhtyköt. Talousalan henkilöstövahvuutta supistettiin myöhemmin muutamia tehtäviä, samoin palvelupisteen kokoonpanoa. Kokoonpanoksi vahvistettiin lopulta 199 tehtävää. Palvelukeskuksen tehtävät säilyivät nimikkeistökeskuksen tehtävät pois lukien ennallaan.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Puolustusvoimien palvelukeskuksen perustamisen toiminnalliset vaikutukset olivat perustelumistion mukaiset. Palveluiden keskittäminen muutti merkittävästi tarjottavien palveluiden tarjontaa ja toteuttamista. Osassa palveluista muutos lisäsi loppukäyttäjän osuutta palvelutuotannossa itsepalvelun muodossa.

Tukipalvelujen tilaajana toimii Pääesikunnan henkilöstöosasto. Suurimmassa osassa palveluista asiakkaana toimii Puolustusvoimien hallintoyksikkö ja loppukäyttäjä hallintoyksikön virkamies. Asetelmassa kaikkien osapuolien osaaminen, vastuu ja oman roolinsa ymmärtäminen ovat keskeisessä asemassa.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi 2,1 milj. euroa.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki yläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenot lisääntyivät 0,4 milj. euroa.

Muita toimintamenoja ei säästynyt.

Yhteensä menosäästö oli noin 1,7 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

5 Henkilöstövaikutukset

Valmistelun yhteydessä Palvelukeskuksen kokoonpanoksi vahvistettiin 199 virkaa. Viroista 122 sijoitettiin Joensuuhun, 45 Tuusulaan, 27 Tampereelle ja 5 Mikkeliin.

PVPALVK:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	0
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	80
Uusia tehtäviä	119
PVPALVK:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	199

Puolustusvoimissa talouden tehtävissä toimineiden henkilöstömäärä väheni uudistuksessa yli kolmanneksella noin 100 tehtävää.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Suunnitelmasta poiketen Puolustusvoimien palvelukeskus toimii neljällä eri paikkakunnalla. Toimipaikoista Joensuu ja Tuusula ovat Puolustusvoimien palvelukeskuksen hallinnassa. Tampereella Puolustusvoimien palvelukeskuksen toiminnot sijoituivat Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen tiloihin sekä Mikkeliissä Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen tiloihin.

Puolustusvoimien palvelukeskuksella on nykyään käytössään toimitilaa:

- Joensuussa 1 640 m²
- Tuusulassa 8 317 m². Toimitilat toimivat merkittävältä osalta kurssi-keskuksen omaisessa käytössä.

Puolustusvoimien palvelukeskus irtisanoi kiinteistöjä Taistelu-koulun alueelta 2 589 m².

¹ PEHENKOS:n asiakirja AL7590/24.4.2015

PUOLUSTUSVOIMIEN TUTKIMUSLAITOKSEN PERUSTAMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen (PVTUTKL) toimeenpano toteutettiin toimeenpanokäskyn mukaisesti. Seuraavat valmistautumistehtävät toimeenpantiin PLM:n hallinnollisen päätöksen FI.PLM.2013-2363 mukaisesti:

- Puolustusvoimien teknillinen tutkimuslaitos (PVTT) ja Merivoimien tutkimuslaitos (MERIVTL) lakkautettiin itsenäisinä hallintoyksiköinä 31.12.2013
- Puolustusvoimien tutkimuslaitos perustettiin 1.1.2014
- Organisoitiin MPKK:n Käyttäytymistieteiden laitos osaksi PVTUTKL:ta 1.1.2014
- Organisoitiin Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen Verkostopuolustuksen kehittämiskeskus osaksi PVTUTKL:ta 1.1.2014.

PVTUTKL:een kohdennettiin yksittäisiä puolustushaarojen, MPKK:n sekä Pääesikunnan ja alaisten laitosten T&K-tehtäviä.

PVTUTKL:n Ylöjärven vartiosto siirrettiin SATLSTO:n kokoonpanoon 1.1.2015.

2 Uusi joukko

Puolustusvoimien tutkimuslaitos (PVTUTKL) on puolustusvoimien yhteinen resurssi, joka tuottaa monialaisesti puolustushaarojen sekä Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten tarvitsemat vaativat tutkimus-, kehittämis-, testaus- ja evaluointipalvelut.

Tutkimuslaitoksen osaksi rakennettiin korkealuokkainen, puolustusvoimallinen strategista suunnittelua ja puolustusjärjestelmän käyttöperiaatteiden kehittämistä tukeva yksikkö, doktriiniosasto, jolla on valmius tukea päätöksentekoa myös poikkeusoloissa.

Puolustusvoimien tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) uudelleenorganisointimallissa puolustusvoimiin luotiin kaikkiin suorituskyvyn osatekijöihin liittyvää tutkimusta sisältävä monialainen, puolustusvoimallinen tutkimuslaitos.

Puolustusvoimien tutkimuslaitos toimii Pääesikunnan suunnitteluosaston (vast.) ohjauksessa.

PVTUTKL:n kotikunta on Ylöjärvi. Toimintoja on myös Riihimäellä ja Tuusulassa.

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen kokoonpanoksi muodostui 1.1.2014 lukien:

- Laitoksen johtaja
- Esikunta
- Doktriiniosasto

- Asetekniikkaosasto
- Räjähde- ja suojelutekniikkaosasto
- Informaatiotekniikkaosasto
- Toimintakykyosasto
- Tutkimussuunnitteluyksikkö.

Esikunta vastaa Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen hallinnollisista palveluista ja turvallisuudesta ja tutkimussuunnitteluyksikkö vastaa laitoksen yhteisestä tuotannon hallinnasta.

Puolustushaaroille ja Pääesikunnan alaisille laitoksille jäi oma riittävä kyky sellaiseen T&K -toimintaan, jolla ei ole selkeitä synergiahyötyjä muiden toimijoiden kanssa eikä muita keskeisiä asiakkaita.

3 Toiminnalliset vaikutukset

T&K -toiminnan uudistamisen perusajatuksena oli puolustusvoimien kaikkien T&K -toiminnan osa-alueiden (ml. teknologiatutkimus) kokonaisohjaus ja -koordinaatio. Puolustusvoimien T&K -toiminnan rakenteet oli todettu jo pitkään epätydyttäväksi ja niiden kehittämistä puolustusvoimalliseen suuntaan oli esitetty useita kertoja 1960-luvulta lähtien. Rakenteellisesti tutkimuskenttä oli sirpaloitunut kymmeneen yksiköihin, joiden koko vaihteli kolmen ja 100 henkilön välillä. Organisointimalli ei tukenut T&K -toiminnan ohjaamista ja johtamista kokonaisuutena.

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen perustaminen keskitti puolustusvoimien T&K -toimintoja, loi kustannussäästöjä ja takasi paremman perustan puolustusvoimien yhteisten suorituskäytöjen kehittämiseksi.

Tutkimuslaitoksen tehtävänä on puolustusvoimauudistuksen perusajatuksen mukaisesti tuottaa monialaisesti Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten sekä puolustushaarojen tarvitsemia vaativia tutkimus-, kehittämis-, testaus- ja evaluointipalveluja kaikkiin suorituskäytön osatekijöihin liittyen (toiminta- ja käyttöperiaatteet, henkilöstö, materiaali ja teknologia). Puolustusvoimien tutkimuslaitos tukee kaikkia puolustusvoimien pääprosesseja suorituskäytön suunnittelusta suorituskäytön käyttöön. Tutkimuksellinen tuki erityisesti strategiselle ja operatiiviselle suunnittelulle (pääprosessit 1 ja 3) on parantunut merkittävästi tutkimuslaitoksen perustamisen myötä. Lisäksi tutkimustoiminnan resursseja kohdennettiin laitoksen perustamisen yhteydessä puolustuksen kannalta tärkeimmille alueille.

Puolustusvoimauudistuksen suunnitteluvaiheessa laitokseen hahmoteltiin keskitettävän myös puolustusvoimien ulkopuolelta tilattavien T&K -palvelujen koordinaatio ja tutkimusten hankinta. Tällaista tehtävää tutkimuslaitokselle ei kuitenkaan annettu eikä sitä ole nykyisten resurssien ja PV:n toimintatapojen puitteissa mahdollista toteuttaa. Tutkimuslaitos kuitenkin vastaa lukuisista sille käskettyihin T&K -tehtäviin liittyvistä T&K -hankinnoista (tekninen asianhoitaminen).

Lisäksi laitoksen tehtäväksi hahmoteltiin T&K -alan kumppanuuksien ja yhteistyön koordinaatio ja hallintatehtävää kansallisesti ja kansainvälisesti. Laitoksella on merkittävä rooli kansainvälisen yhteistyön koordi-

naatiassa (erityisesti EDA:ssa ja NATO:ssa), mutta PV:n T&K -yhteistyön kokonaiskoordinaatiotehtävää tutkimuslaitokselle ei kuitenkaan annettu eikä sitä ole resursoitu, vaan Pääesikunnan suunnitteluosasto vastaa T&K -yhteistyön kokonaiskoordinaatiosta.

Tutkimuslaitos toteuttaa puolustusvoimien henkilöstölle mm. rekrytoinnin vaatimia psykologisia testejä samalla volyymilla kuin 2011. Tämän tehtävän resurssitaso määritetään vuosittain PESUUNNOS:n johtamassa T&K -suunnitteluprosessissa.

4 Taloudelliset vaikutukset

Kiinteät henkilöstömenot sisälsivät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttivat henkilötyövuosien määrän kehitys ja henkilötyövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Säästöä syntyi noin 1,7 milj. euroa alkaen vuonna 2015.

Puolustusvoimat oli vuokrannut käyttämänsä tilat ja alueet ja hankki ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä olivat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenoissa ei ole tullut säästöä.

Uudistuksella pyrittiin turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ollut varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähensi henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot liittyivät esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Toimintamenosäästöjä syntyi 0,1 milj. euroa.

Menosäästö oli noin 1,8 milj. euroa vuodesta 2015 alkaen.

5 Henkilöstövaikutukset

PVTT:n henkilöstökokoonpano 1.3.2012	175
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	26
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	8
Tehtäviä lisääntyi	7
PVTUTKL:n tehtäväkokoonpano 1.1.2015	200

HUOM: 1 nollarivi ja 1 ylivahvuus, kaikki yhteensä 202.

Uudistuksen toteuttamisen aikana PVTUTKL:n tehtäväkokoonpanoa tarkennettiin 212 tehtävästä 200 tehtävään.

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Investointikohde	Paikkakunta	Kustannus (€)	Valmis
Rak 175 Orava	Riihimäki	1 240 000	2/2014
Rak 1 Esikunta	Ylöjärvi	185 000	10/2014

Vanhasta esikuntarakennuksesta luovuttiin 31.12.2014.

¹ PVTUTKL:n asiakirja AL8215/4.5.2015

PÄÄESIKUNNAN TOIMINTOJEN JA ORGANISAATION KEHITTÄMINEN¹

1 Muutoksen kohteena oleva joukko

Helsingissä sijaitseva Pääesikunta on valtion keskushallintoon kuuluva viranomainen ja puolustusvoimien johtoesikunta. Pääesikunta johtaa ja valvoo puolustusvoimille säädettyjen tehtävien suorittamista, jollei puolustusvoimain komentajan toimivallasta muuta johdu. Pääesikuntaa johtaa pääesikunnan päällikkö.

Pääesikunnan henkilöstökokoonpano (HKP) on seuraava:

UPS	EUPS	OU	SIV	AU	YHT
188	33	11	202	11	445

Lisäksi PE:ssa on 6 määräaikaisesti palkattua. ”PE muut” kirjoilla on 39 henkilöä, joista 11 on virkavapaalla ja heille ei makseta palkkaa. Pääesikunnan henkilötyövuosikehys vuodelle 2012 oli 426 henkilötyövuotta. Palkkakehys oli 30 820 000 euroa.

Pääesikunta käsittelee ja ratkaisee puolustusvoimille kuuluvat asiat, joita ei ole säädetty puolustusvoimien muun viranomaisen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

Pääesikunta on strategisoperatiivisen tason esikunta, jonka tehtävänä on toimia Puolustusvoimain komentajan johtoesikuntana koko puolustusvoimia koskevissa asioissa ja erityisesti puolustushaarojen yhdistetyn käytön suunnittelussa ja johtamisessa. Pääesikunta suunnittelee ja toimeenpanee puolustusvoimien yhteiset operaatiot.

Pääesikunta ohjaa ja koordinoi puolustushaarojen, Maanpuolustuskorkeakoulun ja alaistensa laitosten toiminnan sekä jakaa toiminnan toteuttamiseksi tarvittavat resurssit. Pääesikunta koordinoi puolustusvoimien yhteistoimintaa eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa puolustusvoimien tehtävien toteuttamiseksi ja sotilaallisen maanpuolustuksen päämäärien saavuttamiseksi. Pääesikunta valmistelee puolustushaarojen suorituskyykyvaatimukset ja jakaa tai keskittää niiden toteuttamiseksi tarvittavat resurssit. Lisäksi Pääesikunta vastaa koko puolustusvoimia koskevasta hallinnollisesta ohjauksesta.

Pääesikunnan muita tehtäviä ovat muun muassa:

- 1) puolustusvoimien kehittämissuunnitelmiin kuuluvat asiat, jotka tehdään Pääesikunnan johtamana, mutta joihin osallistuu alajohtoportaat ja joita käsitellään osana strategista ja muita suunnitteluprosesseja. Näiden tehtävien suorittamiseen vaikuttavat puolustusvoimien ulkopuolelta tulevat asiat, esimerkiksi valtioneuvoston selonteot, puolustusministeriön strateginen suunnitelma sekä tuottavuusohjelma
- 2) organisaation sisältä syntyvät Pääesikunnassa käsiteltävät asiat, jotka tulevat esille puolustusvoimien ylimmän johdon tilanteen arvioinnin perusteella sekä

- 3) organisaation toiminnan ja työskentelyn kehittämisen kautta syntyvät asiat, joiden vaikutukset on otettava huomioon.

2 Uusi joukko

Helsingissä sijaitseva Pääesikunta on valtion keskushallintoon kuuluva viranomainen ja puolustusvoimien johtoesikunta. Pääesikunta johtaa ja valvoo puolustusvoimille säädettyjen tehtävien suorittamista, jollei puolustusvoimain komentajan toimivallasta muuta johdu. Pääesikuntaa johtaa pääesikunnan päällikkö.

Pääesikunta organisoitiin uudelleen 1.1.2015.

Pääesikunnan tehtävänkokoontaminen 1.1.2015 alkaen:

UPS	EUPS	OU	SIV	AU	YHT
192	37	17	168	11	425

Lisäksi Pääesikuntaan kuuluu PV MUUT ryhmä. Ryhmä sisältää kansainvälisessä palveluksessa olevat, pääluottamusmiehet, adjutantit sekä puolustusministeriössä palvelevat virkamiehet:

UPS	EUPS	OU	SIV	AU	YHT
58	5	6	18	3	90

Puolustusvoimauudistukseen liittyvissä muutoksissa Pääesikunnan organisaatorakennetta uudistettiin sekä henkilövahvuutta pienennettiin. 1.1.2015 lukien kansainvälisissä tehtävissä olevien hallinto keskitettiin Puolustusvoimien tiedustelukeskukselta Pääesikunnan vastuulle.

Puolustusvoimauudistuksessa vahvennettiin Pääesikunnan strategista suunnittelua ja yhteisoperaatioiden johtamista. Lisäksi kehitettiin toimialajohtamista sekä madallettiin päätöksenteon ratkaisuoikeuksia. Myös Pääesikunnan työskentelymenetelmiä kehitettiin ottaen huomioon puolustusvoimalliset toimintatavat.

Pääesikunnan organisaatiota kehitettiin muodostamalla toimialapohjaiset osastot. Pääesikunta ohjaa viittä laitosta ja koulutusasioissa Maanpuolustuskorkeakoulua.

Keskeisimmät muutokset Pääesikunnan uudelleen organisoinnissa olivat seuraavat:

- Pääesikunnan päällikön alaiset erillisyyksiköt organisoitiin uudelleen apulaisesikuntapäälliköiden ja kanslian alaisuuteen,
- Apulaisesikuntapäälliköiden määrä nostettiin kolmesta neljään,
- Perustettiin koulutusosasto J7,
- Yhdistettiin nykyiset materiaali- ja logistiikkaosasto yhdeksi J4/J10 logistiikkaosastoksi,
- Yhdistettiin nykyiset talous- ja suunnitteluosastot yhdeksi J5/J8 suunnitteluosastoksi ja

- Vahvennettiin järjestelyalan osaamista operatiivisella osastolla.

3 Toiminnalliset vaikutukset

Pääesikunnan organisaatiota ja toimintaa kehitettiin vastaamaan puolustusvoimien pääprosesseja. Pääesikunnan päällikkö johtaa pääesikunnan toimintaa apunaan neljä apulaisesikuntapäällikköä ja pääesikunnan kanslian päällikkö. Keskeisimmät toiminnalliset uudistukset olivat apulaisesikuntapäälliköiden tehtävien uudelleen määrittely, toimialaohjauksen vahvistaminen sekä päätöksenteon ratkaisuoikeuksien delegointi nykyistä alemmas. Pääesikunnan alaista laitosta ohjaa laitoksesta riippuen joko apulaisesikuntapäällikkö tai vastuuosaston osastopäällikkö.

Apulaisesikuntapäälliköt vastaavat oman vastuualueensa (prosessin) ohjaamisesta, koordinaatiosta ja seurannasta. Apulaisesikuntapäälliköt johtavat alaisiaan osastopäälliköitä ja sovittavat yhteen eri toimialojen toimenpiteet vastuullaan olevien pääprosessin tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääesikunnan kanslian päällikkö apunaan pääesikunnan kanslia vastaa joukko-osastollisista toiminnoista sekä hoitaa tehtävienannon, tehtäväseurannan, työnkulun (työprosessien seuranta, määräajat, kokousaikataulut) esikunnassa ja johdon avustamisen.

Toimialaohjausta vahvistettiin määrittelemällä 12 toimialaa, joita ovat henkilöstö-, sotilastiedustelu-, operatiivinen, suunnittelu-, logistiikka-, johtamisjärjestelmä-, koulutus-, talous-, oikeudellinen, tarkastus-, turvallisuus- ja viestintätoimiala. Toimialan johtajana toimii Pääesikunnan vastuuosaston osastopäällikkö, joka valmistelee, esittelee ja ratkaisee toimialansa asiat toimivaltansa puitteissa.

Päätöksenteon ratkaisuoikeuksia madallettiin määrittelemällä asioiden ratkaisuvastuut uudelleen. Toimialan asiat ratkaisee toimialavastava osastopäällikkö. Apulaisesikuntapäälliköt ratkaisevat prosessinsa asiat ja pääesikunnan päällikkö ratkaisee laajat asiakokonaisuudet. Merkittävät puolustusvoimalliset asiakokonaisuudet ratkaisee puolustusvoimain komentaja.

Pääesikunnan päällikkö johtaa prosessia johtaminen ja toiminnan ohjaus sekä sovittaa yhteen Pääesikunnan toiminnan Pääesikunnan kanslian tukemana. Pääesikunnan päällikkö ohjaa viestintätoimialaa, oikeudellista toimialaa ja tarkastustoimialaa. Pääesikunnan päällikkö on puolustusvoimain komentajan sijainen.

Puolustusvoimien strategiapäällikkö johtaa puolustusvoimien pääprosessia 1: puolustusjärjestelmän suunnittelu ja kehittäminen. Strategiapäällikkö johtaa suunnittelutoimialaa ja taloustoimialaa vastaten puolustusvoimien suunnittelusta, yhteensopivuudesta ja kehittämisestä. Strategiapäällikkö vastaa puolustusjärjestelmän tavoitetilan määrittämisestä, puolustusjärjestelmän käyttöperiaatteiden kehittämisestä, puolustusjärjestelmän ja puolustusvoimien toiminnan kehittämisen suunnittelusta sekä toiminnan ohjauksesta sekä resurssien suunnittelusta ja seurannasta.

Strategiapäällikkö vastaa Suomen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan liittyvien operaatioiden kansallisesta suunnittelusta.

Strategiapäällikkö vastaa puolustusvoimille osoitettujen resurssien optimoidusta käytöstä. Strategiapäällikkö ratkaisee prosessinsa asiat ja johtaa Pääesikunnan strategian koordinaatioryhmän toimintaa.

Strategiapäällikkö pitää yhteyttä Puolustusministeriöön erityisesti strategiseen sekä toiminnan ja resurssien suunnitteluun, kansainväliseen toimintaan ja hallinnon kehittämiseen liittyvissä asioissa. Strategiapäällikkö koordinoi Pääesikunnan osallistumisen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon laatimiseen.

Puolustusvoimien sotatalouspäällikkö vastaa Puolustusvoimien toisesta pääprosessista ”Suorituskyvyn rakentaminen ja ylläpito”. Sotatalouspäällikkö johtaa puolustusjärjestelmän suorituskyvyn rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvän materiaalin ja infrastruktuurin suunnittelun sekä henkilöstön ja osaamisen suunnittelun kokonaisuuden.

Sotatalouspäällikkö johtaa huoltovarmuuteen liittyvää yhteistoimintaa kotimaassa sekä kansainvälisesti. Hän koordinoi ja sovittaa yhteen eri toimialojen toimenpiteet vastuullaan olevan pääprosessin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sotatalouspäällikkö johtaa logistiikkatoimialaa ja sen alatoimialoja sekä ohjaa Puolustusvoimien logistiikkalaitosta. Suorituskykyjen rakentamisen ja ylläpidon suunnittelu toteutetaan yhteistoiminnassa suunnittelu- ja henkilöstöpäällikön sekä heidän johtamiensa osastojen kanssa.

Sotatalouspäällikkö sovittaa yhteen, operaatiokomentajan apuna, puolustusvoimien eri suorituskykyjen, puolustushaarojen ja toimialojen logistisen tuen käytön tehtävien toteuttamiseksi.

Puolustusvoimien operaatiopäällikkö on pääesikunnan päällikön alainen pääesikunnan apulaisesikuntapäällikkö. Hän vastaa Puolustusvoimien kolmannesta pääprosessista ”Suorituskyvyn käyttö”. Operaatiopäällikkö johtaa puolustusjärjestelmän käytön suunnittelun, ennakoivan päätöksenteon mahdollistavan toimintaympäristötietoisuuden ja tilannekuvan muodostamisen, puolustusjärjestelmän valmiuden säätelyn sekä operaatioiden toimeenpanon.

Operaatiopäällikkö johtaa alaisiaan osastopäälliköitä sekä koordinoi ja sovittaa yhteen eri toimialojen toimenpiteet vastuullaan olevan pääprosessin tavoitteiden saavuttamiseksi. Hän ohjaa sotilastiedustelu- toimialaa, operatiivista toimialaa, turvallisuustoimialaa ja johtamisjärjestelmätoimialaa.

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö vastaa puolustusvoimien henkilöstövoimavarojen johtamisesta sekä puolustusvoimien palvelusuhteisiin liittyvistä työnantaja-asioista. Hän vastaa henkilöstö- ja koulutustoimialan valtakunnallisesta sekä kansainvälisestä viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöstä. Oikeudellisen osaston ja viestintäosaston päällikkö vastaa oman toimialansa valtakunnallisesta sekä kansainvälisestä viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöstä.

Henkilöstöpäällikkö vastaa puolustusvoimien neljännen pääprosessin - Palvelutoiminnan ohjaamisesta, koordinaatiosta ja seurannasta sekä

puolustusvoimien henkilöstövoimavarojen johtamisesta kaikissa puolustusvoimien pääprosesseissa.

Puolustusvoimien asessorin, tarkastuspäällikön, teknillisen tarkastusosaston osastopäällikön ja viestintäjohtajan suorat esittelyoikeudet Pääesikunnan päällikölle jäivät ennalleen organisaatiomuutoksesta huolimatta.

4 Taloudelliset vaikutukset

Organisoinnilla ei ollut taloudellisia vaikutuksia puolustusvoimallisesta näkökulmasta.

5 Henkilöstövaikutukset

PE:n henkilöstökoonpano 1.3.2012	451
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	13
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	0
Tehtäviä vähentynyt	39
PE:n tehtäväkoonpano 1.1.2015	425

Pääesikunnan tehtäväkoonpanon erityispiirteenä on "PE muut" kirjoilla olevat työntekijät. Ryhmä koostuu kansainvälisissä tehtävissä olevista virkamiehistä, valtakunnallisista luottamusmiehistä, puolustusministeriössä työskentelevistä Puolustusvoimien virkamiehistä sekä Tasavalan Presidentin adjutanteista.

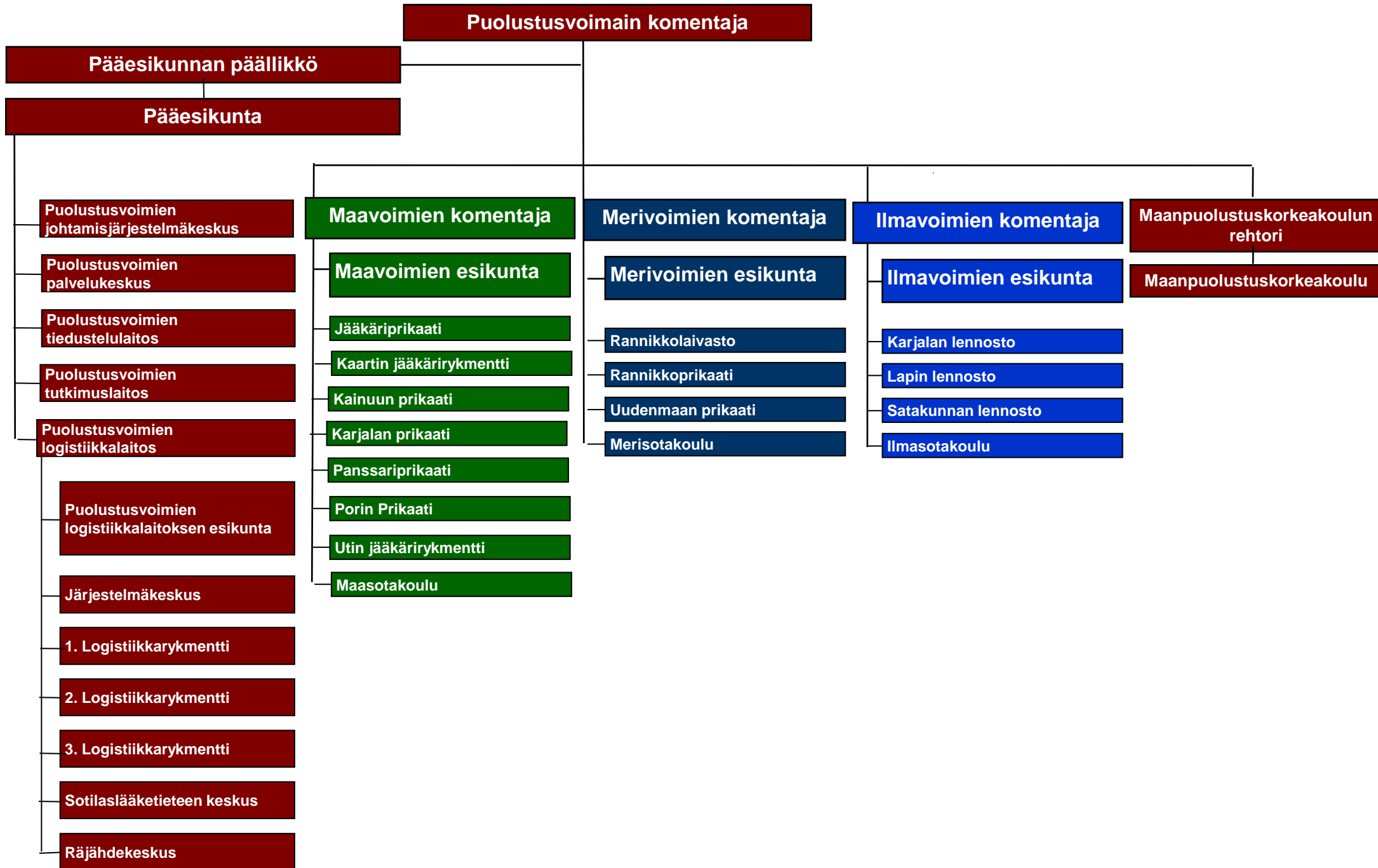
PE muut henkilöstökokoonpano 1.3.2012	11
Muualta puolustusvoimista vastaanotetut tehtävät	65
Muualle puolustusvoimiin luovutetut tehtävät	0
Uusia tehtäviä	14
PE muut tehtäväkokoonpano 1.1.2015	90

6 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Puolustusvoimauudistus ei vaikuttanut Pääesikunnan toimitiloihin ja alueisiin.

¹ AI10849

PUOLUSTUSVOIMIEN JOHTOSUHTEET 1.1.2015 LUKIEN

PUOLUSTUSVOIMIEN VUOSIRAPORTTI 2015, arvot tarkistettu 1.6.2016

PVUUD erityisesti seurattava kohde

LIITE 23

UUDISTUKSEN KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	KRITEERIT	MITTARIT/INDIKAATTORIT	JULK/S AL	YKSIKKÖ	2010 lähtökohta	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma	2016
SUORITUSKYKYISET PUOLUSTUSVOIMAT	Kyky lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen										
	Tilannetietoisuus	Asiantuntija-arvio		1 - 5	4	4	4	4	4	4	4
	Aluevalvonta	Asiantuntija-arvio		1 - 5	3	4	4	4	4	4	4
	Valmius ja sen säätely	Asiantuntija-arvio		1 - 5	3,5	4	3	4	3	3,3	3
	Yhteiskunnan tukeminen	Asiantuntija-arvio		1 - 5	4	4	4	4	4	4	4
	Kriisinhallinta	Asiantuntija-arvio		1 - 5	3,5	4	4	4	4	4	4
	Joukkojen op.käyt. (OPEK)	Asiantuntija-arvio	S	1 - 5							
Puolustusjärjestelmän rakentaminen, ylläpito ja kehittäminen tasapainoisena kokonaisuutena											
	Henkilöstö, osaaminen, motivaatio	Sodan ajan joukot		hlö lkm	358 000	358 000	358 000	358 000	230 000	230 000	230 000
		Koulutetut varusmiehet		hlö lkm	23 000	21 934	21 904	21 418	21 300	21 328	21 200
		KH-koulutetut reserviläiset		hlö lkm	23 000	4 321	4 863	5 818	18 000	18 526	18 000
		Varusmiespalvelukseen tulleet		hlö lkm	27 000	26 332	25 048	24 993	25 700	24 544	25 000
		Joukkotuot. jouk. arvioiden ka	S	1 - 5							
		Res kh kouluttajien arvioiden ka	S	1 - 5							
		Kouluttajat lkm/joukkue		lkm/jouk	1,7	1,9	2,4	2,6	2,5	2,5	2,5
		KH-koulutetut res. /sodan ajan joukot		%	6,5	1,2 %	1,4 %	1,6 %	7,8 %	8,1 %	7,8 %
		VM maastovrk:t (SH perusteiset)		lkm	27	25	26	26	35	36	35
		NH 90 lentotunnit		flh	717	1 414	1 323	1 271	1 650	1 654	1 650
		Alusvuorokaudet		vrk	1 254	1 003	1 161	1 158	1 400	1 196	1 300
		HN lentotunnit		flh	8 870	8 071	7 919	7 998	8 900	8 999	8 800
		Palkatun hlöstön motivaatio (TIP)		1 - 5	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,7	3,7
	Materiaali	Ilmav HN lentokaluston käytettävyys	S	%							
		Meriv tst-aluskaluston käytettävyys	S	%							
		Maav kaluston käytettävyys (määritellyt)	S	%							
	Maanpuolustustahto	Palkattu henkilöstön mp-tahto: TIP		1 - 5	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
		Varusmiehet mp-tahto: Kotiuttamiskysely		0 - 5	4	4	4	4,1	4	4,2	4
		Yleinen: MTS kysely		%	74	76	71	76	74	78	74
PYSYVÄT KUSTANNUSSÄÄSTÖT	Organisaation kehittäminen										
		Johtotasojen lukumäärä		lkm	4	4	4	4	3	3	3
		Esikunnissa palvelevien htv/PV htv		%	12,0	11,0	11	13	11	12	10
		Joukko-osastojen määrä		kpl	25	25	25	23	16	16	16
		Hallintoyksiköiden lukumäärä		kpl	51	50	49	45	33	33	33
		Tukitoimintojen kustannustehokkuus		1-5							
	Henkilöstön vähentäminen										
		PV palkattu henkilöstö yht.		hlö lkm	15 292	14 046	13 728	13 513	12300 + yliv	12 049	12 300

UUDISTUKSEN KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	KRITEERIT	MITTARIT/INDIKAATTORIT	JULK/S AL	YKSIKKÖ	2010 lähtökohta	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma	2016
		PV htv yht. (27.10.01)		htv	14 702	13 845	13 585	13 482	12 100 + yliv	12 012	12100
		PV hlöstö 1-3 vrk sairtap/PVsairtap		%	73,0	76,0	76,8	76,7	73	75,7	<73 %
		Pvhlöstö sairtap/PVhtv		%	10,0	8,4	8,4	7,5	9,7	7,3	9,7
Toimitilat ja alueet											
		PV käytössä olevat toimitilat		milj htm2	3,2		3,1	3	2,9	3,0	2,9
		PV käytössä olevat toimialueet		ha	272 000		277 000	279 000	271 000	292 000	270000
		Energian kokonaiskäyttö lämpö,		MWh	363 404			304 000	298 000	258 800	297000
		sähkö,		MWh	203 440			202 000	195 800	198 700	195000
		vesi		m3	897 706			693 000	668 000	648 700	667000
Menojen hallinta (menorakenne ja menotaso)											
Menorakenne											
		Materiaalisen valm. menot/PV menot		%	34 %	37 %	38 %	32 %	35 %	36 %	35 %
		Kiinteät henkilöstömenot/PV menot		%	32 %	32 %	31 %	33 %	30 %	30 %	31 %
		Tilamenot/PV menot		%	10 %	10 %	10 %	11 %	11 %	11 %	12 %
		Muun toiminnan menot/PV menot		%	24 %	21 %	21 %	23 %	24 %	24 %	22 %
		Yhteensä		%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
									1385,0	418,0	573,3
Toimintamenot											
		PV toimintamenot (27.10.01)		milj €	1 608,5	1 726,1	1760	1859	1803	1852	1790
		PV toimintamenot/PV menot		%	73 %	74 %	73 %	80 %	80 %	80 %	81 %
		Muun toiminnan menot		milj €	520,6		503	543,2	546	555,8	522
Materiaalimenot											
		Mater.valm.menot		milj €	750,4	865,4	911	751,2	781	824,1	784
Apurivi											
		27.10.01 toim 1400 + 7400		milj €	150	250	266	298,3	324	360	320
		Puol.mat.menot (mom 18,19)		milj €	600,4	615,4	645	452,9	457	464,1	464
		Puol.mat.menot (mom 18,19)/PV menot		%	27 %	26 %	27 %	20 %	20 %	20 %	21 %
		Siirtyvät erät (mom 18,19)		milj €	203	253,2	359	334,2	140	288	110
		Siirtyvät erät mom 18,19/Käytettävissä olevat mom 18,19 määrärahat		%	25 %	36 %	35 %	42 %	23 %	38 %	0,17
		Siirtyvien erien muutos (mom 18,19 tarkasteluvuoden ja edelliseltä vuodelta siirtyneen erän erotus)		+/- milj €	-23,3	15	105,8	-24,8	-30	-46,2	-30
Tilamenot											
		Tilahallinnan menot (27.10.01.1)		milj.€	217,3	238,4	242	249,6	245,0	243,7	259
Henkilöstömenot											
		Henkilöstömenot		milj €	835,9	859,3	870,8	890,7	816	844,3	823
		Henkilöstömenot/PV menot (%)		%	38 %	38 %	36 %	38,5 %	35 %	36,5 %	34 %
		Kiinteät henkilöstömenot*		milj €	717,7	746,4	748,6	767,9	689	692,5	698
Ydin- ja tukitoiminnot											
		Ydintoimintamenot PV		milj €	1 089,1	1 202,0		ei raportoitavaa	70 % ei raportoitavaa		Trendi
		Tukitoimintamenot PV omat		milj €	321,0	327,0		ei raportoitavaa	18 % ei raportoitavaa		Trendi
		Tukitoimintamenot PV ostetut		milj €	200,0	196,0		ei raportoitavaa	12 % ei raportoitavaa		Trendi

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN KANNANOTOT JA LAUSUMAT

Puolustusvaliokunta sisällytti kannanottoja/lausumia mietintöönsä (PuVM 2/2013 vp) käsitellessänsä puolustusvoimauudistuksen säädösmuutoksia. Näihin kannanottoihin vastataan seuraavasti:

- Koulutuspaikkoja vähennettäessä varmistetaan majoituskapasiteetin riittävyys varuskunnissa myös pitkällä aikajänteellä.

Puolustusvoimauudistusta suunniteltaessa otettiin huomioon ikäluokkien koot ja arvioitiin varusmiespalveluksen aloittavien määrä myös tulevaisuudessa. Tämän perusteella majoituskapasiteetin riittävyys kyettiin optimoimaan puolustusvoimauudistuksessa niin, että majoituskapasiteetti riittää myös tulevaisuudessa nykyisen koulutusjärjestelmän ja keskimääräisten palvelusaikojen tarpeeseen.

- Riittävien resurssien takaamista aluetoimistoille maanpuolustuksen yhteiskunnallisen roolin toteuttamiseen yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Aluetoimistot organisoitiin puolustusvoimauudistuksen yhteydessä vakiokokoonpanojen mukaisesti joukko-osastojen apulaiskomentajien alaisuuteen.

Suunnitteluvaiheessa pyrittiin huomioimaan toiminnan erityispiirteet erityisesti alueilla, joilta toimintaa tukeva joukko-osasto lakkautettiin. Toimintatapamallit ovat hioutuneet käytännössä toimiviksi. Resurssien suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen käytön varmistamiseksi vapaaehtoisjärjestöjen tuki on suunniteltava Puolustusvoimien suunnitteluprosessin mukaisesti ja tämä saattaa asettaa pieniä haasteita maanpuolustusjärjestöille.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa suunnittelurytmi on kuitenkin jo vakiintunut.

- Viranomaisten ja kuntien tulee selvittää mahdollisuuksia pysyttää puolustusvoimauudistuksen myötä tarpeettomiksi

käyvät ampumarata-alueet mahdollisuuksien mukaan edelleen ampumaratakäytössä.

Puolustusvoimilla on käytössä omaan tarpeeseen tarvittavat ampumaradat ja niiden osalta on tehty tai ollaan tekemässä myös lisärakentamista. Radat ovat mahdollisuuksien mukaan ampumaharrastajien käytössä. Puolustusvoimille tarpeettomaksi käyneiden ampumarata-alueiden osalta on oltu aktiivisesti yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa ja selvitetty mahdollisuuksia jatkaa alueiden ampumaratakäyttöä. Tietyissä kohteissa jatkokäyttö on edennyt hyvin, toisissa kohteissa on todettu ampumaratakäytön jatkuminen haasteelliseksi mm. ympäristö- ja melumääräysten vuoksi.

- Siirtojen tulisi mahdollisuuksien mukaan perustua ensisijaisesti siirrettävän henkilön vapaaehtoisuuteen.

Puolustusvoimien virat ovat viraston yhteisiä. Tämä tarkoittaa, että työnantajalla (Puolustusvoimat) on oikeus määrätä työntekijä (viranhaltija) työskentelemään missä viraston toimipisteessä tahansa. Henkilöitä ei määrätä sattumanvaraisesti tehtäviin eri paikkakunnille, vaan tehtävään määrääminen perustuu tehtävä- ja seuraajasuunnitteluun ja henkilön omaan halukkuuteen. Tehtävään määräys perustuu tarpeeseen järjestellä puolustusvoimien tehtävien hoitoa tai asianomaisen palvelusta asianmukaisella tavalla (PvL41§). Puolustusvoimista annetun lain 41 §:n nojalla virkaan siirtämistä tai tehtävään määräämistä koskevaan päätökseen, joka aiheuttaa palveluspaikkakunnan muuttumisen, saa hakea muutosta siten, kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Puolustusvoimien tehtävä- ja seuraajasuunnittelun perustana ovat puolustusvoimille käsketyt lakisääteiset tehtävät ja niiden edellyttämä osaaminen. Suunnittelun erityispiirteenä on poikkeusolojen (PO) ja normaaliolojen (NO) suunnittelun yhteensovittaminen. Puolustusvoimissa on eritasoisia tehtävä- ja seuraajasuunnitelmia. Tavoitteena on, että kaikilla työntekijöillä on tiedossa 1-3 seuraavaa vaihtoehtoista tehtävää. Työntekijöillä on mahdollisuus ilmoittaa omat halukkuutensa vuosittaisen kehityskeskustelun yhteydessä.

Kehityskeskustelun pohjalta aloitetaan tehtäväsuunnittelu. Oman halukkuuden lisäksi henkilölle suunniteltuihin tehtäviin vaikuttaa koulutus, kokemus ja muut henkilökohtaiset ominaisuudet. Tavoitteena on löytää puolustusvoimien kannalta sopivin henkilö kuhunkin tehtävään.

Tehtävään määräysprosessi alkaa yleensä kun tieto ko. tehtävän vapautumisesta saadaan. Tehtävä voi vapautua nykyisen hoitajan eläköitymisen tai toiseen tehtävään siirtymisen kautta. Avautuvien tehtävien täyttämistä pyritään ennakoimaan ja helpottamaan seuraaja- ja tehtäväsuunnittelulla. Suunnittelujärjestelmää täydentävää hakeutumista varten tiedot avautuvista tehtävistä laitetaan Avoimet työpaikat -rekisteriin. Tehtävään valitaan puolustusvoimien tarpeen mukainen henkilö.

Suunnittelusta henkilöstä pyydetään irrotettavuuslausunto hänen nykyiseltä hallintoyksiköltään. Lausuntoon sisällytetään pöytäkirja yhteistoimintalain mukaisesti neuvottelusta asianomaisen henkilön kanssa. Neuvottelussa henkilölle kerrotaan mihin tehtävään, mille paikkakunnalle ja mistä lähtien häntä suunnitellaan. Lisäksi kerrotaan uuden tehtävän palkkaluokka. Henkilö kirjaa pöytäkirjaan oman näkemyksensä esitetystä siirrosta uuteen tehtävään. Edellä mainittuja lausuntoja saatetaan pyytää useita yhtä tehtävää kohden. Tehtävään valitaan puolustusvoimien kannalta sopivin henkilö. Tähän harkintaan vaikuttaa myös henkilöiden kannanotot YT-pöytäkirjassa.

Puolustusvoimista annetun lain 41 §:n nojalla virkaan siirtämistä tai tehtävään määrittämistä koskevaan päätökseen, joka aiheuttaa palveluspaikkakunnan muuttumisen, saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös tulee kuitenkin noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin päätä. Päätös, jossa palveluspaikkakunta muuttuu annetaan ao. henkilölle tiedoksi 3 kk ennen tehtävään siirtymistä.

Puolustusvoimissa on noin 12 000 virkaa. Tehtävän määräyksiä, jotka aiheuttavat paikkakunnan muutoksen tehdään 1000 - 2000 vuosittain. Suunnittelun ja henkilöstön halukkuuksien huomioimisen johdosta valituksia hallinto-oikeuteen ei juuri tule vireille. Hallituksen esityksessä, jossa on käsitelty puolustusvoimien ”pakkosiirto” järjestelmää, on tuotu esille, että henkilöstö on alalle tullessaan ollut tietoinen käytännöstä. Tehtäväkierto on oleellinen osa puolustusvoimien valmiuden ja suorituskyvyn ylläpitoa. Harjaantuminen eri tehtävissä normaalioloissa luo perustan poikkeusolojen tehtävien hoitamiseksi. Eri tasojen tehtävä- ja seuraajasuunnitelmat (joissa huomioitu yksilön halukkuudet) sekä henkilöiden omien näkemysten huomiointi yhteistoimintamenettelyssä luovat perustan henkilöiden määräämiselle tehtäviin.

Lait ja asetukset muodostavat toiminnan perustan. Lakeja ja asetuksia täydentävät hallinnonalan sisäiset määräykset ja virkaehtosopimukset. Pääesikunnan näkökulmasta kyseessä on toimiva kokonaisuus, joka huomioi työnantajan ja työntekijän tarpeet.

- Perheestä erillään asumisen ja työpaikan uudelleensijoittumisen sosioekonomisia seurauksia on tärkeää seurata ja tehdä siitä sekä muista keskeisistä henkilöstöön vaikuttavista kysymyksistä vaikutusarviointi sopivan ajan kuluttua päätösten toimeenpanosta.

Puolustusvoimat on laajentanut mahdollisuutta työskentelyyn toisessa Puolustusvoimien työpisteessä (hajautettu työskentely) sekä aloittanut

varsinaisen etätyöpilotoinnin, johon on myös luotu hyvät tekniset valmiudet. Näillä toimilla on luotu edellytyksiä vähentää perheestä erillään asumisen haittoja. Työhyvinvointi ja työssä jaksaminen ovat olleet laajan seurannan ja keskustelun kohteena. Merkittävin indikaattori on vuosittainen työilmapiirikysely. Varsinaista vaikuttavuusarviointia ei ole vielä tehty. Puolustusvoimat on suunnitellut käynnistävänsä vuonna 2017 tutkimuksen, jossa kartoitetaan perheestään erillään asumisen vaikutuksia henkilöstöön.

- Uudistuksen vaikutuksia henkilöstön kuormittumiseen ja työhyvinvointiin tulee seurata.

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon aikana palkatun henkilöstön jaksamista seurattiin työilmapiirikyselyn ja lähtökyselyn tulosten avulla. Näiden kyselyiden perusteella ei puolustusvoimallisella tasolla henkilöstön jaksamisessa havaittu muutoksia verrattuna uudistusta edeltäneeseen aikaan. Yksilötasolla puolustusvoimauudistus on kuitenkin koettu kuormittavana tekijänä. Yleisimpinä kuormittavuutta lisäävinä tekijöinä on koettu muun muassa uuden toimintakulttuurin omaksuminen ja vanhoista toimintamalleista poisoppiminen sekä uusien tietojärjestelmäsovellusten ja sähköisen itsepalvelukanavan käyttöönotto esimerkiksi virkamatkustamisessa. Henkilöstön jaksamista on tuettu ottamalla käyttöön etätyö hajatyön rinnalle uutena työnteon muotona, mahdollistamalla jaksotyössä tiivistetty työaika, kouluttamalla ja perehdyttämällä henkilöstöä uusiin toimintatapoihin ja valmentamalla lähiesimiehiä muutosjohtamisessa.

Pääesikunta jatkaa henkilöstön työhyvinvoinnin ja kuormittumisen seurantaa ja ohjaa tarpeen mukaan hallintoyksiköitä henkilöstöjohtamisen keinoin. Työhyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät - erityisesti johtaminen ja lähiesimiestyö, osaaminen sekä työyhteisön ja työn tekemisen tapojen kehittäminen. Henkilöstön jaksamista tuetaan puuttamalla oikea-aikaisesti työyhteisön haasteisiin esimiestyön keinoin. Perustehtävien määrittely, työyhteisön tavoitteiden määrittely, oikea työkuormituksen säätely, vuorovaikutuskäytännöt sekä työntekijöitä

kannustava, luottamusta herättävä ja arvostava työilmapiiri ovat johtamisen ydinalueita, joilla voidaan ennakoitua vaikuttaa jaksamiseen.